PLATFORM
www.platformdergisi.net
PLATFORM
Zeitschrift für Wirtschaftsleben und Kultur | İş Dünyası ve Kültür Dergisi | Yıl: 2 | Sayı: 7 | ÜÇ - 2005 | ISSN 1613-8112| Deutschland, Belgien 4,50 EUR • Holland 5,25 EUR, Österreich 4,70 EUR | 65026

Baba Platform'da...
Orhan Gencebay

Bir şair Karaoğlan
Bülent Ecevit

Bir dünya markası
Turhan Selçuk

Kuzey Irak'ı yorumladı
Cengiz Çandar

Almanya
borç batağında!

Seçim 2005 dosyası

Berlin'de Kurtların Dansı

Vatandaşlık dosyası
Av. Gülçin Şahin sorularınızı cevaplıyor

Pravdalar acıdır!
Komünizmden sonra Pravda gazetesinin düştüğü haller!

Ermenilerin sürgününü, Alman Genelkurmayı önerdi

BAK Kardeşler GmbH, D-68199 MANNHEIM
Tel:0049 (621) 833 88 0 Fax:0049 (621) 833 88 99

BLG BAKLAN Lebensmittel GmbH
Langwiesenweg 30 (Im Großmark)- D-70327 Stuttgart
Tel: 0711. 468 70 76 Fax: 0711. 468 78 78

BAKTAT Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
Yalova Yolu Derince Mevki No: 19 Gemlik -TÜRKİYE
Tel: 0.224. 513 13 58 Faks: 0.224. 513 12 48
www.baktat.com - info@baktat.com

BAKLAN Gıda San. Dış. Tic. Ltd. Şti.
Ankara Yolu 4. Km 19300 Sungurlu -TÜRKİYE
Tel: 0.364. 311 47 64 Faks: 0.364. 311 86 14

BAK Frisch Max-Planch Str.2
77694 Kehl-Auenheim
Tel: (7851) 89 99 30 Fax: (7851) 89 99 329

BAKTAT FOODS INC. Brooklyn NY - USA
Tel: (718) 369 74 21 Faks: (718) 369 75 42

Evde seni bekleyen keyifli bir dünya var.

Türkiye, Avrupa, Amerika ve Avustralya'da en çok izlenen Türk kanalı.

Turksat 2A
Frekans 11.804 Mhz.
Vertical
Symbol Rate: 24.444
FEC. 5/6

Senin kanalın, senin dünyan. KANAL D

Sag's auf Deutsch!

www.goethe.de/germany

Seçeneklerimiz

Almanya'daki 15 enstitüde isteğiniz doğrultusunda esnek şekilde Almanca öğrenebilirsiniz.
Seçim sizin:

- Yoğun ve süper yoğun kurslar
- Meslek için özel kurslar
- Ekonomi ve kültür kursları
- İsteğe göre bireysel kurslar
- Çocuk ve gençler için kurslar

Farkımız

Mesleğinizde bilgili ve tecrübeli öğretmenler modern öğrenim ve ders metodları ile farklı kültürlerden gelen sizlere ders vermektedir.

- Etüt Merkezi, bağımsız öğrenme ve bilgisayar destekli çalışma yerleri
- Geniş kapsamlı kültür ve boş zamanı değerlendirme etkinlikleri
- Aile yanında veya konuk evlerimizde konaklama imkanları

50 yıllık tecrübeye dayanan Almanya'nın 15 Enstitüsü'nden yararlanabilirsiniz.

Bilgi ve danışma: Goethe-Institut Zentrale
Tel.: 089-15921 200 • E-mail: esb@goethe.org

GOETHE-INSTITUT

editör
celebi@platformdergisi.net

Bir çiftçinin inancıyla kazmak!

Değerli Platform dostları!

Geçen sayımızda bütün arkadaşlarımı saymamın imkansız olacağını belirterek, bazı dostlarımızı bu sayıya bırakmıştım. Platform serüvenine inanarak destek olan arkadaşlarımızın katkılarını aktarmak, benim için bir görev.

Televizyon programlarından çoğunuzun tanıdığı arkadaşımız **Alev Özdemir**, sanatçı kişiliğinin bütün inceliğini dergimize yansıtan dostlarımızdan. **Alev**, Türk Halk Müziği sanatçısı ve aynı zamanda albümleri de bulunuyor. Sanat dünyası ile ilgili haberlerimizin birçoğunda onun imzası vardı. **Alev**, Platform'a hep güzellikler kattı.

Baskı öncesi yoğun çalıştığımız gecelerde başımızı bekleyen, hatalarımızı kontrol görevini verdiğimiz sevgili dostumuz **Erdal Pektaş** da, dergimizin görünmez kahramanlarından.

Mannheim ve çevresinde kültürel yönüyle ön plana çıkan ve her güzel organizasyonda varlığını gösteren değerli dostum **Öner Özcan** da, aramızda olan kalem emekçilerinden. **Neşet Ertaş** kitabının yanı sıra kendi şiir kitapları da bulunan **Öner**, yazı işinin gönül işi olduğunu bilen, emeğe saygı duyan değerli arkadaşlarımızdan.

Bochum Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışan **Ayla Schmelzer** ve kıymetli anneleri **Kadriye Schmelzer** de, Platform'un sancısını duyan, desteklerini bir şekilde gösteren iki dost.

Gürses'i unutmak olur mu?

Gürses Hasancık beyefendi kişiliği ile dikkatleri çeken, bu işe gönül vermiş çok değer verdiğimiz arkadaşlarımızdan biri. Sevgili eşi **Ufuk** ve yeşil sahaların gelecek vaat eden panter kalecisi oğlu **Göksu** ile ailece kendilerini spora adamışlar. Platform'un en önemli isimlerinden olan **Gürses Hasancık**, şu sıralarda televizyon kanalları için Avrupa kökenli bir spor programının projesini hazırlıyor. Gürses'in oldukça renkli ve geniş bir spor çevresi bulunuyor.

Özellikle dergimizin reklam stratejisini birlikte oluşturmaya çalıştığımız **EuroTürk Media**'nın kurucuları **Mustafa ve Kezban Korkmaz** çifti de, renkli ve çok yönlü kişilikleri ile Platform'u sürekli farklı kılmaya çalışan dostlarımızdan.

TV reklamlarımızı büyük bir özveri ile hazırlayan **Bilal Daş** ve **Şükrü Uyanık** ise, uzun gecelerde bize katlanan **"Yazı vıuıjt diye geçsin"** diye takıldığımız montaj ustaları. **Şükrü Uyanık,** aynı zamanda, zaman zaman haberleri ile de katkıda bulunan bir dostumuz.

Burada huzurlarınızda her birine yürekten teşekkür etmek istiyorum. Zira birçok kişinin **"Bu kadar ciddi bir dergi Almanya'da gitmez"** dediği bir ortamda, inanarak, yüreklerini koyarak bu proje için emek harcadılar. Bazen hep beraber uykusuz kaldık. Bazen hüzünlerimiz karıştı. Bazen sevinçlerimizi kahkahalar atarak ifade ettik. Her yaşanmışlığı paylaştık.

Platform, belki bu yüzden hayat kadar aydınlık oldu. Her şey bu dergide olsun istedik. Bazen duygulanalım, bazen ağlayalım, bazen gülelim, bazen tebessüm edelim, dedik. Ve hayatı serpiştirdik sayfalarımıza. Her sayfasında yaşanmış hayatlar vardı. Sizler vardınız!

Ve sizler! Yani okurlarımız!

Serpiştirdiğimiz bu hayatları okudukça, kendi hayatınızdan sahneler gördünüz. Ve sahip çıktınız.

Göç tarihimizde, Almanya genelinde bayilerde satılan ilk ve tek Türk dergisi Platform'u, bayilerden satın alarak **"Bu dergi burada gitmez"** diyenleri şaşırtan bir destek verdiniz. Sizleri kaliteye layık görmeyenlerin tezlerini çürüterek, Platform'a sahip çıktınız.

Belki de en büyük teşekkürü sizler hak ediyorsunuz bu nedenle. Binlerce teşekkür!

Café Platform'da sona doğru

Pek yakında televizyon ekranlarından size merhaba demenin sabırsızlığı içindeyiz. Platform'a yakışır bir haber programı olması için var gücümüzle çalışıyoruz.

Politika kazanı kaynıyor

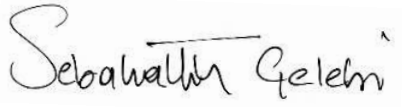
Platform'un bu sayısı yoğun olarak politika ağırlıklı oldu. Almanya'da yapılacak erken genel seçimler, gündemi alt üst edince, biz de sayfalarımızın büyük bölümünü bu gelişmelere ayırdık. Liderlerin karnelerini sizler için hazırladık. Özellikle CDU Genel Başkanı ve Başbakan Adayı **Angela Merkel**'i yakından tanımanıza imkan sağlayalım istedik.

Her sayısında özgün çalışmalar ortaya koyan derginiz Platform, seçkin okurlarıyla kurduğu sağlam iletişimle büyüyor...

Peki, Platform'un başarısının sırrı ne?

Onu da 20. yüzyılın büyük bilgesi Lübnanlı **Halil Cibran**'ın sözleriyle özetleyeyim:

"Toprağın neresini kazarsan kaz, bir define bulacaksın. Ancak bir çiftçinin inancıyla kazmalısın."

PLATFORM

sahibi / herausgeber | **iklim verlag gmbh**
www.iklim.de

yayın yönetmeni / chefredakteur | **sebahattin çelebi**
celebi@platformdergisi.net

haber müdürü | **muhsin ceylan**
ceylan@platformdergisi.net

kültür sanat editörü| **öner özcan**
ozcan@platformdergisi.net

yayın kurulu / redaktion
sebahattin çelebi, mehmet koca, muhsin ceylan, öner özcan, gürses hasancık, ulrike brandhorst, şükrü uyanık, bedri ilbey, sonja häußler, alev özdemir
redaktion@platformdergisi.net

hukuk danışmanları | **av. macit karaahmetoğlu**
karaahmetoglu@platformdergisi.net
av. gülçin şahin
sahin@platformdergisi.net

bu sayıda katkıda bulunanlar / mitarbeit an dieser ausgabe
prof. dr. faruk şen, osman çutsay, havva mazek, zülal polat, hande şentürk-kraft, yücel ergüneş [istanbul], **osman saka, osman sönmez** [moskova], **muhammet mertek, erdal pektaş, ali ünal** [ankara], **şule kılıçarslan** [istanbul], **av. gülçin şahin, eyüp kökçe, kani top, bilgin başol, hayrettin özcan, gönül pehlivan**

reklam / anzeigen | **arzu çakır**
telefon +49 (**0) 6105 702 99 99**
telefax +49 (**0) 6105 702 99 88**
anzeigen@platformdergisi.net

grafik-tasarım / visuelle konzeption |
iklim gmbh | **www.iklim.de**

webmaster | **uğur yüksel**

adres / anschrift des verlags
starkenburg str. 16 • 64546 mörfelden-walldorf
telefon +49 (**0) 6105 702 99 99**
telefax +49 (**0) 6105 702 99 88**
internet | **www.platform-online.de**
www.platformdergisi.net
e-mail | **info@platformdergisi.net**
info@platformdergisi.net

temsilcilikler
bayern | **gürses hasancık 0179 / 294 16 79**
bw | **öner özcan 0171 / 422 25 32**
nrw | **abdurrahman biçer 0177 / 689 22 94**
ankara | **sevgi kayabaşı +90 542 432 07 57**
istanbul | **nuh gönültaş +90 533 38 80 71**
hollanda | **köksal gör +31 622 96 83 59**
moskova | **osman sönmez +70 95 96 96 415**

Platform'da yayınlanan, yazı, haber, fotoğraf, makale ve tarafımızca hazırlanan reklamlar İklim GmbH'nın yazılı izni olmadan hiçbir şekilde kopyalanamaz ve kullanılamaz. Dergimiz, yayınlanan bütün haber ve fotoğraflardan sorumludur. Makalelerden yazarları, yayınlanan ilanların içeriğinden ilan sahipleri sorumludur.

Platform, Basın Ahlak İlkeleri'ne uymayı taahhüd eder.
(c) Copyright 2004-2005 iklim Verlag GmbH

PLATFORM, Avrupa Türk Yazarlar ve Sanatçılar Birliği ile Avrupa Türk Gazeteciler Birliği üyesidir.

Vertrieb: UMS Vertrieb GmbH, Deutsche Post
Der Einzelverkaufspreis beträgt 4,50 Euro
Alle Rechte vorbehalten. Nachdruck, Aufnahme in Online-Dienste und Internet nur nach vorheriger schriftlicher Zustimmung des Verlages.

Abone Ücreti ***(Kalem Takımı Hediyeli)***
Almanya içi yıllık 6 sayı 24 EUR.
Almanya dışı yıllık 6 sayı 45 EUR.
www.platformdergisi.net/abone
abone@platformdergisi.net

Bankverbindung: Commerzbank,
Konto Nr: 2904100 • BLZ: 50040000

ISSN 1613 - 8112
Printed in Germany

:impressum / künye

FOTOĞRAFLAR: PLATFORM

:bu sayıda

Avrupa'nın en iyi ve en kaliteli Türk dergisi...

Ecevit, Platform'da 44

Bir şair Karaoğlan
Bülent Ecevit

Müzik 68

Orhan Gencebay, Platform'da...

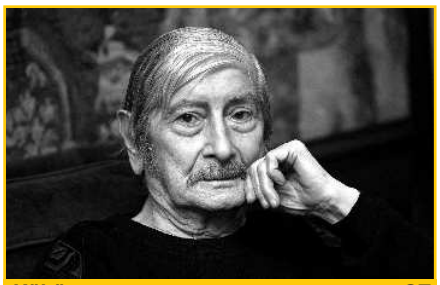
_Platform'un içinden

Ermenilerin tehcirini Alman Genelkurmayı önerdi [32]
Borç yiğidin kamçısı [28] O, Ara Güler hayranı [78]
Pravdalar acıdır [64] Kanal D, Avrupa'ya yeniliklerle geliyor [58]
Daum, yarı yarıya Türk bile oldu [91]

Güncel 38

Cengiz Çandar, Kuzey Irak, ABD ve Avrupa ekseninde Türkiye'yi ve NATO'nun geleceğini yorumladı

Kültür 87

Dünyaca ünlü bir karikatüristimiz
Turhan Selçuk

Yıl : 2 | Sayı: 7 | 03/2005
“Gerçeklik seni özgür kılar...”

FOTO: HAYRETTİN ÖZCAN

Almanya Politika 6

Berlin’de kurtların dansı
Seçim 2005

Genç girişim 54

İki kardeşin hikayesi
Bayburt’tan dünya markaları çıkardılar

FOTO: HAYRETTİN ÖZCAN

Almanya Politika 10

Yap bir siyaset, karizmatik olsun!

_Yorumlar

Bir çiftçinin inancıyla kazmak! | Editör [3]
Anayasa’ya hayır! | Prof. Dr. Faruk Şen [52]
Konuk işçi | Muhammet Mertek [12]
AB, başa mı dönüyor? | Mehmet Koca [63] Karizmatik misiniz? | Şule Kılıçarslan [50]
Ne oldu bize? | Eyüp Kökçe [14] İşadamlarımızın dünya ile çetin sınavı | Hüseyin Gökçe [77]
AB, ağır çalışan bir makine | Kani Top [36]

FOTO: ALİ ÜNAL

Gezi 83

Tuzun ve suyun sonsuz aşkı
Tuz Gölü

FOTO: OSMAN SÖNMEZ

Kültür 64

Komünizm’den sonra Pravda
Pravdalar acıdır!

Özbekistan 22

Özbekistan bağımsızlık hareketinin mimarlarından Muhammed Salih
Taş yağmuru altında siyaset

Berlin'de kurtların dansı

SPD-Yeşiller Koalisyonu'nun Almanya'nın en büyük eyaletindeki seçim yenilgisi, başbakan Schröder'e erken genel seçim kararı aldırdı.

irfan ergi

FOTO: HAYRETTİN ÖZCAN

Federal Almanya, mayıs ayındaki bir eyalet seçiminin hemen ertesinde tam bir darbeyle yüz yüze bırakıldı. Gerçekten de yaşanan şaşkınlığı **"darbe"** dışında bir sözcükle açıklamak mümkün değildi. 40 yıla yakın bir süre sosyal demokrasi ve SPD'nin kalesi olmuş Kuzey Ren Vestfalya'daki eyalet meclisi seçimlerinden ağır bir yenilgiyle çıktığı kesinleşen Gerhard Schröder, ilk sonuçların ilan edilmesinden yarım saat geçmeden, SPD Genel Başkanı **Franz Müntefering**'in ağzından, herkesin kanını donduran bir açıklama yaptı ve hükümetin büyük ortağı olarak erken seçimlere gitmek istediğini bildirdi.

KRV Eyaleti Seçim sonuçları

SPD	37.1	74
CDU	44.8	89
Yeşiller	6.2	12
FDP	6.2	12
Diğer partiler	5.7	-

Bu karardan ne kendi partisinin birkaç isim dışındaki yöneticileri, ne de küçük ortak Yeşiller Partisi'nin belki **Joschka Fischer** ile yakın çevresindeki birkaç politikacı dışındaki yöneticileri haberdardı. Muhalefet ise bu kararla bir baskına uğradığını gördü. Ama renk vermedi ve zaten CDU Genel Başkanı **Angela Merkel**'in **"Hazırız!"** açıklaması da kendisini çok bekletmedi.

Gerhard Schröder'in Alman siyasetindeki ağırlık merkezlerinin seçmen tarafından yeniden belirlenmesi talebiyle **"anayasal temayülleri"** büyük ölçüde zorlayarak gittiği erken seçimden SPD'nin kârlı çıkmayacağı kesin. **Schröder** de bunu biliyor. Ama anlaşılan zararın en kısa sürede bir noktada kesilmesi ve SPD'deki kan kaybının bir yerde durdurulması gerekiyordu ve **Gerhard Schröder**'in ani manevrasının asıl gerekçesi de oydu.

Böylece Almanya apar topar bir seçim düzenine girdi. Ama yaz tatili için programlar çok daha önceden hazırlandığından, partiler, eli yüzü düzgün ve canlı bir seçim propagandası yapamadı. Sadece, küskün sosyal demokratlar, sosyalistler, sendikacılar ve birçok sol grubun oluşturduğu **"sol birlik"**, bir seçim canlanmasını hatırlatan renkler içerdi. Ama o da programını yeterince anlatamadı. Belki de anlatacak gücü yoktu.

Şöyle veya böyle, **Schröder**, tüm partileri canevinden vurmuş oldu.

1998'den beri iktidarda olan ve 2002 sonrasında izlediği dar gelirlileri hiç memnun etmeyen **"reform politikalarıyla"** adeta insan içine çıkamaz hale gelen **Schröder**, birçok yorumcuya göre, partisini bu sayede hem parçalanmaktan korudu, hem de SPD'nin birinci parti olarak seçimlerden çıkması için çaba harcadığını ve o durumda Hıristiyan Demokrat Birlik (CDU) ile birlikte bir **"Büyük Koalisyon"** kurabileceğini gösterdi. Schröder'in Başbakan Yardımcısı olmayacağını herkes biliyordu. O da seçim sürecinde bunu

FOTO: HAYRETTİN ÖZCAN

İktidara yürüyorlar....

Ana muhalefet partisi CDU'nun lideri Angela Merkel ve "kader arkadaşı" CSU Genel Başkanı Stoiber, yanlarında Hessen Eyaleti Başbakanı CDU'lu Roland Koch olduğu halde gelmekte olan iktidarı tebessümle karşılıyorlar.

sık sık vurguladı.

Ama özellikle eski SPD Genel Başkanı **Oskar Lafontaine**'in bu resti anında görmesi ve hemen harekete geçmesi dikkat çekti. Kurt politikacı, medyanın tüm ilgisini üzerinde toplamayı başardı ve **"Sol Parti"** izlenen sosyal güvenlik politikalarından fazlasıyla rahatsız halkın gözünde, bir tür **"tepki toplama merkezi"** halini aldı. Parti, kamuoyu araştırmalarında, CDU/CSU ve SPD'nin ardından ülkenin en büyük üçüncü partisi olabileceğini gösterdi. Doğu eyaletlerinde ise en büyük parti haline geldi. Yeşiller ve FDP'yi geride bıraktı.

Bu da **Schröder**'in, siyasetteki gelişmeleri ne kadar yakından izlediğini kanıtlayan bir başka veri kabul edildi. Bazı siyasal gözlemciler, böyle bir adım atmasaydı, **Schröder**'in seçimlere partisinin başında girmesinin bile tehlikede olduğu yolunda yorumlar yaptılar.

CDU Genel Başkanı **Angela Merkel**'in başbakan adaylığı kimse için sürpriz olmadı, ama **Merkel**'in çok zayıf kaldığı da herkesin üzerinde birleştiği bir konu oldu. Gerçekten de CDU bünyesinde Katma Değer Vergisi gibi tüketiciyi doğrudan ilgilendiren bir alanda yüzde 2'lik bir artışın kaçınılmaz olduğu yolundaki **"itiraflar"**ın ilk sonucu; partinin kamuoyu araştırmalarında hızla gerilemesi oldu. Bir ara CDU-CSU ve FDP arasındaki koalisyonun federal mecliste gerekli çoğunluğa ulaşamayacağını gösteren sonuçlar dikkat çekti.Halkın bakışı, bu zikzaklarda etkili oldu. Seçmen, SPD'nin izlediği ve geniş yığınların kemer sıkması üzerine kurulu iktisat politikalarının daha beter bir siyasal kadronun elinde canına okuyabileceğini düşünüyor olabilir. Nitekim KDV'deki 2 puanlık artışın gerekliliğiyle ilgili talihsiz açıklamaların yarattığı dalgalanmayı **Merkel** ve ekibi açıklamakta büyük zorluk çekti. Küçük ortaklığa hazırlanan liberal FDP ise bu tür tartışmalarda zaman zaman büyük ortak CDU'yu zor durumda bırakan **"radikal"** açıklamalar yapmaktan çekinmedi.

Ancak bütün bu seçimlerin tek **"alternatifi"**nin, diğer partilerin tersine, uygulanabilirliğinde ısrarlı sosyal politika önerileriyle **"Sol Parti-PDS"** olduğu da ortaya çıktı. **Lafontaine** ile PDS'in her zaman ağır topu olmuş **Gregor Gysi**'nin çıkışları da, seçmene, iktidar ve muhalefetin ortak iktisat politikalarına karşı ses çıkarma şansı verdi. Dolayısıyla, **Lafontaine, "Sol Parti"**nin daha sahneye çıkmasıyla birlikte bile diğer partilerin kendilerine çeki düzen verdiğini sık sık yinelerken, çok da haksız bulunmadı.

18 Eylül'deki seçimin, izlenen kemer sıkma politikalarıyla **"halkın gelir düzeyini yükseltmek gerekir"** diye gözetlenebilecek karşıt bir politika arasında kaldığını söylemek mümkün. Burada da tuhaf bir şey zaten yok. Tuhaf olan, birinci grubun, yani Almanya'daki sosyal güvenlik rejiminin yeni reformlarla mutlaka çalışanların, emekliliklerin ve işsizlerin bazı kazanımlarının iptal edilmesi gerektiğini ileri sü-

_ Muhalefet cephesi

CDU'nun reçetesi okunmuyor

Almanya'nın iktidarına aday olan CDU seçim programını belirleyemedi.

Mucize yaşanmazsa iktidar olmaları beklenen CDU ve CSU seçim sath-ı mailine girilmesine rağmen, sosyal sistem konusunda fikir birliği sağlayamadı. CDU Genel Sekreteri Volker Kauder, seçimi kazanmaları halinde sosyal hak ve ödemlerde kesintiye gitmeyeceklerini açıklarken, CSU Genel Başkanı ve Bavyera Eyaleti Başbakanı Edmund Stoiber, sosyal haklarda kısıntıya gidilmesinde ısrar ediyor. Ancak muhalefet, fikir ayrılıklarına rağmen galibiyet konusunda kendinden emin. Hıristiyan Birlik Partileri CDU ve CSU'nun önde gelen siyasileri, seçim kampanyası öncesi, vergi indirimi, teşviklerin azaltılması, sosyal kesintilerin genişletilmesi gibi, seçmene antipatik gelecek vaatlerden kaçınmazken, başbakanlık adayı Merkel'in suskunluğu dikkat çekiyor. Partisinin ekonomi konseyi, işverenlerin bütün taleplerini kabul ederek, toplu iş sözleşmelerinde işçi sendikalarının veto yetkisinin kaldırılması, işyeri temsilciliğinin iptali, çalışma sözleşmelerinde iş güvencesi maddelerinin kaldırılması, ücretlerin dondurulması gibi önerileri getirirken, işçi oylarına muhtaç olan Merkel bu konuda açıklama yapmadı.

FOTO: HAYRETTİN ÖZCAN

Seçimleri kazanmasına kesin gözüyle bakılması nedeniyle, seçmenleri kızdıracak söylemlerden bile çekinmeyen bazı CDU'lu siyasilerin, genel başkanları Merkel'in suskunluğunu seçim taktiği olarak algıladıkları sanılıyor.

renlerin bir cephe oluşturmuş olması. SPD ile CDU, CSU ve FDP, reformlarla geniş yığınların ayaklarını yorganlarına göze uzatmalarını sağlayacak bir sosyal güvenlik politikasının uygulanması gerektiği konusunda hemfikir. Sadece ayrıntılarla ilgili bazı küçük çekişmeler var. Bu **"yolun"**, Alman ekonomisinin içinde bulunduğu kriz sürecinin tek ve alternatifsiz ilacı olduğunu hepsi söyleyebiliyor.

Ancak bu reform sürecinin krizle ilgili gerçekleri yansıtmadığını, Almanya'nın esas sorununun yığınların harcanabilir gelirlerini arttırmak olduğunu savunan **"Sol Parti"**, neresinden bakılırsa bakılsın, tüm hesapları bozan bir çıkışa karşılık geliyor. Keynes tarzı bir yaklaşımla, Alman ekonomisinin içeride bir talep artışı, yani harcanabilir gelir düzeyinde yükseliş sağlamadan, sorunlarına da çözüm bulamayacağına inanan bu yeni grup, sadece SPD'nin değil, tarihsel CDU'nun da geçmişindeki temel eğilimlerle akraba izler içeriyor. Belki karşıtlarını da korkutan buydu. Böyle bakınca, Almanya'daki erken seçimlerin bir yanında SPD, Yeşiller, CDU, CSU ve FDP gibi dar gelirli yığınların gelirlerini ve sosyal kazanımlarını tırpanlayan bir yaklaşım, diğer yanında da sendikacılar ve solun çeşitli renkleriyle "halkın gelirini arttırmamız şart" diyen bir başka yaklaşımın olduğunu görmek mümkün. Sorun, bu ikinci grubun, henüz bir iktidar şansı bulunmamasından kaynaklanıyor. Ancak protesto partisi olarak seçmeni sandık başına çekmesi durumunda bile, eğer seçimlere katılım oranı yükselirse, yalnız SPD'nin değil, diğer tüm partilerin de hesapları **"kadük"** olacak. İlk kez yerleşik partiler seçime katılma oranının düşük olması için gizli gizli dua eder duruma düştüler. O nedenle de kurt politikacı **Oskar Lafontaine**, iktidar hesaplarını bir sonraki seçimlere yönelik olarak yapıyor. Anayasal sıkıntılara rağmen gerçekleştirilen bu erken seçimden ise nasıl bir sonuç çıkarsa çıksın, alışılmış tüm **"kırmızı çizgilerin"** tarihe karışacağı şimdiden söylenebilir. Alman siyaseti, tıpkı 2002 yılındaki Türk seçimleri gibi, görülmedik ölçülerde bir temizliğe sahne olabilir. Yani, asıl şaşkınlık ilk seçim sonuçlarıyla birlikte yaşanabilir ve bu şaşkınlık, mayıs ayındaki erken seçim baskını sonrasındaki havayı bile gölgede bırakabilir.

irfan ergi

Karizma seçimleri!

Eylül seçimleri Almanya'da adeta bir karizma savaşına dönecek. Başbakan Gerhard Schröder, adaylar arasında en karizmatiği. Kitleleri beden diliyle etkilemesini biliyor. Türkiye'ye en yakın duran siyasi. CDU'nun adayı Angela Merkel, karizmadan en yoksun politikacı.

Almanya'nın en kalabalık eyaleti Kuzey Ren Vestfalya'da (KRV) seçimleri kaybederek, hiçbir eyalette hükümeti kalmayan Sosyal Demokrat Parti (SPD), apar topar erken genel seçim kararı aldı.

CDU'da halen genel başkanlık görevini yürüten Angela Merkel, başbakan adayı ilan edildi. SPD'de ise, genel başkanlık ve meclis grup başkanlığı Franz Müntefering'de olmasına rağmen, Başbakan Gerhard Schröder yeni seçimler için başbakan adayı gösterildi. Yeşiller yine Joschka Fischer'i seçerken Liberaller (FDP) Guido Westerwelle'yi başbakan adayı ilan etti. Elbette ilk iki parti dışında, diğer başbakanlık adaylarının fiilen şansı bulunmuyor. Adaylıkları sadece formalite niteliği taşıyor.

KRV seçimi sonuçları

13.3 milyon kayıtlı seçmenin bulunduğu KRV'de 180 bin Türk kökenli Alman yurttaşı oy kullanma hakkına sahip. 800 bin civarında Türkiye kökenli insanın yaşadığı Kuzey Ren Vestfalya eyaleti seçimlerinde, farklı partilerden 23 Türk kökenli, milletvekili adayı oldu. 15 partinin katıldığı seçimlerde, tek oyla doğrudan oylama yapıldı. Milletvekillerinin 128'i doğrudan aday gösterildikleri seçim çevrelerinden, kalan 53'ü ise partilerin eyalet listelerinden seçildi. Küçük partiler yüzde 5'lik baraj nedeniyle Düsseldorf'taki eyalet meclisine temsilci gönderemedi. 2000 yılı seçimlerine göre yüzde 5 oranında oy yitiren SPD'nin 39 yıllık iktidarına son veren ve 5 yıl süreyle eyaleti yönetecek CDU ise, aday listesinde hiçbir Türk kökenliye yer vermedi. CDU Eyalet Başkanı ve taze Eyalet Başbakanı Jürgen Rüttgers, seçim kampanyası sırasında Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliğine karşı açıkça tavır koymaktan çekinmedi.

Karizmatik siyaset!

Almanya'nın seçim sonbaharı çok sıcak olacak. Sıcak sonbaharın gündemini ise, parti program ve sloganlarından çok, karizmatik siyasiler belirleyecek.

Almanya tarihinin en kısa seçim kampanyasında fikir ve projeler değil, liderlerin karizması yarışacak. 7 yıllık iktidarında işçi kesiminin ve orta kesimin aleyhine siyasetlerle seçmen desteğini yitiren SPD, erken seçim kampanyasını, Schröder'i öne çıkarmak üzerine kurdu. Alman siyasetinin yeni oluşumu PDS'in ve Seçim Alternatifi'nin (WASG) ortak listesi ise, iki karizmatik siyasiyi birden öne çıkaracak: Gregor Gysi ve Oscar Lafontaine. Şimdiden seçimlerin galibi gözüyle bakılan CDU ise liderleri Merkel'in pek de olmayan "karizma"sına gereksinim bile duymuyor. İşte Almanya erken genel seçimlerinde seçmenleri cezbetmek için yarışacak siyasi "karizmalar" ve Türkiye'nin AB üyeliği konusundaki yaklaşımları:

Gerhard Schröder

Sosyal demokratların karizmatik lideri, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesine, hem Türk kökenli seçmenlerin desteği, hem de büyük Avrupa projesi nedenleriyle sıcak bakıyor.

Seçmenlerin sempatisini kazanmasına rağmen, özellikle işveren kesimine yakın tutumları sebebiyle, yine de güvenilmez bulunuyor.

Angela Merkel

Türkiye'ye, AB'ye tam üyelik yerine "ayrıcalıklı ortaklık statüsü" verilmesini savunuyor. Türkiye'nin "tam üyelik" görüşmelerinin başlayacağı 3 Ekim 2005 tarihine kadar, Kıbrıs konusunda somut adımlar atmasında ısrarcı. Parti içinde dizginleri elinde tutamadığına çok sık dikkat çekilen Merkel'e, Almanya'nın doğu eyaletleri haricinde sempati duyulmuyor. Ne talep ettiği konusunda kamuoyunun da açık bir fikri bulunmuyor. Ancak büyük bir sürprizle karşılaşılmazsa federal başbakan olmasına kesin gözüyle bakılan Merkel, mutlaka dikkate alınması gereken bir siyasi kişilik.

Guido Westerwelle

Türkiye'nin AB'ye alınmasına ilke olarak ilk açık desteği veren siyasilerden. Alman liberallerinin genç kesiminden gelen Westerwelle'nin, kamuoyundaki imajı ve güvenirliği yeterli düzeyde olmasına rağmen, partisinin yüzde 5'lik barajı aşıp aşamayacağı ciddi bir muamma oluşturuyor. Westerwelle'nin cinsel tercihinin de muhafazakar seçmenin kendisine karşı mesafeli durmasına neden olacağı tahmin ediliyor.

Joschka Fischer

Türkiye'nin AB'ye alınmamasının Avrupa için felaket olacağı savunan Fischer, Türkiye'nin AB'deki en samimi savunucularından. Son yıllardaki bütün kamuoyu yoklamalarında en sevilen Alman siyasi unvanını kimseye kaptırmayan zeki siyasetçi ve kıvrak hatip Fischer, eski karizmasını yitirdi. Bunda, kilo almasından çok, "vize skandalı" soruşturması ve Almanya'nın BM Güvenlik Konseyi daimi üyeliği çabalarının başarısız kalması etkili oldu. Siyasi gözlemciler, bu seçimin Fischer'in son mücadelesi olacağı konusunda birleşiyorlar.

Oscar Lafontaine

Federal Maliye Bakanlığı'nı, Schröder ve Avrupa sermayesiyle düştüğü fikir ayrılıkları nedeniyle bırakan Lafontaine, siyasi arenaya muhteşem dönüşü arıyor. Özel hayatına geri çekilen Lafontaine'in sadece adıyla bile, WASG adı verilen "seçim alternatifi" partisine önemli oranda oy kazandırması bekleniyor. "Ben, Hartz IV ve Gündem 2010'u destekleyen bir partide bulunamam" diyerek SPD'den istifa etmesi büyük sempati topladı. Seçim kampanyasında SPD'nin, kendilerine oy kaybettirmesi beklenen Lafontaine'in şahsına özellikle yüklenmesi bekleniyor.

Gregor Gysi

Sağlık nedenleriyle PDS-SPD koalisyonu yönetimindeki Berlin Eyaleti Maliye Senatörlüğü'nü bırakan Gysi, son seçimlerde federal mecliste grup kuramayan partisine destek için, adaylığı kabul etme fedakarlığında bulundu. Eski Doğu Alman istihbaratı Stasi ile işbirliği iddialarına karşın, kamuoyundaki olumlu imajını hiç yitirmedi. ❐

Almanya'nın en komik partisi de federal seçimlere katılıyor!

Federal seçimlere Almanya'nın en komik partisi APPD de katılıyor. Asosyal Birlik -Almanya Pago Anarşistleri Partisi egemen bütün siyasi kurumları makaraya saran punkçulardan oluşuyor. Çalışmayı reddeden ve herkese gün boyu içmeyi, parti düzenlemeyi, seks yapmayı, uyuşturucu kullanmayı tavsiye eden parti, daha önce Hamburg eyaleti seçimlerine de katılmıştı. Aşırı sağcı DVU'nun silinmesi için kendilerine 50 milyon Avro ödenmesini talep eden asosyallerin partisi APPD'nin talepleri arasında, Almanya'nın Balkanlaştırılması da yer alıyor. Almanya'nın ünlü mizah dergisi **Titanic** çalışanlarının kurduğu **"Partei"**, Parti Partisi, genel seçimlere ortak listeyle katılmak amacıyla APPD ile görüşmelere başladı. APPD'nin seçim menajeri Karl Nagel ile görüşmelere başlayan Parti Partisi, ilk seçim kampanyasında Berlin Duvarı'nın tekrar kurulmasını talep etmişti. Titanic Yayın Yönetmeni ve Parti Partisi Başkanı **Martin Sonneborn**, kendilerinin PDS ile WASG'ın yaptığı gibi ortak liste ile seçime girmeyi hedeflediklerini açıkladı. Alman mizahçılarının punkçularla bir araya gelerek kurduğu parti, elbette mizahi bir kampanya düzenleyerek, diğer partilere meydan okuyacak.

muhammed mertek
mertek@platformdergisi.net

Konuk işçi

Her sabah yabanda uyanır
Her gece yurdunda uyurdu
Öylesine yakın yurduna
Öylesine uzaktı yurdu

Tarihi önemli değişimlerin yaşanacağı bir kavşakta bulunuyoruz. Babalarımız hangi şartlarda, hangi emellerle geldi Avrupa ülkelerine? Çocuklarımız ise hangi şartlarda, hangi duyguların kıskacında yaşıyor? Köprünün altından hayli sular aktı… "Misafir işçi", 60'lı yıllardan itibaren belli bir süre için Almanya'ya gelen birinci nesle atfedilen isim. Bir yanda binlerce kilometre uzakta, dili, dini, gelenekleri farklı bir başka ülkede yaşadıkları gurbet duyguları vardı, diğer yanda onulmaz bir memleket özlemi. Her gece yurdu gözlerinde tüter, rüyalarına misafir olurdu, hem de öylesine yakın. Ama sabah uyandığında gerçekle yüz yüze kalır ve yurdundan ne kadar uzakta olduğunun farkına varırdı. Yılları böyle geçti birinci neslin.

Kentin uğultusu bazen
Köyünden bir türkü olur
İstasyona koşar akşamları
Trenlerle avunur

Zaman köyünden koparamadı onları. Mana kökünden gelen kılcal damarlar hayat verdi ruhuna. Öyle ki gurbetin her şeyinde köyünden nağmeler duydu. Otuz otuzbeş yıl önce bıraktığı köyüne döndüğünde hemen adapte oldu, zincirin halkalarında hiçbir kopukluk meydana getirmeden. Her dem bir yandan köyü, bağı bahçesi, köyünden akan derelerin su şarıltısı, koyun kuzu meleyişleri gözünde tüterken, bir yandan da acep bir haber var mı diye akşamları Bahnhoflara akın ederek trenlerin yolunu gözledi.

Uzakta bir ocaktır
Yanar yüreğinde memleketi
Ellere verir çaresiz
Ellerindeki bereketi

Çok uzaklarda olmasına rağmen memleket hasreti bir ocak gibi yaktı yüreğini. Ama çaresizdi, Anadolu'dan getirdiği bereket dolu gücünü artık eller için, yabancılar için harcayacaktı. En zor şartlarda, en ağır işlerde…

Ta ki gençliklerini bu yaban ellere gömene kadar. Peki Anadolu kokan bu bereketli ellerle gelişen ülkeler nasıl muamele ediyorlar onlara, vefa mı gösteriyorlar? Dilinde yoksa bu sözcük, toplumda nerede görülsün.

Yüzünden dahi olsa, **"Onlar ihtiyaç duyduğumuz zamanlarda büyük fedakarlıklarla ülkemizin gelişmesine omuz verdiler"** diyebilselerdi keşke.

Ne Solingen faciası yaşanırdı o zaman, ne de Mölln… Ve bir kere daha ortaya çıktı ki, vefa, diğergamlık, misafirperverlik henüz daha bu toplumlara yabancıdır, onların Türkleri yabancı gördükleri kadar…

Yurdunda mı yabancı
Yabanda mı bilemez
O bir konuk her yerde
O bir özlem bir acı

Aslında herkes bu dünyada bir şekilde yabancı, gurbette yaşıyor. Yalnız coğrafi uzaklıklarda yaşamak değildir gurbet. İnsan kendi öz diyarında da gurbet hayatı yaşayabilir, kırk yılı aşkın aşını yediği, suyunu içtiği memlekette de. Artık acı ve özlemi bir arada yaşayan misafirdir o her yerde; aynen dünyada da misafir olduğu gibi. Almanya'da yaşayan Türk insanı yerleşik hayata geçti, ama hâlâ kendini gurbette hissediyor. İnsan, kültürüyle, hisleriyle, değerleriyle, tarihiyle içinde yaşadığı toplumu özdeşleştiremiyorsa gurbet hayatı da hep sürecek demek.

Bülent Ecevit, metne sadık kalarak yorumlamaya çalıştığım **"Konuk İşçi"** (1983) adlı bu şiirinde **"misafir işçi"**lerin ruh haletini çok güzel tasvir ediyor. O yıllar unutulmamalı. Avrupa memleketlerinde doğup büyüyen kuşaklar o duyguları yaşamayacaklar belki, ama Anadolu'yu bu topraklara taşıyan yürekli **"misafir işçi"**lerin ruh dünyalarını, nasıl ve niçin bunca zorluklara katlandıklarını bilmeleri, gerçek kimliklerini bulmada önemli rol oynayacaktır. Onlar için memleket, gurbet, vatan, Anadolu kavramları ne ifade ediyor?

His dünyaları nelerle dolup taşıyor?

İki dilin veya dilsizliğin, iki kültürün veya kültürsüzlüğün kıskacında onlar nereye koşuyor? Misafirlikten yerliliğe adım atan yeni kuşaklar, bu süreçte öz kültürleriyle donandıkları ölçüde daha derinden tehlikelere maruz kalmayacak ve ana toplumla bütünleşmesini bileceklerdir. Entegrasyonun anlamı da zaten o bütünlük içinde kendi yerini bulma değil mi?

The new style for you...

Almanya ve Avrupa
genelinde
bayilikler verilecektir.

A'dan Z'ye
her türlü bay-bayan
kuaför salonu malzemeleri

TANIS
Professional

D, D4 / 8 - 68159 Mannheim
Tel: 0621 / 178 95 58

eyüp kökçe
kokce@platformdergisi.net

Ne oldu bize?

Hayat devam ediyor,
İnişleri, çıkışları ile sürüp gidiyor.
Gün geliyor neşeleniyor, zaman geliyor üzülüyoruz...
Ağlıyoruz, gülüyoruz...
Dünya dönüyor...
Gün bitiyor,
Güneş batıyor,
Gece başlıyor.....
Hayat "her şeye rağmen" devam ediyor...
.....
Sabahları ,
Bilgisayarımızın posta kutusuna "Elektronik" bir posta,
Cep telefonumza bir „SMS" düşüyor...
.....
Resimler artık zarflarda değil,
"PDF" formatında geliyor...
Duygularımız "Modern" şimdi, özlemlerimiz elektronikleşti. Dokunmak, ağlamak, özlemek tarih oldu...
Bir ekranda halleder olduk herşeyimizi...
Ölümler bile değişti, kara haberler cep telefonumuza SMS olarak düşer oldu. Başsağlığı dileklerimizi, elektronik postalarla yollar olduk...
Mendiller bile yok ellerimizde, gözyaşlarımızı sildiğimiz. Beyaz zeminlere siyah harflerle yazmak "Out" oldu. Harfleri şimdi istediğimiz renklerde seçebilir olduk.
Kırmızı, siyah, pembe....
Vesaire, vesaire...
Bekleyemiyoruz heyacanla...
Fotoğraflarımızı almak için
Köşedeki "Foto Celal"den.
Ekranda oluşuyor artık her şey,
İstediğimiz gibi, çekip, çevirebiliyoruz objektiften, diyaframdan görüntüleri..
Bir tık,İki tık tık ile her şey mümkün....
Avni Anıl,Neşet Ertaş, Müzeyyen Senar'ın taş plakları bile, Mp3 formatında dinleniyor artık... "Sahibinin Sesi" yerine "Media Player" üzerinden...
Mobilyamızı, ayakkabılarımızı, kitap, kalemimizi, alamaz olduk köşedeki esnaftan....
Eskiden evimize tek gazete alınır, en az iki gün okunurdu sıra ile. Şimdi "Çankırı'nın Sesi"ni bile okuyabiliyoruz... Gelmesek de, gitmesek de....
Vesaire.... vesaire....
Bir tık... İki tık tık....
İnanılması belki güç ama, Sultanahmet Köftesi, Lahmacun bile "www"de..
Bir tık, İki tık tık ile siparişleriniz soframızda..
Köşedeki manav, sokağın başındaki kasap, "Nostalji" oldu..
Ne selam, ne "hayırlı işler"
Ne de "Allah bereket versin"....
Yitiyor bu sözcükler..
Kaybolup gidiyor,
Hatta,
Hastalıklarımızı araştırıp, doktorumuzu bile,
"İki tık tık" ile buluyoruz...
Perhizimizi, sporumuzu,
Bile yapabiliyoruz,
Herhangi bir "www" ile,
Çok güzel www'leşiyoruz...
Çok çiftler tanıdım, mutluydular...
Bir duydum ki, ...
"Chat"leşip, "çat" diye ayrılmışlardı,
Güleceksiniz ama,
"Chat" aşklarını hiç görmemişlerdi,
Yani ortada bir "suç unsuru" olmadan
Boşanmışlardı...
Avukatlarını ise herhangi bir "www..." sistesinden bulmuşlardı...
Tuhaflaştık.???....
Öyle güzel şeyleri yitirdik ki....
Selam alıp, vermemiz bile değişti,
„Slm" diye , „Mrb" diye kısaltır olduk,
Allah'ın Kelamını....
Dalıp uzaklara gitmek bile,
Öyle eskisi gibi mümkün değil artık...
Bir ses ki ürkütüyor bizi,
Hiç benzemiyor annemizinkine;

"You have a post" veya
"Sie haben Post" derken...
Ürperiyoruz.....

Çok fazla "we we we"leştik galiba?
Ne oldu bize???

alovatan
Telefon Mobil Internet

"Şirketinizin gerçek dostu"

Müşteri Servisleri +49 (0) 69 90 50 51 52

iklim.de

sonja häußler

Angela Merkel

"Kohl'ün kızı" rolünden başbakanlık adaylığına

Angela Merkel Almanya'nın en güçlü kadını. Eylül'de yapılacak olan erken seçimlerde Başbakan Gerhard Schröder'e karşı başbakan adayı olarak yarışacak. Başbakan olursa bir çok yönden bir ilke adım atmış olacak, çünkü bugüne kadar devleti ne bir kadın, ne de bir "Doğu Alman" yönetmiştir. Hıristiyan Demokratlar seçimi kazanırsa, Merkel Federal Almanya'nın en genç başbakanı olarak tarihe geçecek. Angela Merkel geçmişte ve gelecekte birçok önyargıyla mücadele etmesi ve iktidara giderken birçok uymazlığı birleştirmesi gereken bir kadın.

Doğu Almanya'da çocukluk dönemi

Babası tayinini Batı Almanya'dan Uckermark bölgesinde küçücük bir kent olan Doğu Almanya'daki Templin'e yaptırdığında, Angela Dorothea Kasner tam altı haftalık bir bebekti. Babası artık orada bir hatip okulunun müdürlüğünü yapacaktı. "Waldhof" cemiyetinde hatip okulunun yanında zihinsel özürlüler için Protestan bir kuruluş bulunuyordu. "Doğu Almanya'da devlet gözünde, tahsil edinme kapasitesine sahip olanlarla, tahsil alanına girme imkanı olmayanlar arasında katı bir sınır vardı. Tahsil edinme imkanı olmayanlara (yani zihinsel özürlülere), kilisenin himayesinde kalma izni vardı" diyor Angela Merkel.

Kasner ailesinde siyasi konular çok konuşuluyordu, fakat belli konular – mesela sıra dışı durumlar veya dostların kaçma planları – eski doğu Alman gizli servisi Stasi dinleyebilir korkusuyla ormana erteleniyordu. "Hayat tamamen siyasiydi. Fakat yalnız teoride. Sonuçta hiçbir şey değiştiremiyorduk. Fakat siyasi konular üzerine kafa yorup düşünme oldukça önemliydi, aksi takdirde çıldırırdım" diye hatırlıyor o yılları Angela Merkel. Okulda

Angela Merkel zeki ve hırslı bir öğrenci olarak biliniyordu. Fakat bir kere neredeyse okuldan atılacaktı. 12'nci sınıfta her sınıfın bir kültür programı hazırlaması gerekiyordu.

Satıştan ele geçen para Vietnam'a bağışlanacaktı, ama 12b sınıfı parayı Mozambik'teki Marksist Kurtuluş Hareketi Frelimo'ya bağışlamaya karar vermişti.

Bu bir skandaldı, Stasi iki gün okula geldi ve velilerle konuştu. Angela'nın okuldaki olağanüstü başarısı ve anne-babasının devletin üst düzeydeki yönticilerine başvurusu olmasaydı, okuldan atılma kaçınılmaz ve sonucu vahim olacaktı: Angela

üniversite tahsili yapamayacaktı.

Fizikten politikaya

Leipzig'teki fizik tahsili yıllarını Angela Merkel "çok çalışma gerektiren, fakat oldukça rahat ve kedersiz bir zaman dilimi" olarak anımsıyor. Devletin, kendisinin ve arkadaşlarının ne tür müzik dinlediklerini, ne tür bluejean giydiklerini, kimlerle görüştüklerini, kimin Protestan gençlik koluna gittiğini, yani bütün yaptıklarını izlediğini ta sonradan öğrenmişti. Üniversite yıllarında Angela Kasner, Ulrich Merkel ile tanıştı. Ulrich Merkel ile Eylül 1977'de 23 yaşındayken evlendi, fakat dört buçuk yıl sonra eşini terk etti. Üniversite tahsilini bitirdikten sonra Ilmenau Teknik Üniversitesi'ne bir iş görüşmesine gitti. Görüşmeden sonra Devlet Güvenliğinden Sorumlu Bakanlıktan iki kişi Merkel'e gayri resmi "işbirlikçi" (IM) olarak bir çalışma teklifi yaptı. Merkel ise akıllıca bir nedeni öne sürerek işin içinden çıktı: Diline hakim olamadığını, çenesinin bayağı bir düşük olduğunu söyleyerek teklifi reddetti. Böylece Ilmenau'da çalışma olayı yatmış oldu. Sonra doktorasını yazmak için Berlin Adlershof'taki Bilimler Akademisi'ne gitti. Araştırma alanı: Quantum Teorisi. Stern dergisine göre, Merkel'in ismi bir IM'in yazdığı ve Merkel'in arkadaşı Ulrich Havemann'ı araştıran bir Stasi raporunda geçer. Raporda genç doktora öğrencisi Merkel hakkında şu sözler yer alır: "Mukavemet gösteren tipten değil. Yalnız bazen biraz sesli düşünüyor."

İki Almanya'nın birleşmesi

"Evde hep şu sözü söylerdik: Duvar bir açılsın, hep beraber Kempinski'de istiridye yemeye gideceğiz" diye anımsıyor Angela Merkel. 9 Kasım 1989 tarihinde annesini arayıp o beklenilen anın geldiğini söyledi. Ardından, her hafta olduğu gibi, saunaya gitti. Duvarın açılışını büyük bir sevinçle karşıladığını söylüyor. "Bana göre hepimiz Alman olduğumuzdan dolayı, ülkenin bölünmüş kalamayacağı kesindi. Geçişin nasıl gerçekleşeceğini ise bir türlü hayal edemiyordum." Başkaları gibi Angela Merkel için de yeniden yön arama ve harekete geçme dönemi başlamıştı. Artık aktif olma zamanının geldiğini biliyordu. Bundan dolayı kendisine göre bir parti aramaya başladı. Gelecek için hayal ettiğinden bir nebze orada görebildiği için, sonunda Demokratik Kalkınma Partisi'ne (DA) katıldı. Başkanlık görüşmelerine bir dönem katıldıktan sonra DA partisinin basın sözcüsü oldu. Bundan sonra her şey çok hızlı gelişti. 1990'da Doğu Almanya'da yapılan genel seçimlerden sonra, Başbakan Lothar de Maizière başkanlığı altında Doğu Almanya'nın son hükümetinin Yardımcı Hükümet Sözcüsü oldu.

Ağustos 1990'da DA ile DDR-CDU'nun birleşmesiyle Hıristiyan Demokratların üyesi oldu. Aralıkta doğrudan aday olarak Federal Meclis'e seçildi.

Siyasi kariyerin dik yokuşunda

Yukarıya giden yol daha bitmemişti: Merkel Ocak 1991'de Kohl kabinesinde

Leipzig'teki fizik tahsili yıllarını Angela Merkel "çok çalışma gerektiren, fakat oldukça rahat ve kedersiz bir zaman dilimi" olarak anımsıyor. Devletin, kendisinin ve arkadaşlarının ne tür müzik dinlediklerini, ne tür bluejean giydiklerini, kimlerle görüştüklerini, kimin Protestan gençlik koluna gittiğini, yani bütün yaptıklarını izlediğini ta sonradan öğrenmişti. Üniversite yıllarında Angela Kasner, Ulrich Merkel ile tanıştı. Ulrich Merkel ile Eylül 1977'de 23 yaşındayken evlendi, fakat dört buçuk yıl sonra eşini terk etti.

Kadın ve Gençlikten sorumlu Bakan, Aralık'ta CDU Almanya'nın Yardımcı Başkanı, 1993'ten 2000 yılına kadar CDU Mecklenburg-Vorpommern'in Eyalet Başkanı, 1994'te Klaus Töpfer'in yerine geçerek Çevre, Doğa ve Reaktör Güvenliği'nden sorumlu bakan olarak görev aldı. Kaybedilen parlamento seçimleri sonucu bakanlık görevini Jürgen Trittin'e teslim ettikten sonra bile kariyeri daha devam ediyordu: Daha aynı senede yeni Federal Başkan Wolfgang Schäuble tarafından CDU'nun Genel Sekreterlik görevine aday olarak önerildi ve kısa süre sonra parti kurultayında seçildi. Nisan 2000'de CDU genel başkanlığına oy birliğiyle seçildi ve böylece bir halk partisini yöneten ilk kadın oldu.

"Kohl'ün kızı"

Bugünkü parlak konumuna gelebilmesi için Merkel'in, Helmut Kohl'ün gölgesinden çıkması gerekiyordu: 1991'de Bonn'a geldiğinde bağımsız bir kişilik olarak benimsenmesi için mücadele etmesi gerekiyordu. Bilhassa medya "Kohl'ün kızı" damgasını Merkel'e vurmuştu. "Ben sadece türetilmiş bir değer gibi algılanıyordum" sözleri ile o dönemi anımsıyor Merkel. Şüphesiz siyasi babalık rolünü üstlenen Kohl'e birçok şey borçluydu. Ondan geldiği yeri unutmamayı, politikada şahsi değerlerin küçümsenilmeyeceğini, fazla anonimlikten kaçınılması gerektiğini öğrendi. Ama bilhassa şunu öğrendi: Sadece şimdiki noktadan yola çıkarak değil, gelecek gelişmeleri de hesaba katarak karar verilmesi gerektiğini. Buna rağmen "teşekkür borcu" ifadesini pek uygun bulmuyor Merkel: "Çünkü ben bir şeyler başardım. Bana hiçbir şey hediye edilmedi." Angela Merkel küçümsenilemeyeceğini son 15 yılda yeterince kanıtladı.

Bağış skandalı

Kasım 1999'da CDU'nun eski saymanı Walter Leisler Kiep hakkında vergi kaçakçılığı şüphesiyle tutuklama emri çıkarılmıştı. Bağış skandalı böylelikle başlamış bulunuyordu. Angela Merkel skandalın istisnasız araştırılmasından yana idi. Kohl gizli parti hesaplarının yönetimi konusunda "siyasi sorumluluğu" üstlendi, fakat isimleri açıklamadı. Skandal gündemde iken siyaset yapmak mümkün değildi. Aralık 1999'da Angela Merkel CDU'yu Frankfurter Allgemeine Zeitung

gazetesinin bir makalesinde, Kohl'den uzaklaşmaya davet etti. Makale, CDU başkanlığında çelişkilerin artmasına yol açtı. Merkel'in skandalı araştırma talebi siyasi konumunu tehlikeye attı, yerini koruyup koruyamayacağı ilk başlarda belli değildi. Dört hafta sonra karar alındı: CDU Merkel'in Kohl'den ayrılma talebini kabul etti. Schäuble gizli bağış paraları aldığı için sıkıntıya girdi ve 16 Şubat 2000'de parti tabanının isteği üzerine parti ve parti grubu başkanlığından istifade etti. Angela Merkel'in doğru zamanda uygun sözleri kullanmasına rağmen Kohl'e saygıda kusur etmediğini takdir edenler, Merkel'in parti başkanlığına aday olmasını umuyorlardı – o umudu Merkel cevapsız bırakmadı.

Koltuğa yerleşen kadın

2002 parlamento seçimlerinden sonra Merkel Friedrich Merz'i görevinden iterek CDU/CSU meclis grubu başkanı olduğunda siyasi konumunu sağlamlaştırmış oldu; böylece ilk defa bir kadın bir büyük meclis grubun başında yer alıyordu. 2004 yılında adayı Horst Köhler'in cumhurbaşkanlığına seçilmesini başardı. Bu da CDU/CSU'da birçoklarınca favorize edilen Wolfgang Schäuble'nin yarıştan atılmasına neden oldu. "Kohl'ün kızı" iktidara giden yolda kendisinin küçümsenemeyeceğini ve tuttuğunu koparan bir kadın olduğunu gösterdi. İktidar uğruna acımasızca hareket ettiği eleştirisini Merkel şöyle reddediyor: "Benim siyasi hayatım hızlı ve farklı gelişti." Ve şu sözlerle devam ediyor: "Eğer koltuğa geçen bir kadın ise, giden erkek her zaman mağdur olarak algılanır."

Farklı bir bakış

Angela Merkel'i CDU'daki diğer önde gelen siyasilerden farklı kılan şey, biyografisindeki o farklılık ve – o sıra dışı bakış açısı. Edmund Stoiber, Roland Koch, Christian Wulff ve Friedrich Merz – hepsi katolik, hepsi eş, hepsi baba ve daha önemlisi: Onlar hayatları boyunca Federal Almanya'da yaşadılar. Merkel ise pro-

testan, ikinci defa evli, çocuksuz ve Doğu Alman. Bunların hepsi Merkel'i hedef yapan şartlar. Birlik partilerinde (CDU ve CSU) aleyhinde kullanılan şartlar. Fakat CDU lideri Merkel kendisinin Hıristiyan demokrat bir parti için sıra dışı biyografisini, bir fırsat olarak değerlendiriyor: "Bir Doğu Almanının Federal Almanya'ya bakış açısı bu ülke için oldukça ilginç ve verimli olabilir. Benim o zamanlar nasıl düşündüğümü çok iyi hatırlıyorum: Eski Doğu Almanya'nın Federal Almanya ile birleşmesini gönülden destekliyordum ve hala destekliyorum. Ama 1990'da ülkeye mesafeli bakışımla belki başka birisinden biraz daha bariz bir şekilde Federal Almanya'da da "sosyalist" unsurların olduğunu görebildim…çok fazla bürokrasi ve ağırlık – ideallerime uymayan ve bu yüzden gözüme çarpan birçok şeyi fark ettim" diyor. Ve diğer bir şeyi daha eski Doğu Almanya'da geçirdiği o ilk 35 yıllık hayat diliminde öğrendi Angela Merkel: Özgürlüğün eşsiz değerini. "Özgürlük olmadı mı, her şey boş". Bununla beraber Merkel için "kendi ülkesinde yabancılık hissini" aşmak, "onlar"dan "biz" bilincine ulaşmak hiç de kolay olmadı. Yaklaşık beş veya altı yıl sonra – mesela Batı Berlin'den Doğu Berlin'e geçerken – bir sınırı geçtiği hissi kayboldu. On yıl sonra şu cümleyi söyleyebiliyordu: "Biz CDU olarak 1957 yılındaki emeklilik reformunu yaptık." Bu tür cümleleri söylerken yıllarca zorlandığını itiraf ediyor. Telafi etmesi gereken birçok şey vardı ve bunu bugün bile hissediyor. Ludwig Erhard, Konrad Adenauer ve Helmut Kohl'den alıntılar yapıyor. Her ne kadar bilgi sahibi olduğunu kanıtlasa da, "o zamanlar sen burada değildin" eleştirisini siyasi karşıtlarından ve rakiplerinden başka, kendi partisinde bile hissediyor.

Ekonomiye teşvik

Merkel, Federal Almanya'nın bugünlerde yaşanan ekonomik krizde zamanında eski Doğu Almanya gibi tabana yayılmış bir sermaye ile ayakta kalabildiği fikrini savunuyor. Batı'da bile sağlam bilinen bir sistemin çöküşünü izlediğini hatırlıyor ve reformsuz olamayacağını belirtiyor. Gündemi, vergi oranlarının aşağıya çekilmesi, sağlık maliyeti ile işgücü maliyetinin birbirinden ayrılması, küçük boylu girişimcilere daha çok esneklik, yeni istihdamda daha az iş güvencesi ve toplu iş görüşmesi özgürlüğüne müdahale gibi konular belirliyor. "Focus" dergisine yaptığı bir söyleşide "Vatandaşa bilhassa masraf çıkarmayan konuları ele alacağımızı söyleyeceğiz" diyor. İş hukukunu düzene katacaklarını ve bürokrasiyi azaltacaklarını vaat ediyor. Aynı zamanda emeklilik reformunun yakında gelebileceği beklentisini geri çeviriyor. Önce gelirlerin bütçeye girmesi gerektiğini ve bunun sadece daha çok büyüme ve istihdamla gerçekleşebileceğini söylüyor. CDU Genel Başkanı sosyal piyasa ekonomisinin başarı öyküsüne köprü kurmak istiyor. Eğer özgürlüğe değer verilirse, milyonlarca insan için yeni bir güvence doğabilir. Bunun için işgücü piyasasının daha esnek bir şekle getirilmesi ve işgücü maliyeti ile sosyal maliyetin birbirinden ayrılması lazım.

"İmtiyazlı ortaklık" formülünün savunucusu

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine Merkel hâlâ soğuk bakıyor. Böyle bir girişim AB'nin **"bütün karakterini değiştirir"** sözünü Ekim 2004'te kullanıyor. Merkel,Türkiye ile sonu açık müzakereler ve imtiyazlı üyelikten yana. Geçtiğimiz ekim ayında **Welt** gazetesinde yayımlanan bir yazısında Merkel, Avrupa Birliği'nin yalnız bir menfaat birliğinden ibaret olmadığını, bunun ötesinde, tarih boyunca gelişen ortak bir değerler sistemine dayalı siyasi ve ekonomik bir birlik olduğunu açıklıyor. Daha bitmedi: Sadece sonu açık müzakereler, AB'nin birlik ve bütünlüğünün tehlikeye girmesini engelleyebilirmiş. Tam üyelik yerine Merkel, AB'nin Türkiye ile sıkı bir işbirliğine girmesi için mücadele ediyor. Merkel'e göre bu işbirliği dış ve savunma politikasından ekonomi, araştırma ve bilim alanına kadar uzanmalı. Angela Merkel başbakan olursa Türkiye'nin AB üyeliği konusu dış politika sahasında zorluklar beraberinde getirecek. Belki imtiyazlı ortaklık formülü ile önümüzdeki seçimde oy kazanabilir, fakat bu formülle Ankara'da dost edinemeyeceği kesin. Irak savaşına destek vererek sergilediği Washington'dan yana tavrı, bu formül ile yeni dalgalarla çalkalanacak: Bush ve Blair jeostratejik nedenlerden dolayı Türkiye'nin AB üyeliğini Batı'yı güçlendirmek için bir fırsat olarak değerlendiriyor. ❐

ÇEVİRİ | HAVVA MAZEK

Hızlı...Doğru...Tarafsız...Güvenilir

Avrupalı Türklerin artık bir kanalı var...

17 Aralık'ta yayın hayatına başlayan **TGRT EU**, Frankfurt Stüdyoları'ndan gerçekleştirdiği birbirinden çarpıcı programları ile sizlerle.

Ekonomiden Siyasete, Spordan Gündemdeki son gelişmelere, Almanca altyazılı filmlerden dizilere kadar aradığınız, özlediğiniz bütün programlar, iki dilde yayın yapan Avrupalı Türklerin kanalı **TGRT EU**'da.

www.tgrt.de

TGRT EU

„Stimme Europas"

yazı ve fotoğraflar
enis behiç

Taş yağmuru altında siyaset

O, Özbekistan Erk Partisi lideri. Yıllardır Devlet Başkanı İslam Kerimov tarafından takip edilen, bulunduğu ülkeden sınırdışı edilmesi istenen biri. Dünyaca ünlü medya organlarının röportaj için peşinde olduğu Özbekistan bağımsızlığının mimarlarından **Muhammed Salih**, **Platform**'a konuştu...

Sovyetler Birliği'nin yıkılması hür dünyada mutlak bir memnuniyet doğurdu. SSCB'nin küllerinden ise **"biz"**den bildiğimiz dost ülkeler doğdu. Bu ülkelerin lidersiz oluşları, onları Sovyetler Birliği devlet kademelerinde görev almış kendi ırklarından liderlere mahkum etti.

Kimi kendisine semavi güçler atfederek, kitleleri etkilemeyi tercih etti. Türkmenistan Devlet Başkanı "Türkmenbaşı" bunun en canlı örneğini teşkil ediyordu. Türkmenbaşı, Ruhname adlı bir kitap yazarak, birçok dile tercüme ettirdi. Okullarda bir "amentü" duyarlılığıyla genç nesillere **"Bilge Türkmenbaşı"**nın dünya görüşü öğretildi.

Garip bir benzerlik olacak ki; kendisi gibi diktatörlük kuran Albay Kaddafi de bir kitap yazmış, adına da Yeşil Kitap demişti.

Özbekistan'da liderlik koltuğuna oturan İslam Kerimov, halka karşı uyguladığı şiddetle ün yapacaktı. Aleyhine gösterilere tahammülü olmayan bu lider, kendi halkına ateş açtıracak kadar gözü dönmüş bir saltanat peşindeydi.

Çocukluğumuzdan beri görmeye alışık olduğumuz ve hayatımızın neredeyse her döneminde yer alan son dönem diktatörlerden Hüsnü Mübarek, Saddam Hüseyin, Muammer Kaddafi'ye İslam Kerimov da eklenecekti.

Özbekistan milli davasının en büyük ismi, büyük vatansever ve demokrat Muhammed Salih bu açıdan son derece önemli bir isim.

Sürgünde yaşıyor...

Bazı kavgalar vardır, taş yağmurlarını andırır. Ancak; taşlananlar anlar, onun ne anlama geldiğini, ne denli acı verdiğini.

Muhammed Salih, Özbekistan'ın bağımsızlığında rol alan önemli şahsiyetlerden biri. Milliyetçi ve özgürlükçü düşünce yapısının arkasında bu taşlanmışlığı iliklerine kadar hisseden, yaşayan bir vatan aşığı.

Platform, Özbekistan bağımsızlık hareketinin en önemli ismi Muhammed Salih'le görüştü...

Sayın Salih, siz Özbekistan'ın bağımsızlığında önemli rol oynamış isimlerdensiniz. Ancak şu an ülkenize dönemiyorsunuz. 1993'ün nisan ayından bu yana "gurbet" hayatı yaşıyorsunuz. Muhammed Salih'in gurbet serüveni nasıl başladı? Niçin buralardasınız?

1993'ün başına gelindiğinde, Özbekistan'da "bağımsızlık" demagojisi türedi. Daha dün bağımsızlığın ezeli düşmanı olan komünistler, şimdi kendilerini bağımsızlık mimarları olarak tanıtmaya başladılar. Hatta "Bağımsızlık madalyası" ihdas edip, göğüslerine takındılar.

Yeniden yapılanma devrinde bağımsızlık istediği için Sovyet Devleti'nin düşmanı sayılan siyasi muhalefet, şimdi re-

jim tarafından bağımsızlık düşmanı olarak tanıtılıyordu. Muhalefet, halkın huzurunu bozan, yıkıcı, hükümetin ifadesiyle, "kara güç"tü artık. Halkı buna inandırmak için muhalefetin somut suçlarını göstermek lazımdı. Bu suçlar çabucak biçilip dokundu. Bunun ilki "Milli Meclis" işi oldu. Bu uydurma iddianameyle "Erk" sekreteri Atanazar Arif bir yıl, "Erk" üyesi Selavet Umrzakov bir yıl, "Birlikçi"ler Hazretkul Hudayberdi ve Alim Kerimov birkaç ay hapis yattılar. Bu Kerimov rejiminin ilk "denemesi" idi. Daha 20 yıllık hapis ve ölüm cezaları ilerideydi.

1992 Ağustosundan 1993 baharına kadar KGB tarafından devamlı gözetim altında yaşadım ve hemen hemen hiçbir faaliyette bulunamadım. Gazetelerimizin yayını durdurulmuştu. Halkla görüşmeye fırsat verilmiyor, gittiğim yerlerde provokasyon tezgahlayıp, kavga çıkarıyorlardı.

1993 Martında Bahtiyar İsabekov'un "Erk Yolunda" adlı kitabı yayınlandı. Yurt dışında basılan bu kitabın birkaç yüz nüshası Taşkent'te dağıtıldı. Kitap, "Erk" partisinin kısa bir tercüme-i halini anlatıyordu. 1993 Nisan başında bu kitaptan ötürü beni tutukladılar. Önce parti ofisine "Sizi İçişleri Bakanı sohbete çağırıyor, beni gönderdiler" diyerek bir albay geldi. Onun arabasıyla gittik. Bakan Almatov karşıladı, saygılı davrandı. Bazı adamların jurnali dolayısıyla hükümetin benim hakkımda kötü fikre vardığını söyledi. "Eğer vaktiniz varsa aşağıda şehir savcısı Corayev oturuyor, onun bazı sorularına cevap verip giderseniz iyi olur" dedi.

Bu sorgulama on iki saat sürdü.

Sorgulama sonunda savcı, "Siz bağımsızlık düşmanısınız" dedi. Ben bu söze karşılık hiçbir şey söylemedim. Benim önümde bağımsızlığın bugünkü dostu, dünkü düşmanı bir adam oturuyordu. Bu 20. asrın evrimlerinden biriydi.

Corayev'in sorgulamasından sonra, gece saat birde beni başka bir odaya götürdüler. Orada boynumdaki kravatı, pantalonumdan kemeri ve ayakkabımdaki bağcıkları aldılar. Saati ve cebimdekileri de alarak bir kenara koydular. Sonra İçişleri Bakanlığının bütün Sovyetler Birliği-'ne şöhreti yayılan bodrumuna indik.

Beni, bodrum katta, asansörden inilen yerin sol tarafında, mahpuslardan dinlediğim "bardak"a sokarak arkamdan kilitlediler. "Bardak"ta eğilerek durdum. Çünkü tavanı o kadar alçak, eni ve boyu bir metre bile gelmeyen gerçek bir bardaktı. Oturmaya iğrendim. Oturacak yer öyle pisti ki.

Yarım saat geçmişti ki kapı açıldı. Dışarıya çıkardılar. Sonra elime yatak yorgan tutuşturdular. Uzun koridor boyunca yürümeye başladık. Hücrelerin kapıları iki kat demirden olup müthiş gıcırtıyla açılıyordu. Böyle bir gürültüyle beni bir hücreye sokarak arkamdan kapıyı kilitlediler.

Bodrum katta dört gün kaldım. Her gün akşam Corayev bodrumdaki bir odada sorguladı. Her gün yüzüme bakarak "Şimdi nasılsınız?" diyerek gülümserdi. Ben de "Teşekkür, iyiyim" diyerek gülümserdim. Hakikaten de, iyiydim. Hücre arkadaşlarım bana yol yordam göstermişlerdi. "Sorgulanmaya giderken sakalı kesmek gerek, savcı sizi "boyun eğmiş" olarak düşünmemeli" gibisinden bilgece öğütlerde bulunarak, bir yerlerden traş malzemeleri bulup sakalımı kesmeye yardımcı olmuşlardı. "Buradan Taşkent hapishanesine gidelim, orada size cennet kurarız ağabey, siz hiç endişelenmeyin" diyerek oradaki "şakiler" bana hükümetin göstermediği saygıyı gösterdiler. Allah onlara yardım etsin.

Sonra beni serbest bıraktılar.

Tükendiğinizi hissettiğiniz, "acaba" dolu anlar yaşadığınız oldu mu peki?

Serbest bıraktıklarında bir polis albayı arabasıyla eve kadar bıraktı. Onun yolda söyledikleri hiç aklımdan çıkmıyor. "Salih ağabey, bu kavgayı ne yapacaksınız, işte sizi tutukladılar, kimse "gık" diyebildi mi? Halkınız henüz böyle şeylere hazır değil"

17 Nisan günü Özal beni kabul edecekti.

Kabul saati yirmi otuz olarak belirlenmişti. Saat on dört otuzda İstanbul'dan Ankara'ya uçakla gittim. Beni Cumhurbaşkanlığı görevlileri karşıladı. "Maalesef, üç saat önce Cumhurbaşkanımız Turgut Özal vefat etti" dediler.

dedi. Onun sözleri bir hançer gibi saplandı. Eve geldim. Ailemi sevindirdim ama yüreğim sıkıntılıydı. İçimde helâk edici bir moral bozukluğu hissettim. Sanki birisinin "senin yolun doğru" demesini istiyordum. "Sen daima doğruyu söyledin, hiç kimseye ihanet etmedin, milletine daima iyilik diledin" demesini istiyordum. Aynı zamanda böyle bir isteğin utanç verici olduğunu da biliyordum. Çünkü ben insanlara moral vermek, ümit aşılamak için meydana çıkmıştım. Onlardan moral almak için değil.

Siyaset, taş yağmuru altındaki hayattır. Bu taşları gül ve çiçek olarak kabul etmek sana farz. **"Beni anlamadınız, ben başka şeyi söylüyorum"**, diyemezsin. Çünkü bu faydasızdır. Anlamamak, başkalarının vazifesi, anlatmak ise senin vazifen. **"Filan kimse ihanet etti"** demeye de hakkın yok çünkü hiç kimse senin seçtiğin ülküye sadık olmak mecburiyetinde değil. Bu yola girdin mi, ızdıraba karşı isyan etmeyeceksin. Allah'a şükret. Zaten bütün ömrün boyunca bu hayatı arzu etmiştin, bu hayatın hayaliyle şiirler yazmıştın, işte şimdi karşında duruyor, kabul et. Ancak tereddüte düşme, şüphelenme, şikâyet etme, inleme...

Peki Özbekistan'dan ayrılmak kolay oldu mu? Kerimov iktidarı sizin ülkeyi terk etmenize neden müsaade etmiş olabilir?

Aslında ben Özbekistan'dan ayrılmayı istemiyordum.

Ayrıldığım gün nedense, evin çevresini gece gündüz kuşatan polisler görünmüyordu. Bu durumdan biraz şüphelen-

dim. Aklımdan **"Özbekistan'dan ayrılmamı hükümet mi tezgahlıyor acaba?"** diye bir fikir geçti. Gelen dostların içinde birisi eskiden emniyette çalışmıştı. Bu durum şüphemi daha da arttırdı. Ama bunu kimseye söylemedim çünkü bu adam birkaç yıldan beri teşkilata mühim hizmetlerde bulunmuştu. Onu incitmeyi istemedim. Neyse, kesin bir karar olmadan, tereddüt ede ede Bakü'ye gittim. Orada Azerbaycan Başkanı Ebulfeyz Elçibey ile görüştük. Kendisi **"Sizin durumunuzda dışarıda faaliyet yürütmek optimal yol"** dedi. Bu faaliyet için yardımını esirgemeyeceğini söyledi.

Özbekistan hükümeti, sizin bulunduğunuz ülkeyi tespit etmek için büyük gayret gösteriyor. Öğrendiğinde de sizi sınırdışı ettirmek için elinden geleni yapıyor. Bu sürgün döneminde neler yaşadınız, nerelere gittiniz, nasıl karşılandınız?

15 Nisan günü İstanbul'a geldim. Hava meydanında Azerbaycan'ın İstanbul başkonsolosu, eski dostum, şair Abbas Abdullah karşıladı. Onun evinde bütün gece uyumadan dertleştik.

İki gün sonra 17 Nisan günü, Türkiye Cumhurbaşkanı Turgut Özal, beni kabul edecekti. Kabul saati yirmi otuz olarak belirlenmişti. Saat on dört otuzda İstanbul'dan Ankara'ya uçakla gittim. Beni Başbakanlık görevlileri karşıladı. Onların yüzlerindeki ifadeyi görünce **"Ne oldu, hayır mı?"** diye sordum. **"Maalesef hayır değil, üç saat önce Cumhurbaşkanımız Turgut Özal vefat etti"** dediler.

1993 Mayıs 1994 Ekim aralarında Türkiye'de kaldım, sonra Kerimov'un baskısı sonucunda Türkiye'den Almanya'ya gittim, iki yıl sonra 1996'da Türkiye'ye geri döndüm.

Ama 1997 başında Bulgaristan'a sürüldüm, sonra tekrar Türkiye'ye geri döndüm. 1998'de Romanya'ya "yolladılar", oradan Ukrayna'ya gittim, sonra Moskova'ya geçtim, Kerimov'un casusları etrafımda dolaşmaya başladılar ve ben Ukrayna'ya geri döndüm.

Kiev'de de tehlikeli durum belirdi ve ben İsviçre'nin Basel Belediyesi'nin davetiyesi ile özel konuk sıfatında İsviçre'ye geldim. Ve nihayet 1999'da Birleşik Milletler Teşkilatı'nın "siyasi mülteci" statüsünü almak zorunda kaldım ve Norveç'e (Oslo) yerleştim.

Türk cumhuriyetlerinde bir bağımsızlık sendromu yaşandı. Perestroyka'ya belki de hazırlıksız bir şekilde yakalandı Türk cumhuriyetleri. Bu, dağınık, başıbozuk ve organizesiz bir "devletleşme" doğurdu. Öyle ki, SSCB dönemindeki kuvvetli devlet yapısına alışmış toplumların, hazırlıksızca "düzensiz" ama "özgür" yeni kimlikleri rahatsızlıklara sebep oldu. Hatta "Sovyetler döneminde daha iyiydi" gibi yakınmalar oldu halk arasında... Özbekistan bağımsızlığını ve bunun bilançosunu çıkartabilir misiniz?

O sıralarda halkın esaretten kurtulması meselesi bizim için her şeyden, hatta demokrasiden, hatta bizim için her zaman muteber olan kişi hürriyetinden dahi önce geliyordu. Bu bir gerçektir. Bizdeki bu hassasiyeti yalnızca o zamanlar değil, bugün bile anlamayanlar var. Bize yakınlık duyan, bizi seven dostlarımızın arasında dahi bu ince durumu farklı yorumlayanlar var.

"Birlik" teşkilatındaki bazı akıllılar bizi uzağı görememekle itham ederek, "Bağımsız olursak, Kerimov kendi totaliter hanedanını kurar" diye korkutuyorlardı. Bendeniz bu müstakbel "hanlık" hakkında Yüksek Meclis oturumlarının birisinde **"Biz iki zulmün altında yaşıyoruz, birisi Moskova, diğeri mahalli iktidarın zulmü. Fakat bağımsızlık yolunda önce büyüğünden, yani Moskova'dan bağımsız olalım, sonra mahalli zulme karşı mücadeleyi sürdürürüz"** dediğimde İslam Kerimov, Yüksek Meclis Başkanlık Divanı'nda gülerek oturmaktaydı.

Biz, bağımsızlığı elde ettikten sonra dünya güllük gülistanlık olacak diye beklemiyorduk. Bağımsızlığı tek bir parti, tek bir nesil, tek bir devir için düstur edinmemiştik. Onu bütün halk, bütün devirler, sonsuzluk için istediğimizden düstur edinmiştik. Konunun bizim için olan hassasiyetini daha nasıl anlatmak mümkün acaba?

20'li yıllar Türkistan'ında "Basmacılar hareketi" diye adlandırılan milli hareketten sonra Özbekistan'ın bağımsızlığı ülküsünü ilk savunan ve demokratik usüllerle dünyaya kabul ettiren yegane siyasi hareket bizim "Erk" hareketiydi. Buna ülkemizin son yirmi yıllık yazılmayan tarihi şahittir. ❐

irfan ergi

Borç yiğidin kamçısı!

Avrupa'nın en zengini Almanya aslında borç batağında. Devlet kadar, Alman yurttaşları da aşırı borçlanma altında inliyor. Her doğan çocuk borçlu doğuyor.

Avrupa, tek bayrak, tek para ile başladığı ortak bir Avrupa hayalinden, tek Anayasa projesinin referendumlarda tökezlemesi ile hafiften sıyrılmaya başladı. AB Anayasası, dolayısıyla AB'nin geleceğinin belirsizleşmesi, Avro'ya olan güveni de sarstı. Fransa ve Hollanda'daki hayır oyları, Avro'nun uluslararası döviz borsalarında değer kaybetmesine neden oldu... Avro dolar karşısında son yılın en düşük seviyesi olan 1.20 sınırına dayandı.

Siyasi süreçteki krizle birlikte, Avrupa halklarının geleceğin 'Birleşik Avrupa Devletleri' ve onun ortak para birimi Avro'ya bağlılık yerine, ulusal paralarına olan merakları, birden depreşerek su yüzüne çıktı...

1 Ocak 1999 doğum tarihli taze Avro, gün görmüş ulusal paraların halen bitmediği anlaşılan karizmasından çekinir oldu. İtalya ve Almanya'da Liret ve Mark'a olan talep, para bilimcilerin para koleksiyon merakını aşarak, kamuoyu gündeminin önemli bir parçası haline geldi. Almanya'da Stern dergisinin yaptırdığı ankette, halkın yüzde 56'sının Alman Markı'nın dönüşünü talep ettiği ortaya çıktı. Avrupa'nın ekonomist ve siyasileri ciddi olarak ulusal paralara dönüşü tartışıyor. Almanya'da ve birçok Doğu Avrupa ülkesinde halen 15 milyar Avro tutarında Alman Markı'nın (DM) bulunduğunun saptanması da, halkın eskiden beri bildiği ve güvendiği ulusal para birimlerinden kolay vazgeç(e)mediğini kanıtladı.

Ancak bu durumun en büyük sorumlusu siyasiler tabii. İstikrar Paktı denilen ve Maastricht kriterlerine göre, üye ülkelerin bütçe açıkları ve borçlanmalarına

GSMH'nın yüzde 3'ü sınırını getiren anlaşmaya en başta Almanya ve İtalya uymadı. Avrupa Merkez Bankası'nın uyguladığı faiz oranlarının üye ülkelerde farklı faiz hareketlerine yol açması, kitlesel işsizlik ve yeni üye ülkelerin mali faturası

Avro'nun istikrarlı bir para birimi olmasını zorlaştırıyor. En yeni para birimi olmasına rağmen dünya borsalarında ABD dolarından sonra ikinci ödeme birimi haline gelen Avro'nun başarısız olduğunu söylemek mümkün değil.

Bu arada imaj tazelemeyi planlayan Avro, AB'nin mali komiseri Joaquin Almunia'nın haberine göre, bozuk paraları-

Dünyada borçlanma

Birçok bilim adamı dünyada kuzey-güney arasındaki refah uçurumunun baş sorumlusu olarak, geri bıraktırılmış ülkelerin varsıl ülkelere borçlu olmasını gösteriyorlar. Yoksul ülkeler, sürekli tarım ürünleri ve hammadde ihracatlarına rağmen borç tuzağından kurtulamıyorlar. Gelişmiş sanayi ülkeleri ayrıca birçok tarım ürününe kota ve sınırlama getirerek ihracatı dolayısıyla borç geri ödenmesini torpilliyor. Borçlanmış ülkeler içinde tipik bir örnek olan Arjantin'i ele aldığımızda 1976 yılında 8 milyar ABD Doları borcu olan bu ülkenin, 2001 yılına kadar 200 milyar geri ödeme yapmasına rağmen halen 160 milyar dolar borcu bulunmasını gösterebiliriz.

Hesaplama yöntemlerinden farklılıklar nedeniyle genelgeçer bir rakam vermekte karşılaşılan güçlüklere rağmen, Türkiye'nin iç ve dış borç stokunun 215 milyar ABD Doları olduğunu da kafamızın bir ucuna yazalım. Türkiye'nin borçluluk durumu hani Arjantin'e benziyor sanki!.. 1985-2000 yılları arasındaki 15 yılda Türkiye'nin ödediği dış borç (anapara ve faizi), aldığı borçtan 25 milyar dolar fazla. Anlayacağınız ödüyorsunuz, ödüyorsunuz, bitmek yerine artıyor. Aman canım Türkiye için nedir bu? Batan 19 banka için 23 milyar dolar ödeyen Türkiye, daha çok borçlanır...

Dünyada en borçlu ülkenin ise 5 bin milyar ABD Doları iç borç ile ABD olduğunu anımsatmakta fayda var sanırım. ABD'nin dış borçları ise 3500 milyarı buluyor. ABD her yıl yurtdışından 450 milyar ABD Doları kadar borç alıyor. Fakat bu borçlanma ABD Doları cinsinden olduğu için ve ABD, ünlü Bretton Woods Anlaşması'na göre, buna karşılık göstermek zorunda olmadığından ortada yapısal bir sorun bulunmuyor. Enflasyon, devalüasyon gibi tehlikeleri göze alan ABD, teorik olarak kağıt ve yeşil mürekkep bulduğunda, istediği kadar dolar basabilir. Dünya çapındaki borç ve ekonomik adaletsizliğe açık tavır koyan Küba Devlet Başkanı Fidel Castro, 2002 yılında Meksika'da düzenlenen Dünya Kalkınma Konferansı'nda ABD Başkanı G. W. Bush'un gözlerine bakarak şunları anımsatıyordu: "Şimdiki dünya ekonomik düzeni, tarihte görülmemiş bir yağma ve sömürü düzenidir. Halklar verilen karar ve sözlere giderek daha az inanıyorlar. Uluslararası finans kurumlarının saygınlığı sıfırın altına indi. Günümüz dünya ekonomisi dev bir kumarhanedir. En son analizler, dünya ticaretine akan her bir dolara karşı 100 doların, gerçek ekonomiyle alakası olmayan ve dünya nüfusunun yüzde 75'i için geri kalmışlık demek olan, spekülatif hareketlere kaydığını kanıtlıyor. Üçüncü Dünya'da 1.3 milyar insan mutlak yoksulluk içinde yaşıyor. Varsıl ülkeler ile yoksul ülkeler arasındaki gelir uçurumu 1960'da 37 kat iken 2002'de 74 katına çıkmıştır..."

nı 25 üyeli AB'ye uyarlayacak. Bu arada Estonya, Letonya, Litvanya, Slovenya, Malta ve Kıbrıs Rum Kesimi de Avrupa döviz değişimi mekanizmasına üye olarak, Avrupa Para Birliği bekleme odasına alındılar bile. Yani Avro'nun müşterisi, cazibesi bir ara düşer gibi olsa bile, hâlâ çok.

Avro yolları ayırdı

Ortak Avrupa hayali hoş güzel ama, iş paraya geldi mi, Avrupa'lı **"Alman veya Hollanda usulü"** denilen keselerin ayrılığı ilkesinden taviz vermez kolay kolay. AB Maliye Bakanları Zirvesi'nde kıran kırana pazarlık yapan **"ağır toplar"**, 2007-2013 arasındaki ortak bütçe konusunda anlaşamadı. İngiltere toplam 4 milyarı geçen istisnai haklarından vazgeçmezken Almanya birliğin ortak kasasına yaptığı ödemeleri azaltmak, Fransa ise tarım sübvansiyonlarını korumak derdinde. Maliye ve ekonomi bakanları paralar konusunda anlaşamayınca işi, devlet ve hükümet başkanlarına devretti.

Ancak onlar da çil çil Avrolar konusunda öyle hemen uzlaşacak gibi değiller. 16-17 Haziran Zirvesi'nde de bu sorun çözüme bağlanamadı. Değeri düştü falan ama, yine de Avro'ların paylaşılması konusu, bu gidişle daha çok zirve kaldırır...

Dolar mı? Avro mu?

Siyasi tartışmalar ve halkın beklentileri bir yana, paranın (her şeyden bağımsızmış izlenimi veren) kendi yasaları diğer yana elbette. Siyasi belirsizlikler nedeniyle kısa vadeli düşme yaşayan Avro'nun ABD Doları karşısında 1.20 paritesine gerilemesi; tavan yaptığı 1.37 paritesi gibi, ekonominin yasaları açısından, gerçekçi değil. Ekonomistler, Avro'nun dolar karşısında düşme eğilimini terk ederek, orta vadede 1.30 seviyelerine yaklaşacağını öngörüyorlar.

Bu tahminde üç ana faktör rol oynuyor: Birincisi, doların Avrupa ve ABD arasındaki faiz farkından kârlı çıkması. ABD'de 10 yıllık devlet tahvillerine yatırım, AB Kağıtları'ndan yüzde 1 fazla kazanç getiriyor.

Bu durum sermayenin dolar bölgesine kaymasına neden oluyor. İkincisi referandum ve bütçe tartışmaları gibi siyasi belirsizlikler Avro üzerinde baskı yaratıyor. Üçüncü olarak, birçok yatırımcının ABD'nin büyüme konusundaki kaygı ve beklentileri, bütçe açığının beklenenden daha olumlu çıkmasıyla, iyileşmeye başladı.

Bazı analizciler ise ABD ekonomisinde büyümenin yüzde 3 oranının altında çıkacağı beklentisi içinde. Sonbaharda para siyasetinde disiplin bekleyen ekonomistler, faiz hadlerindeki sürekli yükselme eğiliminin merkez bankasının yüzde 4 oranına ulaşmasıyla son bulacağını öngörüyorlar. Avro'daki düşmenin kalıcı olmayacağına dair bir başka belirti de, Avro'nun yılın en düşük değerine düştüğü tarihte Alman borsası endeksi Dax'ın 2002 yılından beri en yüksek 4605 seviyesine ulaşması oldu. Yani sözün özü halk cebini boşaltan Avro'ya güven bağlayamasa da, borsa ve bankacılar Avro'dan vazgeçmeyecek. ❐

REKLAM

Av. Gülçin Şahin

EBERSBERGER MEISEN & COLL.

Erlanger Str. 24 • 95444 Bayreuth
Tel: 0921 / 75 45 - 0 • Fax: 0921 / 75 45 - 20

7'den 77'ye herkesin ekranı...

Burası Avrupa. Burada Kanal 7 Int izlenir...

Yeni yayın döneminde ekranınız belli...

Avrupalı Türk izleyicisinin büyük bölümü birbirinden renkli ve çeşitli programlarıyla ilklere imza atan Kanal 7 Int'i büyük bir keyifle izliyor... Avrupa'da kurulan ilk Türk televizyonu Kanal 7 Int, 20'ye yakın Avrupa kökenli programıyla önde gitmenin gururunu yaşıyor.

Frekanslarımız: 11135 MHz Vertical Symbol
Rate: 4444 Fec: 5/6 Artık digital kablodan da bizi izleyebilirsiniz.

iklim.de

KANAL 7 INT
reklam irtibat
Tel: +49. 69 94 21 00 110
E-Mail: info@kanal7int.com

nuh gönültaş
foto platform

‘Ermenilerin tehcirini Almanlar önerdi’

Araştırmacı-Yazar Aydoğan Vatandaş, uluslararası gizli örgütler, yapılanmalar üzerine çalışmalar yürütüyor. Platform’a “kült grupların” yükselişi ile ilgili açıklamalarda bulunan Vatandaş, Almanya’nın dünya siyasetindeki konumunu “önemli bir aktör” diye niteliyor.

Aydoğan Vatandaş, genç yaşına rağmen “araştırmacı-yazar” kimliğiyle, Türkiye ve dünya gündemine ilişkin çok önemli tespitlerde bulunarak adından söz ettirmiş bir yazarımız. Özellikle uluslararası gizli örgütler, yapılanmalar üzerine çalışmalar ve araştırmalar yürüten Vatandaş’ın bazı açıklamaları sizi oldukça şaşırtacak...

Son yıllarda kült grupların yükselişine tanık oluyoruz. Bunu neye bağlıyorsunuz?

Evet, son zamanlarda özellikle 2000’li yılların konsantrasyonuyla tüm dinlerin ortak bilinçaltında bulunan kıyamet, mesih, deccal gibi katastrofik, apokaliptik/ kıyametçi imgelerin ortaya çıkmasına paralel olarak Türkiye’nin yanı sıra dünyanın hemen her yerinde, Rael, Scientology, Moon gibi “sapkın tarikatlar” olarak tanımlanan ve bilim çevrelerinde yeni dini hareketler olarak adlandırılan grupların faaliyetlerini arttırdıkları gözlenmektedir.

Bu tür gruplara teolojik yaklaşımla bakanlar, genellikle “kült” ifadesini kullanırken, *-ki bu tanımda az da olsa bir aşağılama mevcuttur-*, bilimsel çevreler yer yüzünde ortaya çıkan tek tanrılı dinlerin de tarihsel olarak benzeri şekillerde ortaya çıktıklarını varsayarak bu tür hareketler için ***“yeni dini hareketler”*** ifadesini kullanmaktalar.

Peki ortaya çıkmalarındaki etkenler neler?

Bu tür hareketlerin ortaya çıkmasındaki en önemli etkenlerin, özellikle Eski ve Yeni Ahit kaynaklı Apokaliptik / kıyametçi konsantrasyonun olduğunu düşünmekteyim. *(“Apokaliptik” Yunancadaki “ilham yoluyla bildirmek, ifşa etmek, vahiy” anlamlarına gelen “apokalypsis” kelimesinden gelmektedir. Yeni Ahit’in Vahiyler bölümünün de ismidir. Apokaliptik eserlerin yoğunlaştıkları konular, dünyanın sonu geldiğinde yaşanacak olan olaylardır.)* Bu grupların liderlerinin çoğu ya mesih olduğunu düşünmektedirler ya da Tanrı’nın yeryüzündeki enkarnasyonu olduğunu. Bununla birlikte bu gruplarda sadece kendilerinin kurtuluşa erecekleri, gruptan ayrılacakların Tanrı’nın gazabına uğrayacakları şeklinde özellikle karizmatik grup lideri tarafından yapılan psikolojik baskılardan da bahsetmek gerekir.

Bu gruplarda yapılan ayinler, ritüeller, tekrar edilen birtakım kelimeler grup üyelerinde bir süre sonra farklı bir bilinç hali meydana getirir ki, bu etkileri, LSD, Ecstasy gibi psikoaktiflerin etkisine benzetmek mümkündür.

Özellikle Eski ve Yeni Ahit’te bulunan bazı metinlerin bağlamından koparılarak, yeryüzünde yaşananları, geçmişe dönük

FOTOĞRAFLAR: PLATFORM

olarak kutsal metinlerce doğrulandığını göstermeye çalışmak, bu gruplarda görülen ortak özelliklerdendir.

Gerek Türkiye'de, gerekse yurt dışında, Moon'dan Scientology Kilisesine, Raelyenlerden Uzakdoğu gruplarına kadar hepsinde aynı temalar vardır.

Bu grupların istihbarat örgütleriyle ilişkisi var mı peki?

Bu gruplar zamanla önemli, ekonomik ve siyasi güce ulaşacağından, elbette istihbarat örgütlerinin de gündemindedir. İstihbarat örgütlerinin bu grupları kullanmak istemeleri de son derece doğaldır, zira askerlerin, sanatçıların, doktorların, gazetecilerin zaman zaman ağına takıldıkları bu gruplar, istihbarat örgütleri için elbette eşsiz fırsatlar yaratacaktır.

Ürkütücü olan, bugün ABD Başkanı J.W. Bush'un bulduğu her fırsatta apokaliptik motiflerle yüklü politik mesajlar vermesi ve ABD politika yapıcılarının bu tür inanışlara kendilerini kaptırma olasılığıdır. Evanjelistlerin geçmişte "ikinci geliş" düşüncesini takıntı haline getirmeleri sebebiyle anormal hareketlerde bulundukları sır değil. Daha da kaygı verici olan, Evanjeliklerin İncil'in gelecek hakkındaki vizyonlarını kendilerine göre yorumlayarak aynı hatalara düşebilecekleri zemini hazırlıyor olmalarıdır. Evanjeliklerin büyük bir kısmı, 1948'de İsrail'in modern bir devlet olarak kurulması tarihini kutsal kitaba dayanarak dünyanın sonunun başlangıcı olarak kabul ettiler ve bizim Hz.İsa'dan önceki son nesil olduğumuz konusunda da ikna olmuş durumdalar. Doğal afetlerin çoğalmasından tutun da ahlaki çöküntünün boyutlarına kadar, hatta uluslararası kargaşaların hepsini bu zihni şartlanmışlıkla yorumlamaktadırlar. Buradan kutsal metinlerde geçen uyarılara itibar edilmediği yorumu kesinlikle çıkarılmamalıdır.

Kutsal metinleri yorumlayarak kehanette bulunmanın beraberinde getireceği en büyük tehlike, kehanetin gerçekleşmesi için gereken ortamı hazırlama yoluna gidilebileceği olasılığıdır. Kutsal metinleri doğrulamak amacıyla, mesela Rusya'nın, İran'ın ya da İsrail'in nükleer bir saldırıyla yok edilmesi öngörülebilir. Politik ve aske-

Almanya son derece önemli bir ülkedir ve dünya siyasetinde önemli bir aktördür. Yeri gelmişken belirteyim, çünkü şimdilerde çok popüler. 1915 tehcir planları bizzat Alman Genelkurmayı tarafından hazırlanmış ve Osmanlı hükümetine uygulatılmıştır. Bunu Brentjes gibi yazarlar da yazıyor. O dönemde Almanya'nın Osmanlı ile ilgili stratejisi Osmanlı'nın toprak bütünlüğünün korunması fikrine dayanıyordu. Tehcir'in nedeni buydu ve fikir kesinlikle Almanlara aitti.

ri gücü elinde bulunduran kişilerin bu gibi inançlara sahip olması durumunda nelere yol açabileceklerini düşünmek için çok geniş bir hayal gücüne sahip olmaya da hiç gerek yok.

Mesih düşüncesi bütün dinlerde yok mu peki?

Mesih düşüncesi elbette bütün dinlerin hafızasında bulunan çok eski bir çağıltıdır. Kıyamet düşüncesi de elbette bütün dinlerin ortak kabullerinden biridir. Bu inanca da itibar etmediğimiz düşünülmemelidir. Mesele gelecekle ilgili kehanette bulunurken kutsal metinlerin yanlış yorumlanması ve bunun politizasyonudur. Bundan da en çok zarar gören yine dinler olacaktır. Zira verdiği haberleri gerçekleşmeyen kutsal kitaplara bir daha kim inanır?

Bir Çin atasözü şöyle der: "Tahminde bulunmak zordur, özellikle de geleceğe dairse."

Başkan Bush'un da bir gizli cemiyete mensup olduğu söyleniyor. Doğru mu bu?

Evet doğrudur. Kuru Kafa ve Kemik, Connecticut, New Haven'daki Yale Üniversitesi'nde 1832 yılında kurulmuştur. Yale'in yedi gizli cemaati arasında en eski ve en itibarlı olanıdır. Diğerleri arasında; Ferman ve Anahtar, Kitap ve Yılan, Kurt Başı, Eliyahu ve Berzelius vardır. Bu kardeşlik kulüpleri hükümet, hukuk, finans ve Amerikan hayatında etkili diğer sektörlerde kariyer yapacak genç adamları tespit eden acemi birlikleri gibi işlev görürler. Kuru Kafa ve Kemik bu gizli cemaatler arasında elitin de elitidir. Bu cemiyetin Almanya'da kurulan Illuminati'nin devamı olduğuna dair bilgiler de mevcuttu.

Peki Almanya bu işin neresinde?

Doğrusu 1990'ın uluslararası alanda kuşkusuz en dramatik olayı Almanya'nın yeniden birleşmesiydi ve bu Bush ekibine yeni tehditler getirmiştir. Almanya, gelişmiş sanayi alt yapısı ve Moskova'yla uzun bir gelenekle sürdürdüğü bağımsız siyasi irtibatının katkılarıyla, Avrupa kıtasında baskın bir güç olarak ortaya çıkmak üzereydi. Körfez krizinin patlak vermesinden hemen birkaç ay önce Alman Şansölyesi Helmut Kohl, Sovyet lideri Mihail Gorbaçov'la buluştu ve uzun süreli bir ekonomik dayanışma paktı imzaladı. Sonuçta Gorbaçov, Almanya'nın yeniden birleşmesiyle ilgili mevcut tüm itirazlarından vazgeçti.

Bu noktada, Bush yönetimi de taktiklerini değiştirdi. Önceleri, Büyük Britanya'daki Thatcher hükümetinin kesin tersine, Almanya'nın yeniden birleşmesini gönülden destekliyordu. Ama 1990 yazında Yedi Sanayileşmiş Ülke Grubu'nun

Houston'daki ekonomik zirvesinde ABD (İngiltere ile birlikte), Almanya'nın Sovyetler Birliği'ne koşulsuz ekonomik yardım planını bloke etti. Başkan Bush, Sovyetler Birliği'nin herhangi bir somut ekonomik yardımın önkoşulu olarak IMF'nin gerekliliklerini yerine getirmesi gerektiği tavrını koydu.

Uzakdoğu'da Japonya'nın üretimde devam eden artışı da, Washington'ın süper güç statüsünü koruma arzusu için bir tehdit görünümündeydi. Başkan Bush ve cemiyeti, tarihsel analojinin çekiciliğinden habersizdiyse de, Britanyalı "kuzenleri" Haziran 1990'daki küresel stratejik durum ile 100 yıl önce mevcut olan özdeş uluslararası durum arasındaki paralellikleri tespit etmekte geç kalmadılar.

1890'larda, Dışişleri Bakanı Gabriel Hanataux'nun parlak siyasi önderliği altında Fransa, Almanya, Rusya ve Meiji Japonya'sıyla bir Avrasya ittifakı oluşturmaya çalışıyordu. Buradaki fikir, Trans-Sibirya Demiryolu'ndan başlayarak, bir dizi geniş yeryüzü alt yapı projeleriyle Kıta Avrupası'nı Japonya ve Çin'le irtibatlandırmaktı. Ekonomi ve güvenlik konularındaki anahtar alanları kapsayan anlaşmalarla, Hanataux hızlı bir ekonomik büyüme ve yaygın ticaret tesisine dayalı oluşturulmuş bir alan bereketi yaratmayı umuyordu.

Bu tür bir siyasi-ekonomik ortak çıkar ittifakı, Büyük Britanya'nın emperyal hegemonyasını tehdit ediyordu. 20. yüzyılın dönemecinde, Britanya, Hanataux planını sabote etmesine destek vermesi için ABD'ye yanaştı. 1898 İspanya-Amerika Savaşı ve 1905 Rusya-Japonya Savaşı boyunca, Britanya ve küçük Amerikan ortağı, Fransız-Alman-Rus-Japon ekonomik eksenini bozmayı becerdi. Bu müdahalenin sonuçları iki dünya savaşı ve Büyük Buhran oldu. Demek istediğim, Almanya son derece önemli bir ülkedir ve dünya siyasetinde önemli bir aktördür. Yeri gelmişken belirteyim, çünkü şimdilerde çok popüler. 1915 tehcir planları bizzat Alman Genelkurmayı tarafından hazırlanmış ve Osmanlı hükümetine uygulatılmıştır. Bunu Brentjes gibi yazarlar da yazıyor. O dönemde Almanya'nın Osmanlı ile ilgili stratejisi Osmanlı'nın toprak bütünlüğünün korunması fikrine dayanıyordu. Tehcir'in nedeni buydu ve fikir kesinlikle Almanlara aitti. ❐

kani top*
top@platformdergisi.net

AB, ağır çalışan bir makine

Evet son ayların en önemli konusu AB. Doğru, AB bir kriz yaşıyor. Hem de tarihinin en derin krizlerinden birini. Ancak bu AB için ne ilk ne de son kriz olacak. Dolayısıyla mevcut duruma bakarak, AB'nin dağılacağını veya Euro'nun ortadan kalkacağını düşünmek yersiz. Çünkü, AB her şeyden önce büyük bir barış ve refah projesi. Genişleme ise, bu barışı ve refahı korunmanın bir güvencesi. En azından bugüne kadar geçerli olan yöntem böyleydi. Örneğin Almanya'nın, başta Polonya olmak üzere Doğu Avrupa genişlemesini hararetle savunması, daha çok bu iki nedene dayanıyordu. Bunu zaten Alman politikacılar da saklamıyor, "Polonya ile aramızdaki ekonomik uçurumu azaltmadığımız takdirde, bu uzun vadede güvenliğimizi tehdit eder" diyorlardı.

Yeri gelmişken, burada bir parantez açıp, bundan önceki önemli krizleri hatırlayalım. AB'nin ilk büyük krizi ne tesadüf ki, yine Fransa imzalı. 1954'te Fransa, Avrupa Savunma Birliği'nin kurulmasına izin vermemişti. Sorun, ancak 40 yıl sonra çözülebildi! Bugün AB'yi kilitleyen oy çoğunluğu ilkesini zamanında kabul etmeyen de, yine bu ülkeydi. Dönemin cumhurbaşkanı Charles de Gaulle, 1965'te oybirliği kuralını AB'ye adeta dikte ettirdi. Aynı Fransa, uzun yıllar İngiltere'nin AB üyeliğini de engelledi.

Diğer taraftan AB'ye hep mesafeli duran Danimarka, Maastricht Anlaşması'nda pürüz çıkardı. Sorun, bu ülkenin anlaşmayı 1992 yılında ikinci kez referanduma götürüp kabul etmesiyle çözüldü. AB sayesinde fakirlikten kurtulmayı başaran İrlanda ise, Danimarka gibi, Nice Anlaşması'nın yürürlüğe girmesine engel oldu. Bu kriz de, anlaşmanın ikinci kez referanduma götürülüp onaylanmasıyla aşıldı. Yunanistan kendi çıkarları söz konusu olduğunda, AB'yi kilitlemekten geri durmadı. Örneğin, Kıbrıs sorunu çözülmezse Doğu Avrupa genişlemesini veto etme tehdidini savurdu ve böylece Güney Kıbrıs'ı AB'ye aldırdı.

İşin siyasi yönü böyle. Bir de ekonomik yönü var. Artık AB üyesi ülkeler, ticari anlamda birbirleriyle adeta kenetlenmiş durumdalar. Örneğin AB'nin en büyük ülkesi Almanya, dış ticaretinin yüzde 70'ini Birlik üyesi ülkelerle yapıyor. Fransa başta olmak üzere, diğer AB üyelerinin durumu da Almanya'dan farksız. Onlar da dış ticaretlerinin yüzde 50'den fazlasını kendi aralarında gerçekleştiriyor.

Diğer yandan AB halen bir refah projesi olma özelliğini koruyor. Örneğin İspanya, 1975 yılından bu yana AB bütçesinden 93 milyar Euro yardım aldı. Bu sayede alt yapısını tamamladı. Kişi başına düşen milli gelirini, birlik ortalamasına çıkardı. AB'den gelen yardımlar sayesinde halen yılda 300 bin kişiye istihdam sağlıyor. Üstelik bugün yılda ortalama yüzde 3 oranında büyüyen gayri safi milli hasılasının yüzde 1'ini, AB'den gelen yardımlara borçlu. Hal böyle iken İspanya, son bütçe krizinde, özellikle Fransa ve Almanya'yı şaşırtıp (çünkü sosyalistlerin iktidarından sonra bu iki ülkeyle birlikte hareket ediyordu), İngiltere safında yer aldı. Bu politik manevrada, AB bütçesinden aldığı yıllık net 7,7 milyar Euroluk yardımı tehlikeye atmak istememesi önemli rol oynadı. Zira bütçe kabul edilmiş olsaydı, artık zengin üye sayılacak ve yardım almak yerine AB'ye para ödeyecekti.

Dolayısıyla son krizi, salt Türkiye ve genişlemeyle değil, değişen dünya şartlarına ve küreselleşmeye AB'nin mevcut yapısıyla cevap verememesi gerçeğiyle değerlendirmek gerekiyor. Bu aşamada önemli bir reform sayılan anayasanın kabulü ise şimdilik sekteye uğramış durumda. Ama bunun böyle kala-

Kalem Seti hediyeli abonelik

mayacağını, mutlaka çözüme kavuşturulacağını yaşanan deneyimler gösteriyor.

Reforme edilmemiş ve sorunlarını çözememiş AB'nin bugünkü önemli sıkıntılarından biri de, Çin, Hindistan ve diğer hızla gelişmekte olan ülkelerin ekonomik alanda yükselişlerine ve meydan okuyuşlarına cevap veremez hale gelmiş olması. Zira tek başına Çin, Dünya Ticaret Örgütü'ne (WTO) girdikten 4 yıl sonra dış ticaret hacmini 510 milyar dolardan 1,1 trilyon dolara çıkararak, bu alanda dünya üçüncülüğüne yerleşti. Ekonomik büyüklükte ise, altıncı sıraya oturdu.

İşte AB üyeleri arasında, dünyada meydana gelen bu gelişmelere ayak uydurma ve çözüm geliştirme konularında farklı görüşler belirmeye başladı. Son bütçe krizinin çıkmasında asıl bu görüş ayrılıkları önemli rol oynadı. Söz gelimi AB'yi daha çok ekonomik birlik olarak gören İngiltere Başbakanı Tony Blair'in başını çektiği grup, bütçeden tarıma ayrılan payın azaltılmasını, bunun yerine, mevcut kaynakların bilimsel araştırma ve geliştirmeye, teknolojiye, eğitim ve yeniliğe kaydırılmasını talep ediyor. Blair'cilere göre, AB bütçesinin yüzde 40'ı, Birlikteki çalışan nüfusun sadece yüzde 5'ini oluşturan tarım sektörüne gidiyor. Onlara göre bu büyük bir adaletsizlik. İngiltere Başbakanı: "Her gün 2 Euro'yu inek için harcayacağımıza, meslek eğitimi ve yenileşmeye yatırım yapalım. İstihdam yaratalım. Almanya ve İngiltere gibi, AB bütçesine net ödeme yapan zengin ülkelerin paralarını, AB'nin diğer zengin üyelerine aktarmaktan vazgeçelim" diyor.

AB'yi daha çok siyasi birlik olarak gören Fransa'nın başını çektiği, Almanya'nın destek verdiği grup ise, İngiltere'ye kuşkuyla bakıyor, tarım sektöründe önemli kesinti yapılmasını kabul etmiyor ve Blair'den, Thatcher döneminde İngiltere'ye tanınan bütçe indiriminin kaldırmasını ve İngiltere'nin üzerine düşen gerçek katkı payını ödemesini istiyor. Bu görüş ayrılıkları yüzünden, iki taraf birbirini ağır şekilde suçlamaktan ve eleştirmekten geri durmuyor. Bu hengamede, sekteye uğrayan anayasanın kabul süreci, AB sınırlarının nerede sona ereceği, Türkiye'nin de katılıp katılmayacağı tartışmaları alevleniyor, her kafadan bir ses çıkıyor ve kriz giderek derinleşiyor. Kısa vadede çözüme ulaşılması ise beklenmiyor. Elbette yaşanan bunca tartışma Türkiye'yi de olumsuz etkiliyor. Zira, Türkiye karşıtları, şu an 25 üye ile karar alamaz, hareket edemez hale gelmiş, üstelik bütçesini de reforme edememiş AB'nin, yeni üye alamayacak durumda olduğunu savunuyor. Hatta şartları yerine getirdiklerinde katılımları kararа bağlanmış Bulgaristan ve Romanya'nın dışında, uzun süre genişlemenin dondurulmasını dahi talep ediyorlar. Buna rağmen, Türkiye ile 3 Ekim'de ucu açık tam üyelik müzakerelerin başlamasına (nasıl olsa imtiyazlı ortaklığa dönüştürürüz düşüncesiyle) şimdilik karşı çıkmıyorlar. Almanya'da Hıristiyan Birlik Partileri CDU/CSU'nun, Fransa'da ise, Nicolas Sarkozy'nin iktidara gelmesini bekliyor ve bu şekilde Türkiye'ye AB kapısının tamamen kapanmasını umuyorlar. Roma Katolik Kilisesi'nin yeni ruhani lideri Papa 16. Benediktus gibi, Türkiye'nin Avrupa ülkelerinin aksine Hıristiyan kökenlere sahip olmadığını öne sürüyorlar. Dini ve kültürel nedenleri öne çıkararak Türkiye'nin üyeliğine karşı çıkıyorlar. Ayrıca, "nüfusu görünür gelecekte 100 milyona çıkacak Türkiye, AB'ye katılırsa en büyük üye olur, etkinliği artar, Almanya ve Fransa'dan daha fazla söz hakkına sahip olur; Avrupa'nın kaderini belirler. Halbuki Avrupalılar, Türklerin kendi kaderlerini etkilemesine ne hazır, ne de istekli" diyorlar.

Gelelim herkesin kafasındaki soruya yani, "Peki Türkiye ne yapacak?" sorusuna. Cevabı üyelik yanlıları gibi, "müzakere tarihi almış bir Türkiye, bu tartışmalardan etkilenmeden yoluna devam edecek" şeklinde vermek mümkün. Zira, Alman gazeteci Dr. Heribert Prantl'ın da söylediği gibi, Türkiye'nin tam üyeliğinden yana veya karşı görüşte kütüphaneler dolusu kitap yazılabilir. Bu argümanlar tartışılabilir. Yine de bütün bunlar, sonuçta Türkiye hakkında siyasi karar verilmesi gerektiği gerçeğini değiştirmez ki; zaten bu da, zor ve ucu açık bırakılarak, üyelik yönünde 17 Aralık'ta verildi. Dolayısıyla, büyük bir aksilik olmadığı takdirde, Türkiye açısından 3 Ekim'den sonra yeni bir süreç başlayacak. Herkesin merak ettiği bu süreçle ilgili İngiliz gazeteci Andrew Finkel'in saptaması ise şöyle; "AB ağır çalışan bir makina. Ama çarkları dönmeye başladığı zaman, onu kimse durduramıyor."

* ***TV 8 Avrupa Temsilcisi***

güzel şeyler okuyanlar, güzel şeyler yazarlar...

Platform'a abone olmanın en kolay yolu...

06105 702 99 99

enis behiç

Türkiye, AB'ye rağmen AB'ye girebilir

Gazeteci-Yazar **Cengiz Çandar,** Türkiye'nin AB üyeliğini değerlendirirken çarpıcı açıklamalarda bulundu. Çandar, "AB'nin bazı kesimlerinden alacağımız destekle, zaman içinde, kararlılık ve sapmaz bir irade göstermesi ile Türkiye AB'ye girebilir" diyor.

Sayın Çandar, siz gerek Ortadoğu'yu, gerekse Avrupa'yı takip eden ve önemli tespitlerde bulunan bir yazarımızsınız. Doğudan batıya uzanarak, sizden bazı konularda tahliller rica edeceğiz. Kuzey Irak'ta ABD ne yapmak istiyor? Irak Savaşı'nda ABD'nin hangi Ortadoğu hesabı gizli size göre?

ABD'nin özel olarak Kuzey Irak'ta bir şeyler yapmak istediği izleniminde de, bilgisinde de değilim. Amerika Irak'ta ne yapmak istiyor sorusundan ve buna cevaptan yola çıkarak Kuzey Irak'ta ne istediğini anlayabiliriz. Amerika, elbette ki, Irak'ta kendisine dost bir yeni rejimin oluşmasını istiyor. Irak'ta böyle bir rejim kurulduğu oranda, Amerika'nın büyük tepki çekmiş olan Irak Savaşı belirli ölçülerde meşruiyet kazanacak. Dolayısıyla, Amerika'nin öncelikli hedefi, Irak'taki direnişin bastırılması ve yeni bir Irak'ın federal biçimde kurulabilmesi. Bu çerçevede, Irak federalizminde, Kuzey Irak'ta Kürtlerin bir özyönetime sahip olması da, Amerika'nın Irak hedeflerinde önemli yer tutuyor. Şu dönem itibariyle, Amerika, bağımsız bir Kürt devletinden yana gözükmüyor. Zaten böyle bir durum, Irak'ın parçalanması ve Amerikan çabalarının başarısızlığını ifade edecek. Bu bakımdan, Amerika'nın işine gelecek bir gelişme değil.

FOTOĞRAFLAR: PLATFORM

Kuzey Irak nelere gebe? Siz Talabani'nin yakın dostusunuz. Bu konuda öngörüleriniz nedir? Türkiye'ye rağmen Kuzey Irak'ta bir şeyler olabilir mi?

Kuzey Irak'ı, Irak'ın bütünündeki gelişmelerden ayırarak düşünmek doğru olmaz. Irak, neye gebeyse; bunun sonucu olarak ve bunun etkisinde Kuzey Irak'ın nelere gebe olduğunu anlayabiliriz. Irak'ta iki tehlike ön planda. Birincisi, ülkenin kanlı bir Şii-Sünni çatışmasına sürüklenmesi ve bunun önünün alınamaması. Bu, Irak'ı parçalanmaya götürebilir ve o zaman Kürdistan bağımsızlığı gündeme gelir. O ise, tüm bölgede daha da istikrarsızlaşma ve karışıklığı davet eder. İkincisi, ülkenin yeni yönetimindeki Arap kanadın (bu arada Şiilerin) "federalizm"i gözardı etmesi, ülkeyi eski dönemdeki gibi "merkezi" bir yönetim altına alma gayretleri. Bu ise, Arap-Kürt çatışmasını beraberinde getirecek ve ülkenin parçalanması ihtimalini güçlendirecek bir gelişme. Ama, dediğim gibi, bunlar birer - ve ciddi - tehlike. Ancak, "illa olacak" diye bir kural da yok. Bu tehlikelerin üstesinden gelinmesi ihtimali, en az bu tehlikelerin gerçekleşmesi kadar kuvvetli.

Kuzey Irak'ta Türkiye'ye rağmen "bir şeyler" olabilir. Irak Savaşı, Türkiye'ye rağmen olmadı mı? Türkiye, 1 Mart tezkeresinin sonucunda, Irak'taki gelişmele-

Uluslararası ilişkilerde, dış politikada "samimi" kelimesinin yeri yoktur. Avrupa ülkelerinin Türkiye'ye karşı samimi olup olmamaları önemli değil. Böyle bir beklenti içinde olmamalıyız. Hatta, samimi olmadıklarını peşinen kabul bile etmeliyiz. Önemli olan karşılıklı çıkarlardır. Çıkarlar kesiştiği ve kesişebildiği noktada, Türkiye AB'nin içine girer.

re "birinci dereceden müdahil olma" kozunu kendiliğinden kaybetti. Bu yüzden, Kuzey Irak'ta Türkiye'ye rağmen, "bir şeyler" olabilir. Mantıken, bu böyle. Ancak, elbette, "bir şeyler"in ne olduğunu, hangi şartlarda, hangi konjonktürde olduğunu bilmek ve görmek gerekiyor. Türkiye'ye rağmen, Kuzey Irak'ta "her şey" olmaz, olamaz.

Avrupa Birliği ile ABD hesapları arasında sıkışan bir Türkiye görüntüsü var. Türkiye dengeler arasında kendi dengesini kaybetmiş bir ülke görünümünde. Türkiye AB'ye rağmen AB'ye girebilecek mi sizce? AB'ye rağmen diyorum. Zira hepimiz biliyoruz ki, bizi pek de içten istemiyorlar...

AB ile ABD hesapları arasında sıkışmış bir Türkiye yok. Kafalarını, bu hesaplar arasında sıkıştırmış Türkler var. İkisi aynı şey değil. AB ve ABD, Türkiye açısından birbirlerinin alternatifi değiller. Kafaları böyle çalışan Türkler, işin içinden çıkamıyorlar. Hepsi bu.

Türkiye, AB'ye rağmen, AB'ye girebilir mi? Evet, girebilir. Zaten AB'ye rağmen girebilir. Daha doğrusu, AB'nin bazı kesimlerinden alacağı destekle, zaman içinde, belirli bir uluslararası konjonktür gereği ve en önemlisi kendisinin kararlılık ve sapmaz bir irade göstermesiyle girebilir.

ABD'nin Ortadoğu'ya yerleşmesi, uzun vadede Türkiye'nin AB serüvenini nasıl etkiler? AB ülkelerinin de, ABD'nin işgallerinden rahatsız olduğunu biliyoruz. Türkiye'nin konumu açısından bu manzara, ne gibi dengeleri değiştirebilir?

Bu konuda genellemelerden kaçınmak gerekiyor. ABD'nin Ortadoğu'ya yerleşmesinden başta Fransa, bazı AB ülkeleri rahatsız oldular. Ancak, birçok AB ülkesi, İngiltere, İtalya, Portekiz, bir ara İspanya ve yeni üyelerden Polonya ve Çek Cumhuriyeti ABD ile Ortadoğu'da işbirliğindeler. Bunlara, Romanya ve Bulgaristan gibi 2007'de tam üye olmaları beklenen ülkeleri de ekleyebiliriz. AB'nin bugün içine girdiği kriz, ortak savunma ve

güvenlik politikasının çok uzun zaman mümkün olamayacak olması, AB'nin ABD'ye Ortadoğu'da engel oluşturamayacağını da gösteriyor. Bu bakımdan, Türkiye, bu konuda AB ile ABD arasında bir açmazda sayılmaz. Tersine, bir NATO ülkesi olarak, ABD ile AB'nin kesiştiği noktada rol oynayabilir.

AB ülkeleri, Türkiye'yi birliğe alma konusunda sizce samimiler mi? Neden bu kadar ayar sürüyorlar. Bizden daha zayıf ülkelere kapılar ardına kadar açılırken, bize her seferinde yeni tarihler verilmesi ne derece samimi?

Uluslararası ilişkilerde, dış politikada "samimi" kelimesinin yeri yoktur. Avrupa ülkelerinin Türkiye'ye karşı samimi olup olmamaları önemli değil. Böyle bir beklenti içinde olmamalıyız. Hatta, samimi olmadıklarını peşinen kabul bile etmeliyiz. Önemli olan karşılıklı çıkarlardır. Çıkarlar kesiştiği ve kesişebildiği noktada, Türkiye, AB'nin içine girer. Türkiye'nin büyüklüğü, ekonomik durumunun AB standartlarının altında olması, demokrasi kalitesinin birçok AB ülkesiyle uyuşmaması, tarihi önyargılar, Avrupa kamuoylarının haklı ve haksız korkuları; bunların tümü, AB'nin Türkiye'ye ayak sürümesinde geçerli nedenler olarak ortaya çıkıyor.

Rusya'nın yeniden politik sahnede kendisini göstermeye başlaması NATO'yu nasıl etkileyebilir? Varşova Paktı'nın uçup gittiği dikkate alınacak olursa, NATO'nun önümüzdeki dönemlerde rolü ne olabilir?

Rusya'nın NATO'yu etkileyecek şekilde ortaya çıktığı falan yok. Rusya, oldukça zayıf bir ülke ve önümüzdeki dönemde NATO'nun rolünü değiştirmesi ve etkilemesi anlamında güçlenemeyeceği de aşikar biçimde görünüyor. NATO'nun gelecekteki rolü, son NATO Zirvesi'nde formüle edildiği gibi Euro-Atlantik sisteminin güvenlik gücü olarak, dünya çapında ve daha ziyade Avrupa dışında bir takım roller üstlenmeye yönelmesi olacak. ❐

Tüm yönleriyle vatandaşlık

av. gülçin şahin
sahin@platform-online.de

Sorularla vatandaşlık rehberi

Sorularınız için: Platform - Hukuk Köşesi
Starkenburg Str. 16, 64546 Mörfelden
Fax: 06105 702 99 88

1. Alman vatandaşlık hukukunda hangi genel prensipler vardır?

Vatandaşlık hukukunda teritoryal prensip ***(Territorialitätsprinzip)*** ve soya veya kana bağlı prensip ***(Abstammungsprinzip)*** vardır. Teritoryal prensip uygulanan ülkelerde doğum yeri vatandaşlığı belirler. Soya veya kana bağlı prensipte ise, soyunuz vatandaşlığınızı, yani anne ve babanın vatandaşlığı, doğan kişinin vatandaşlığını belirler.

Avrupa ülkelerinde genelde soya dayanan vatandaşlık prensibi uygulanır. Göç ülkelerinde ise (Amerika, Güney Amerika ülkeleri v.b.) teritoryal prensip hakimdir.

2. Almanya'da hangi prensip uygulanır?

Almanya'da 1999'da yapılan vatandaşlık yasası reformundan önce sadece soya dayanan prensip uygulanıyordu. 01.01.2000'de yürürlüğe giren yeni vatandaşlık yasasına göre ***(Staatsangehörigkeitsgesetz (StAG) - § 4 Absatz 3 StAG)*** Almanya'da doğan yabancı anne ve babanın çocuğu da artık Alman vatandaşı olabiliyor. Soya dayanan vatandaşlık prensibine böylelikle doğum yeri prensibi, yani teritoryal prensip eklenmiştir.

Yalnız bu imtiyaz geçici bir süre için uygulanır. Çocuk reşit olduğunda, hangi ülkenin vatandaşı olacağına karar vermesi gerekir; ya doğduğu yerin – **Almanya** – vatandaşı olur, ya da anne ve babasının vatandaşlığını alır. Bu kararı, en geç 23 yaşını doldurduğunda vermiş olması gerekir.

3. Almanya'da doğan Türk vatandaşı anne ve babanın çocuğu nasıl Alman vatandaşı olur?

Almanya doğumlu Türk vatandaşı anne ve babanın çocuğu, anne veya babası şu koşulları yerine getiriyorsa, doğduğunda Alman vatandaşı olabilir:

- Anne veya baba sekiz sene Almanya'da ikamet etmişse,
- Oturma müsaadesi ***(Aufenthaltserlaubnis)*** veya yerleşme müsaadesine ***(Niederlassungserlaubnis)*** sahipse.

Tabii ki Alman vatandaşlığının yanı sıra çocuk Türk vatandaşlığını da korur.

Çocuğun Alman vatandaşlığını, bağlı olduğu nüfus dairesi ***(Standesamt)*** belgeler.

4. Çifte vatandaş çocuklar 18 yaşında nasıl Alman vatandaşı kalabilir?

Bu sorunun cevabı kanun maddesinde ***(§ 29 StAG)*** verilmiştir. Çocuk 18 yaşını doldurduğunda, Alman veya Türk vatandaşlığı arasında bir seçim yapması, bu kararını da yazılı olarak ilgili makama bildirmesi gerekir. Türk vatandaşı kalmak isterse, bu kararı verdiği anda Alman vatandaşlığını kaybeder.

Ayrıca, 23 yaşına kadar bu kararını vermez ve ilgili makama bildirmez ise Alman vatandaşlığını otomatik olarak kaybeder.

Şahıs Alman vatandaşı kalmak isterse, Türk vatandaşlığından çıktığını ilgili makama belgelemesi gerekir. Bu belgeyi de en geç 23 yaşını doldurduğunda makama iletmesi gerekir.

İlgili makam, çifte vatandaş çocuklar 18 yaşını doldurduklarında, bu kararı verme mecburiyetini tekrar yazılı olarak bu kişilere bildirir.

5. Almanya'da yaşayan Türk vatandaşı ne zaman Alman vatandaşı olma hakkı kazanır?

Almanya'da yaşayan Türk vatandaşı alttaki koşulları yerine getirdiğinde Alman vatandaşı olma hakkını kazanır:

- Alman Anayasası'nın özgür ve demokratik düzenini tanıdığını ve ona karşı olan düşünce ve girişimleri desteklemediğini beyan ettiğinde,
- Yerleşim veya oturma müsaadesi sahibi olduğunda (Oturma müsaadesinin veriliş sebebi, eğitim veya insani bir neden olmamalıdır),
- Kendisinin ve ailesinin geçimini sağlayabildiği takdirde, yani SGB II/Hartz 4 bütçesinden para almaması kaydıyla,
- Şimdiye kadar olan vatandaşlığından, yani Türk vatandaşlığından çıktığında,
- Herhangi bir cezadan dolayı bir hüküm almadığında.

Eğitim gören 23 yaşını doldurmamış gençlerde

ise bazı koşullardan vazgeçilebilir.

Bunun dışında, eş ve reşit olmayan çocuklar da Almanya'da sekiz sene ikamet ettiklerinde, dilekçe sahibi ile birlikte Alman vatandaşlığına geçebilir.

Yukarıda bahsedilen sekiz senelik ikamet süresi, kanunun öngördüğü gibi ***(§ 43 Abs.3 Satz 2 AufenthG)*** entegrasyon kursuna gitmiş olan şahıslarda, yedi sene olarak kısaltılabilir.

6. Alman dilini bilmeyen kişi Alman vatandaşı olabilir mi?

Alman dilini bilmeyen kişi, Alman vatandaşı olma hakkını yitirir.

Alman diline hakimiyet eyaletler tarafından çeşitli şekilde test edilir. Örneğin, Bavyera eyaletinde bu test beş aşamadan oluşur. Duyarak anlamak, yazmak, okumak ve dile hakimiyet maharetleri test edilir.

7. Alman vatandaşı olma hakkı nasıl yitirilir?

Alman vatandaşı olma hakkı;

dil bilinmediğinde, kişide Alman Anayasası'nın özgür ve demokratik düzenine karşı eğilim ve destek görüldüğünde, bir terörist gruba üye olunduğunda veya demokratik düzene karşı gelindiğinde, bir makama verilen sınır dışı edilme yetkisi bulunduğunda yitirilir.

8. Para cezasına mahkum edilmiş Türk vatandaşı, Alman vatandaşı olabilir mi?

180 güne bedel ***(Tagessätze)*** para cezasına kadar hüküm yemiş kişi, Alman vatandaşı olabilir.

Bunun üzerinde, yani daha fazla güne karşılık gelecek kadar para cezasına çarptırılmış kişi hakkında, ancak özel durumlarda bu cezanın etkisi olup olmayacağı ilgili makam tarafından karar verilir.

9. Hapis cezasına mahkum edilmiş Türk vatandaşı, Alman vatandaşı olabilir mi ?

Gençlik Yasası'na ***(Jugendgerichtsgesetz)*** dayanarak eğitim cezası alan kişi Alman vatandaşı olabilir. Bunun haricinde altı aya kadar verilen cezanın tescili ve bu ceza tescili zamanının geçmiş olması Alman vatandaşlığına geçmeyi engellemez.

Alman vatandaşlığı için başvuruda bulunan Türk vatandaşına karşı bir ceza kanunu ihlalinden dolayı hazırlık tahkikati yapılması durumunda, vatandaşlığa alınıp alınmama kararı da bu tahkikatin bitişine kadar ertelenir.

10. SGB II (Hartz 4) bütçesinden para alan kişi Alman vatandaşı olabilir mi ?

SGB II bütçesinden para alan kişinin Alman vatandaşı olma hakkı yoktur.

Yalnız bunun dışında, makamın yetkisi ile verilen vatandaşlık ***(Ermessenseinbürgerung gem. § 8 Abs.1'in Verbindung mit § 8 Abs.2 StAG)*** vesilesi ile Alman vatandaşı olunabilir.

23 yaşını doldurmamış Türk vatandaşının durumunda da, kendi elinde olmayan sebeplerden dolayı yardım alan kişide de, ilgili makam bu koşuldan vazgeçebilir.

11. Hangi koşullarda Türk vatandaşlığı kaybedilmeden Alman vatandaşı olunur ?

Aşağıda belirtilen koşullarda Türk vatandaşlığı kaybedilmeden Alman vatandaşı olunur:

- Yabancı devletin yasası, vatandaşlıktan çıkış durumunu tanımıyorsa *(Türk yasalarında istek doğrultusunda vatandaşlıktan çıkış mevcuttur)*,
- Yabancı devlet, vatandaşlıktan çıkışı reddediyorsa ve dilekçe sahibi ilgili makama çıkış dilekçesini karşı devlete vermek üzere iletti ise,
- Yabancı devlet vatandaşlıktan çıkışı, dilekçe sahibinin elinde olmayan nedenlerden dolayı istemiyor ise,
- Dilekçe sahibi kendi vatandaşlığından çıktığında yüksek derecede ekonomik mahzuriyet veya zarara uğrayacak ise.

12. Alman vatandaşlığı nasıl otomatik olarak kaybedilir?

Alman vatandaşlığı kanuna göre ***(§§ 17 Nr.2 iVm 25 StAG)***, dilekçe vererek başka bir ülkenin vatandaşlığı alındığında, otomatik olarak kaybedilir.

2000'de yapılan vatandaşlık yasasındaki reformdan önceki yasaya göre ise, Alman vatandaşı başka bir ülkenin vatandaşlığını aldığında, Almanya'da ikamet etmiyor ise Alman vatandaşlığını bu durumda otomatik olarak kaybediyordu.

01.01.2000 senesinden itibaren geçerli olan yeni Alman Vatandaşlık Yasası'nda ***(StAG)*** ise, Almanya'da ikamet ediyorken bile başka bir ülkenin vatandaşlığını aldığınızda, yani Türk vatandaşlığını tekrar aldığınızda, Alman vatandaşlığınız otomatik olarak düşer ve Almanya'da yaşamak için oturma müsaadesi almanız gerekir.

Bunların haricinde, kanun maddesine göre ***(§ 4 Abs.3 StAG)***, yukarıda belirtildiği gibi 2000 yılından sonra Almanya'da doğup çifte vatandaş olup da 23 yaşında kararınızı yetkili makama bildirmediğinizde de, Alman vatandaşlığınız otomatik olarak düşer.

13. Zaman zaman Türkiye'de kalmak Alman vatandaşlığını almak için gerekli olan ikamet süresini etkiler mi ?

Altı aya kadar olan Türkiye seyahatleriniz buradaki gerekli ikamet süresini etkilemez.

Bunun haricinde yabancılar dairesinin izni ile bu süre uzatılır ise, altı aydan fazla bir süre de bu ikamet zamanını etkilemez.

Türkiye'de geçirilen zaman altı ayı geçti ve bunun için izin alınmadı ise, eğer daha sonra Almanya'ya gelip Alman vatandaşı olmak isterseniz, önceki ikamet zamanınız beş seneye kadar bu gerekli ikamet süresi için kabul görebilir.

• DEVAMI GELECEK SAYIDA

FOTOĞRAFLAR: SEBAHATTİN ÇELEBİ

Işığı ve kurtarıcıyı arayan Karaoğlan

Mustafa Bülent Ecevit

röportaj
sebahattin çelebi

ülent Bey, öncelikle dergimizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Rica ederim. Derginizde Adolf Hitler'in Türk Yüzbaşısı diye bir haber gördüm. O dönemlerle ilgili ben de bir şey söylemek istiyorum. Benim büyükannemin kardeşi, yani büyükannem sayılır, bir hanım doktor idi. Kraker adlı bir Almanla evlendi ve Dortmund'a yerleşti. Sonra savaş çıktı orada. Savaşa katılmayalım diye bir ara Türkiye'ye döndüler. Fakat içi el vermedi. Oradaki çocuklar doktorsuz kalmasın diye tekrar Dortmund'a gitti ve orada vefat etti.

Peki mezarının nerede bulunduğunu biliyor musunuz?

Hayır bilmiyorum.

Bize biraz bilgi verebilirseniz, araştırma yapmaktan büyük memnuniyet duyarız.

Bu şimdi nasıl bulunabilir bilmiyorum. Safiye Ali Kraker… Yani o sırada hiç Türkçe filan yoktu orada.

Bu konuyu araştıracağım efendim…

Siz Türk siyasi hayatına damgasını vurmuş bir lidersiniz. Şiir yazıyorsunuz. Oysa biz Cumhuriyet tarihimiz boyunca sanatçı yönü ile de tanınan fazla başbakan bilmiyoruz. Doğuya doğru uzandıkça, tarih boyunca şair yöneticiler, sultanlar, hükümdarlar mevcut…

Gerçekten Batı ülkeleri ile karşılaştırma yapıldığında Türk şiiri, Türk sanatı, edebiyatı veya başka ülkelerin şiiri, edebiyatıyla ilgili konular pek siyaset adamları tarafından ilgi görmezdi. Nasıl oluyor da, sen bu konuyla ilgileniyorsun, diye soranlara şunu söyledim hep. Bu dediğiniz, Batı ve Türkiye için doğrudur. Siyaset adamları, siyaset dışında, şiirle pek ilgilenmezler. Oysa Doğu dünyasında büyük ozanların, sanatçıların, ressamların, müzisyenlerin bazıları aynı zamanda devlet yöneticileri idiler.

Osmanlı döneminde veya Şah İsmail döneminde İran'da, ondan sonra Hindistan'da, Çin'de, Japonya'da pek çok sanatçı-siyasetçi vardır. Mesela bizim padişahlarımız arasında çok büyük bestekarlar vardır. Bunlar aynı zamanda çok da iyi yetiştirilmiş kimselerdir. Ama tabii Osmanlıca dili, artık Türkiye'de pek duyulamadığı için, yeni kuşaklar bunu kolay algılayamayabilir. Osmanlı dönemindeki birikimlerimiz, hemen yan sınırda, Şah İsmail'in başbakan olduğu dönemde, onun yazdığı şiirler birer hazinedir. Ki, o daha Türkçe'dir. Bunlar çok başarılı sanatçılardır. III. Selim aynı zamanda müzisyendir, biliyorsunuz. Hindistan'da sanatla, felsefeyle yakından ilgilenmiş çok kimse vardır. Babur Şah ve ahfadı, Orta Asya'dan Kuzey Irak'a gelirken, aynı zamanda büyük bir sanat ve edebiyat birikimini de İran Türklerine sunmuştur. Yani Doğu'daki sanatçı ve ozan siyasetçiler, devlet adamları, Batı'dakinden çok daha yaygın ve çok daha ilginçtir. Bu da bazı görüşlerin aksine, Tür-

kiye'de politikacıların aslında siyaset yaparken, halktan kopmadıklarını göstermektedir. Ben de o anlayışın bir parçasıyım sanırım.

Bir yanda ağır bir duygu, diğer yanda çıkarların, iktidarın hakim olduğu politika. Politika içinizdeki duygusallığı köreltmedi mi?

Hayır. Aksine. Köreltmek şöyle dursun, birçok esin kaynaklarımı, siyasetle ilgili gözlemlerimden elde ettim. Sanırım şiir kitabımdan sizde de var... Orada mesela ***"Pülümür'ün Yaşsız Kadını"*** adlı bir şiirim vardır. Pülümür'ün bir dağ köyünde ismini söylemeyen, yaşlı, fakat çok zeki bir hanım eşimle bana vekalet etti. Bir depremden hemen sonra. Ondan çok etkilendim. Sanırım en çok tutulan şiirlerimden biri oldu. Orada siyaset yapmadım. Ama siyasal gelişmelerden doğal olarak etkilenmiştim. Mesela ***"Bir Cudi Öyküsü"*** adlı şiirimi, Türkiye'de korkunç olayların yaşandığı 60'lı, 70'li yıllarda yazmıştım. Cudi Dağı'nda bir köye çok büyük zorluklarla eşim Rahşan'la beraber gitmiştik. Ne yol vardı, ne de başka bir şey. Dağ başında dünyayla ilgisiz bir avuç insan vardı. Bunlar ciddi sağlık sorunları sebebiyle zayıf kalmışlardı. Oradayken çok ilginç bir etkilenme altında kaldım. Cudi'yle ilgili, orada olup bitenle ilgili şiirimi yazdım.

Öte yandan mesela Çanakkale, siyasal açıdan bütün dünyayı ilgilendiren bir yer. Fakat aynı zamanda Türkler için, edebiyat açısından, sanat açısından, ruhiyat açısından son derece de önemli. O konuda uzun bir şiir yazdım ama, bunu şiir yazayım diye yapmadım. Çanakkale'nin bende yarattığı esinle kaleme aldım. Atatürk konusunda da yine aynı şekilde. Siyaset beni şiirden koparmadı işte. Aksine şiirim siyasete karışmış oldu, karışma istismarını ise yapmadım.

Şair Tagor, Japon şiiri, tasavvuf, derin bir felsefe... Ben şiiri şairlerin arayışı olarak nitelerim. Tasavvuf ve felsefe ise, şairin kendisini bulma serüvenidir. Bülent Ecevit neyi arıyor?

Burada arayış; ışık ve kurtarıcı. Edindiğim bilgiler, şiirler, duygular varsa, ben bunları doğarken elde etmedim. Türk toplumunun içinde olup bitenlerden etkilendim. Normal olarak siyasetle doğrudan ilgilenmeyen bir ozan, çok iyi bir ozan, çok iyi bir şair olabilir. Ben hayranlıkla okurum birçoklarını. Fakat onların esin kaynakları belirlidir. Onlar, duygular, sevgiler, evlenmek, sevişmek türü şeylerden etkilenirler daha çok. Bunların yanı sıra, beni çok etkileyen siyasal olaylar da şiirlerime ilham olabiliyor. Ama dediğim gibi hiçbir zaman şiir yoluyla siyasete yönelmek aklımdan geçmedi. Ama ister istemez siyasetten, şiirlerime esinlemeler oldu.

Türk-İslam Tasavvufu'ndan da çok etkilendiğinizi biliyoruz...

Bu konularda Türk İslam Tasavvufu'nun benim üzerimde etkisi çok oldu. Türk İslam Tasavvufu'nu, Anadolu topraklarına önce Kuzey Irak'taki Türkmenler, ondan bir süre sonra da diğer Türkmenler taşıdılar. Oradan kaynaklanan esinler bizim insan anlayışımızı da etkiledi. Olumlu yönde etkiledi. Bu etkilemeyi engellemek isteyen çevreler hep olmuştur. O kadar ki, İslam'ını halk öğrenemesin diye, Türkçeyi Osmanlı topraklarına sokmamışlardı.

Türkiye'ye sığınan Museviler, Türkiye'deki Hıristiyanlar, yüzyıllar önce bile, hem de Türkçe olarak, şiirlerle Osmanlı topraklarında, Türklerle İslam'la bir iletişim kurmuşlardı. Türk halkına maalesef Türk-İslam topraklarında kendi Türk-İslam kültürü yeterince iletilememiştir. İslam'ın gelişebileceği olanaklara katkıda bulunmamışlardır. Bunlar, benim gözümde Türk halkının İslam ve anlayışına yeterince fırsat verilmeyişini doğurmuştur. Ancak Cumhuriyet'ten sonra Türk Müslüman halkı, kendi kutsal kitabını, kendi hocalarıyla öğrenme imkanı bulmuştur. Bu hem din duygusunu, hem laikliği birlikte geliştirmiştir. Cumhuriyet ve Atatürk döneminin Türk-İslam Tasavvufu'na çok büyük katkısı olduğuna inanıyorum. Orta Asya topraklarından büyük birikimler elde eden, büyük kültürel kazanımlar sağlayan ve onu Anadolu'ya taşıyan erenlerimiz, insanımıza büyük katkılarda bulunmuşlardır.

Şiirlerinizde Kur'an'dan ayetlerden bölümler aldığınızı biliyoruz. Özellikle Yasin ve Ra'd surelerinden almışsınız. Ne gibi ilhamlar verdi size Kur'an?

Arapça bilmediğim için kendi kitabımızı Türkçe mealinden okuyorum. Ahmet Hamdi Bey adında bir Diyanet İşleri Başkanımız vardı. Çok iyi yetişmiş bir din adamı idi. Onun feyzinden yararlandım. Kapı komşumuzdu. Bizim nikahımızı da o kıydı. Türkiye'de Kur'an-ı Kerim'i sağlıklı bir şekilde geliştiren, değerlendiren başka din bilginleri de vardır. İslam'ın sağlıklı gelişmesini ve Türkiye'de laikliğin gelişmesi-

ni engelleyen güçler olduğu gibi, bunların gelişmesine katkıda bulunan, halka İslam anlayışımızı sağlıklı bir şekilde anlatan birçok din bilginleri vardır. Onları daha iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Kur'an-ı Kerim'i gerçek anlamıyla vatandaşlara ulaştırdığımızda, olağanüstü şeyler bulmak mümkün. Kur'an-ı Kerim sadece bir din aracı değildir. Sadece bir din bilgini değildir. Aynı zamanda iyi bir şairdir, çok iyi bir politikacıdır, savaşçıdır. Çok yönlü bir rehberdir. Onu okurken, onun hangi koşullar altında, neleri geliştirdiğini iyi hesaplamak gerekir. Bir diplomat olarak, bir politikacı olarak, bir bilgin olarak ayetlerde bulunmuştur. Çağımıza yansıdığı ölçüde Hazreti Muhammed'in düşünceleri, istekleri tabii ki, dünyadaki gelişmelerden de etkilenecektir. Hicaz'ın tozlu topraklarında, ağır şartlar altında gelen bir din, Suriye'ye, Irak'a geldiğinde farklı yollardan, fakat yine aynı düşüncelerini dile getirirdi. Bundan korkmamak, eyvah İslam elden gidiyor, diye hayıflanmamak gerekiyor. Aslında bu, Peygamberimizin, insanlığın sürecine hız kattığını gösterir. Peygamberimiz bir devrin yericisidir.

Gündemde olduğu için belirtmek istiyorum. Kadın için mesela önemli olan iffetini koruyabilmesidir. Kadının, iffetini korumasına yardımcı olmasıdır. Kadının başı şöyle olacak, böyle olacak diye zaman kaybetmek son derece üzücüdür. Bizim Peygamberimiz, yaşadığı çağın içindekileri anlatmıştır.

Bu şiirde de böyle. Şah İsmail'in dönemiyle, Sultan Selim'in dönemiyle yanyana yaşadıkları halde, değişik tarzda şiirler yazmışlardır. Türk halkı kendi Kur'an-ı Kerim'ini anlayarak okursa, daha faydalı olur. Peygamberimiz Hicaz'daki Arap topluluğuna hitap ederken, Arapça bilmelerini şart koşuyor. Ama "Her yerde Arapça konuşulsun" demiyor. Bu; cehalet getirir.

Türk çocuklarının anlamadıkları bir dilde Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek yerine, bildikleri dilde öğrenmeleri, çok büyük olanaklar sağlayacaktır.

Benim Kur'an'dan etkilenmeme gelince...

Klonlama uygulanacak olursa, ona karşı engelleyici bir takım şeyler sağlanmazsa, bir felaket olabilir. Robotlardan bahsettikten sonra, ilk kez Peygamberimizin getirdiği Kur'an'da bu konu dile getirilmiştir, dedim. Ra'd Suresi 16'ıncı ayette böyle bir beyan vardır. Aradan bir yıl geçmesine rağmen kimseden bir ses çıkmadı. Yargımın doğru olup olmadığı konusunda emin değilim. Kur'an'dan bu tür esinlenmelerim olmuştur.

Türk-Yunan dostluğu konusunda sizin farklı bir yaklaşımınız oldu. Şiirlerinize bile yansıdı bu bakış açınız. Hatta dönem dönem bu yaklaşımlarınızdan ötürü ağır eleştiriler de aldınız. Yaşadığımız onca probleme rağmen, gerçekten bir Türk-Yunan dostluğu sağlanabilir mi? Ve ne kadar süre gerekir bunun için?

Şimdi, Türk-Yunan ilişkisi ne demektir? Tarihsel açıdan, kültürel açıdan bunun anlamı nedir? Bu Yunan kültürü, Türkiye topraklarında doğmuştur ve gelişmiştir. Değişik kavimler, değişik milletler bu oluşumdan yararlanmışlardır. Mesela Türkiye'de, özellikle Antakya ve Ege taraflarında, biliyorsunuz büyük tiyatrolar var. Burada yaşayan insanlar nereye gitti? Onlar Helen mi, Hitit mi, Fenikeli mi? Orası, bir Anadolu halkının ortak nesillerinin biraraya gelmesi veya ayrılmasının sonucudur. Bunlara salt Yunanlı demek doğru olmaz. Eskiden öyle sanılırdı. Aslında karma kültür anlayışı Yunanlının da, Romalının da, Bizanslının da, Fenikelinin de, hepsinin paylaştığı bir kültür. Onlar bizi ilgilendirmez dersek, kendi bölgemize yabancılaşmış oluruz. Cumhuriyetle birlikte bu kanı değişmeye başladı. Benim çok sevgili arkadaşım, merhum oldu, Can Yücel. Babası çok değerli bir Milli Eğitim Bakanı idi.

Hasan Ali Yücel...

Evet. Oğlu Can Yücel'i eski Yunanca öğrenmeye teşvik etmişti. Aynı şekilde eski cumhurbaşkanlarımızdan Celal Bayar, kendi kızını yine eski Helence öğrenmeye teşvik etmişti. Belli ki şunu demek istiyorlardı: Sizler bu kültürün insanlarısınız. Irk ayrımı yapmadan bu kültürü gereği gibi özümseyebilmek isterseniz, o dili de öğrenmelisiniz. Herkes değil ama, bazılarının öğrenmesi doğaldır. Yunanlı bizden ayrı bir şey değil. Bazıları zaman içinde çok bağnazlaşmışlardır. Bugünkü Yunanistan maalesef böyle. Benden daha iyisi yok diyen bir Yunanistan var. Bir de herkesi kabul eden Türk halkı var. Ben bunları yaklaştırmaya çalıştım. Bir yandan da gelecek için umut telkin etmeye çalıştım. Batı Avrupa, demokrasiyi Yunanlı'dan aldığını iddia eder. Oysa aslında tam aksidir. Yunanistanlılar, İstanbul'u da alabilmeliyim, Trabzon'u da alabilmeliyim düşüncesindedir. Bu an-

layışları sebebiyle zaten Kıbrıs konusunda sorunlar yaşadık. Bölgemizi değerlendirirken, Batı'nın da bu konuda bizden öğreneceği şeyler vardır.

Türk siyasi hayatında belki en zor karar olan Kıbrıs Harekatı'nı başlatma emrini verdiniz. Orada hunharca öldürülen Türkleri korumak için verilmesi gereken bir karardı kuşkusuz. Siyasi sonucu çok riskli bir karardı. Ülkenin dünyadan tecrit edilmesi anlamına gelen bir karardı harekat kararı. Zaten ardından ambargo geldi. Savaş, şairleri yaralayan bir şeydir, çok acı duymuş olmalısınız...

Tabii. Keşke mecbur kalmasaydım diye düşündüm. Ama şunu kesin olarak biliyorum ki, biz eğer o harekatı zamanında ve kararlı bir şekilde yapmasaydık, orada Türklerin tümü katledilecekti. Ancak o harekatı yapmakla bu tehlikeyi önledik. Hatta Rumlar için de önledik. 15 Temmuz günü Yunanlı Subaylar adına saldırı yapıldı. Ben derhal Londra'ya hareket ettim. Çünkü üç garantör devlet vardı. Türkiye, Yunanistan ve İngiltere. Yunanistan'a gidemezdim. Çünkü onlar saldırgandı. Derhal İngiltere'ye gittim. İngilizlerle konuşuyorduk, o arada ertesi gün Amerikalılar da geldi.

Bir ara, hava almak için kitapçıların bulunduğu bir caddeye gittim yürüyerek. Ben camekanlarda kitaplara bakarken, karşı kaldırımdan yüzü tanıdık gelen 5-6 kişi koşarak geldi. ***"Siz Ecevit misiniz?"*** dediler. Evet, dedim. Meğer Kıbrıslı Rumlarmış. ***"Bizi sizler kurtaracaksınız, ama sakın oyuna gelmeyin"*** dediler. Aslında Rum halkı içinde de bu gerçeğin bilincine varanlar vardı. Ancak sürekli baskı altındalar. Dine dayalı bir siyasal yapı oluşturan tek yapı Yunan'dadır. Bu yüzden bize karşı tavır alırken Yunan halkı, papazların, o mahfillerinin etkisi altında kalıyor. 26 Temmuz'da, 1974'te, New York'ta Rum ve Yunanlılar birikmişti. Silahlı saldırıya uğradık. O saldırıyı yapanların önderleri durumundaki kişiler, onların papazları, din adamlarıydı. Doğrudan doğruya bu saldırıya din adamlarının telkiniyle girişiyorlardı. Yoksa iş papazlara kalırsa, hiçbir zaman ilişkilerimiz düzelemez.

Ailenizde derin bir sanat eğilimi olduğunu biliyoruz. Rahmetli anneniz resim, babanız da şiirle meşgul olmuş. Nereden çıktı politikacı olmak?

(Gülüşmeler) Nereden başlayayım bilmem ki! Annem, Abdülhamid döneminde, Güzel Sanatlar Merkezi'nde yetişmişti. Oldukça iyi bir ressamdı bence. Eşim Rahşan da özel eğitim görmüştü. O da özellikle ilk zamanlar çok güzel resimler yapmıştır. Ancak daha sonra beni yalnız bırakmamak için resme yoğunlaşamamıştır. Rahmetli halam vardı, o da güzel resimler yapardı.

Babam dediğiniz gibi bir profesördü. Tıpla ilgili bir profesördü. Ama şiire çok önem verirdi. Hiç unutmam, annemle babamı beraber şiir okurken çok görürdüm. Şiirler de, genellikle Türk halk şiirleriydi. Bizim halk şiirlerimiz sanırım başka bir yerde bulunmayan türdendir. Osmanlı dönemindeki Divan Edebiyatı mensuplarından farklı olarak en başta Türkçe şiirler yazmışlar halk ozanlarımız. Erken yaşlarda Türk halk ozanlarıyla tanışma imkanı buldum.

Aslında siyasete girmeye niyetim yoktu. Ben Londra'da basın ataşeliğinde yardımcı olarak çalışıyordum. Bu arada eğitim çalışmalarını sürdürüyordum. Başlangıçta eşimi yanıma alamayacak kadar dar gelirli olanaklarımız vardı. 4'üncü yılımda nispeten rahatlatıcı bir durumumuz oldu. Türkiye'de ilk defa gerçek bir seçim oldu 1950'de. O şartlarda ülkemden uzakta olmayı içime sindiremedim. Ulus gazetesinde siyasi yazılar yazmaya başladım. Allah rahmet eylesin, İsmet İnönü ve arkadaşlar ısrar edince, ben de seçimlere girdim ve bir daha çıkamadım.

Eşinizle Robert Kolej'den başlayan bir dostluğunuz var. "El ele büyüttük sevgiyi" diyorsunuz bir şiirinizde Rahşan Hanım için. Rahşan Hanım, politik yolculuğunuzda da hep yanınızda oldu. Rahşan Hanım olmasaydı, Bülent Ecevit markası olabilir miydi?

Yok, hayır. Yani gene düşüncelerim farklı olmazdı. Ama Türkiye gibi bir ülkede, henüz demokrasinin gelişmeye çalıştığı bir ülkede başarılı olabilmek için, görevimi yapabilmek için, çok çalışmam gerekirdi. Rahşan, hep benimle beraber olmasaydı, o çalışmamı da yerine getiremezdim. Rahşan ve biz düşüncelerimizi paylaşırız. Ama tartışırız. Sonunda uzlaşırız. Ayrıca teknik konularda da bana çok yardımcı oldu.

Daktilo kullanıyormuşsunuz hâlâ... Eşiniz bilgisayar kullanmaya başlamış...

Daktiloyu çocukluğumdan beri kullanıyorum.

Hep yanınızda oldu politikada Rahşan Hanım...

Sık sık gezilere çıkardım. Özellikte açıkta yaptığımız toplantılarda kan ter içinde kalırdım. Rahşan Hanım sonunda bir çare bularak, dünyada hâlâ bir eşi olmayan bir ekip oluşturdu. Diğer partiler birkaç yıl sonra taklit ettiler. CHP Genel Sekreteri olduğumda, parti çok ağır borç yükü altındaydı. Hiç gelirimiz yoktu. Anayasa partiler için bir maddi olanak sağlamıştı ama biz yararlanamıyorduk. On parasızdık. Orada da Rahşan imdadıma yetişti. Resim, broşür gibi şeylerden toplantı yerlerinde masalar oluşturdu. Gençler ve hanımlar orada parti tanıtımı yapacak malzemeyi satışa çıkardılar. Halkın teveccühünü görünce, "Aman bunlar halktan para almasın" diye, bizim anayasal yardımı serbest bıraktılar.

Sigara içiyor musunuz hâlâ efendim?

İki yıldır bıraktım. Siz istiyorsanız, buyurun.

Rica ederim, kullanmıyorum. Tiryaki olduğunuzu bildiğim için öğrenmek istedim. Zor olmuştur bunca yıldan sonra sigarayı bırakmak...

O kadar da zor olmadı aslında. Bir hastalık sırasında geldi. Hiç sıkıntı çekmedim. Şimdi bazen uykuda aklımdan geçtiği oluyor, ama o kadar... ❐

şule kılıçarslan
kılıcarslan@platformdergisi.net

Karizmatik misiniz?

Karizma, diğer insanlar üzerinde kendine has ve sihirli bir etki yaratır.

Peki karizma nedir?

Karizma, bir lütuf, bir enerji, başkalarına ilham verme ve düşünceleri gerçeğe dönüştürme kabiliyetidir. Karizma, sihir ve heyecan ile ilgili bir şeydir. Gerçekten karizmatik kişileri dinlerken aldığınız bir hararettir. Tahrik, merak ve inançla alakası vardır. Boşluktaki herhangi bir insanın karizmatik olabileceğini düşünmüyorum. İnsanlar üzerinde bıraktığınız etki ve insanların size verdiği tepkiyle alakalı bir şeydir karizma...

Bu çok olumlu bir armağan olabileceği gibi, başkalarına karşı tehlikeli ve yıkıcı da olabilir.

Örneğin **Adolf Hitler** karizmatik şahsiyetlere kötü bir örnek teşkil etmektedir. Hitler'in geçmişine göz atarsak, 1930'larda Almanya'da yaşanan ekonomik kriz ve sosyal çatışmaların Hitler'in ortaya çıkışını kolaylaştırdığı söylenebilir. **Kriz durumlarında insanlar kendilerini kurtaracak birini ararlar ve krizler insanlara kurtarıcı olarak ortaya çıkma şartlarını hazırlar.** Almanların çoğu, onu, 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya'da ortaya çıkan ekonomik ve psikolojik sıkıntıdan kurtaracak kişi olarak görmüştür. Hitler'in karizması, o andaki kriz ile doğrudan ilgiliydi. Almanlar, kendilerini bu aciz durumlarından kurtaracak birini arıyorlardı. Kendilerine olan güvenlerini geri istiyorlardı. 2. Dünya Savaşı'ndan hem sonra, hem de önce pek de tanınmayan Winston Churchill de İngiltere'de aynı rolü üstlenmişti. O da insanlara istedikleri şeyi - güçlü bir lider imajı ve düşmandan kurtulma sözünü- vermişti. İnsanları gaz odalarına dolduran Hitler'in kendisi değildi. Bunu yapan, onun peşinden giden sıradan insanlardı. Peki yanlış olan neydi? Lider onların bilinci olmuştu!

Karizmatik bir kişinin sahip olması gereken şey, bir vizyondur. Vizyon yoksa karizma da yoktur. Lideri farklı kılan ve sürüden ayırt ettiren, vizyondur. Atatürk, 1. Elizabeth, Martin Luther King, Churchill, Nelson Mandela, Margaret Thatcher, Turgut Özal, Tayyip Erdoğan, Ayetullah Humeyni, Adolf Hitler; hepsinin vaat ettiği şey, takipçilerinin istediği şey, yani köklü değişiklikti.

Vizyonların her zaman mega-vizyon olması gerekmez. Karizmatik bir kişinin vizyonu çok şahsi olabileceği gibi, dünyanın değişimiyle hiç de alakalı olmayabilir. Bu kişinin belli amaç ve hedefler için nasıl davranacağını ortaya koyan basit vizyonlar olabilir. Cazibeleri, diğer insanları seçtikleri amaç etrafında toplayabilmelerinden gelmektedir.

Bütün karizmatikler aynı mı? Hayır, değiller. Rahibe Teresa ve Adolf Hitler arasındaki fark ne? Araştırmalar iki çeşit karizmatik kişilik olduğunu göstermektedir; sosyal ve şahsi karizmatikler. İkisinin de, güven, vizyon, sunum, ilham verme gibi ortak özellikleri var. Ama sosyal karizmatikler, amaç ve vizyonlarını, kendilerini izleyen müridleriyle paylaşıyorlar. Şahsi karizmatikler, kendi şahsi hayalleri olan amaç ve vizyonlara destek veriyorlar. Şahsi karizmatikler, müridlerinin gelişimi için hiçbir şey yapmamanın yanı sıra, çok sıra dışı ve tuhaf çözüm üretme özelliğine sahiplerdir. (Örneğin A. Hitler). Sosyal karizmatikler, müridlerinin fert planında gelişmesiyle ilgilenir ve gelişmelerinden gurur duyarlar. Sosyal ve şahsi karizmatikler arasındaki fark, karizmanın neden bu kadar tehlikeli olabileceğine cevap olabilir.

Karizmatik kişilerin bir vizyon ve misyonu, bir varlığı, güven, enerji ve hevesi, güçlü inançları, hükmetme temayülü, diğer insanları etkileme ihtiyacı, diğer insanların hissettiklerini hissetme kabiliyeti, farklı bir yapısı, derin görüşlülüğü vardır. Bazen de fiziki cazibeleri, etkileyici bakışları, akılda kalan, etkileyici ses tonları, kendilerine has bir atmosferleri vardır. Karizmatikler; aktif, enerjik ve hırslıdırlar. Bu özelliklerden bazıları veya hepsi hepimizde olabilir. Karizmatik kişilerde daha yoğun bulunabilir. Eğer hepsine belli ölçülerde sahip isek, bizim onları geliştirmemizi bekliyorlar demektir. Karizmanın birçok özellik ve vasfın karmaşık bir birleşimi olduğu açık. Bütün bunlara ilaveten, karizmatik kişiler, değişim gerçekleştirirler. Onlar değişim ustalarıdır.

Mesaj gayet açıktır:

Şahsi karizmatiklerden sakının. Onları gözden kaçırmayın. Sosyal karizmatikleri teşvik edin. Onlar gerçek ve müspet değişimler yapabilecek insanlardır. Kendinize güvenin ve karizmanızı geliştirebileceğinize inanın...

Yıl 1911, yer Berlin

O günden bugüne çok şey değişti.

Artık, Avrupalı Türklerin süpermarketler zinciri var...

HÜDAVERDI
SÜPERMARKT

www.hüdaverdi.com • info@hüdaverdi.com

Hüdaverdi 1: Neckarauer Str. 2 • 68199 Mannheim Neckarau
Hüdaverdi 2: Maybach Str. 24 • 68169 Mannheim Neckarstadt
Hüdaverdi 3: Burgunder Str. 28 • 70435 Stuttgart Zuffenhausen
Hüdaverdi 4: Lilienthal Str. 11 • 89231 Neu-Ulm
Hüdaverdi 5: Blumen Str. 15 • 73728 Esslingen
Hüdaverdi 6: Böhein Str. 6a • 86153 Augsburg
Hüdaverdi 7: Friedhof Str. 71 • 70191 Stuttgart-Nord (Pek yakında)

iklim.de

prof. dr. faruk şen
sen@platformdergisi.net

Anayasaya “Hayır”

Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde, Fransa ve Hollanda’yla başlayan ve diğer üye ülkelere yavaş yavaş yansıyan “AB’nin Anayasası‘na Hayır” yaklaşımı gün geçtikçe güçleniyor. Söz konusu Anayasa’nın 484 maddeden oluşan 240 sayfalık metnini çok az kişinin okuduğundan hareket edebiliriz.

Buna karşılık gerek Fransa’da, gerekse Hollanda’da “Hayır” diyenlerin oranı yüksek oldu. Bu gelişmeler çerçevesinde beklendiği gibi 2006 yılının kasım ayında artık AB’nin herkesi bağlayan bir anayasasının olması olanağı ortadan kalkmış bulunmaktadır. AB’nin bu hedefinden geri dönüş, AB’nin ideallerini büyük ölçüde zayıflatacak ve önümüzdeki yıllarda genişlemeye de olumsuz etki yapacaktır.

Bu çerçevede Bulgaristan ve Romanya’nın tam üyelikleri gecikecek, Hırvatistan ile görüşmeler geç başlayacak ve Türkiye konusu büyük ölçüde tartışmaya açılacaktır. Özellikle eski Fransız Cumhurbaşkanı Jacques Chirac denetiminde hazırlanan, Avrupa Anayasası’nın Fransız halkı tarafından reddedilmesi, Fransa’nın AB’nin bütünleşmesine ve Doğu Avrupa’ya yönelik genişlemesine gösterdiği bir tepkidir.

Son gelişmeler çerçevesinde Paris, artık Paris-Berlin hattının öneminin azaldığını fark ettiğinden, bundan sonra Berlin-Varşova, Berlin-Budapeşte, ileride Berlin-Sofya, belki uzak bir gelecekte de Berlin-Ankara hattının güçleneceğinden hareket edecektir. AB’nin birleşmesine oldukça soğuk bakan, kendi etkisinin azaldığını hisseden İngiltere de özellikle bütçe konusunda ve tarımsal garanti fonu çerçevesinde AB’nin bütünleşmesine çekince getirmektedir. Hollanda halkının anayasaya “Hayır” demesindeki en büyük nedenlerinden birisi de, bu ülkenin Almanya’dan sonra 15 milyonluk nüfusu ile AB bütçesine en fazla katkıda bulunan ikinci ülke konumunda olmasıdır. Hollanda halkı, bütçenin yükünü uzun vadede bu ölçüde çekmeme kararı içerisine girmiştir. Eylül ayında Almanya’da yapılacak seçimlerden sonra, AB’ye karşı soğukluğun Almanya’da da gelişmesi beklenebilir. Özellikle yeni genişleme politikalarına soğuk bakacak olan Almanya, tavrını Türki-

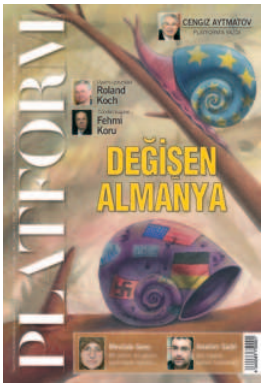

ye'nin tam üyeliğini geciktirme olarak koyacaktır. 25'lerin Avrupası artık genişlemeyi taşıyamamakta, yeni anayasa çerçevesinde buluşamamakta ve bütçe konusunda kavga eden bir kuruluş haline gelmeye başlamaktadır.

Ülke sayısının büyümesine karşılık AB bütçesinin aynı oranda büyümemesi, şimdi paylaşım kavgasını da beraberinde getirmiştir. Paylaşım kavgasının dış politikada da istenen, AB'nin ek bir çerçevede birleşip kendi savunma ve güvenlik politikasını uygulaması da suya düşmüştür. Bunun son örneği de ABD'nin Irak'a olan müdahalesinde ortaya çıkmıştır.

Anayasa'ya "Hayır" ve Türkiye

Anayasa'ya "Hayır", Türkiye'de de değişik kavramlarda algılanmaktadır. Doğal olarak Türk halkı bu Anayasa'ya "Hayır" oylarının gelecekte tam üye olacak Türkiye'ye karşı bir tepki olduğundan hareket etmektedir. Bu konuda Türkiye haksız değildir. Gerek Fransa'da gerekse Hollanda'da çıkan "Hayır"lar, büyük oranda olmasa bile Türkiye'nin genişlemede yer almaması gerektiği yönünde önemli bir mesaj konumundadır.

Genel olarak baktığımız zaman özellikle Eylül ayında Almanya'da yapılacak seçimlerden sonra Türkiye, Fransa'daki referandumun sonuçları ile birlikte kendisine tam üyelik perspektifini açacak iki önemli ülkenin artık desteğini alamayacaktır. Gerek Almanya'daki Hıristiyan Demokratlar, gerekse 2007 yılında Fransa Cumhurbaşkanı olmasına kesin gözü ile bakılan Sarkozy'nin Chirac'ın yerini almasından sonra Türkiye'ye yönelik sıcak rüzgarlar ancak Akdeniz ülkelerinden esecektir.

Bu da Türkiye'nin tam üyeliğine giden yolunu açmaya yetmeyecektir. Son gelişmeler ışığı altında artık o iyimser yaklaşım, yani 3 Ekim 2005'te başlayacak 35 maddelik tam üyelik görüşmelerinin 2009 yılında tamamlanıp, Türkiye'nin 1 Ocak 2014'te yeni 7 yıllık bütçe döneminde tam üye olmasını beklemek hayal olmuştur. Anayasaya "Hayır" yaklaşımının ışığında Avrupa'daki ülkeler artık Türkiye'ye tepkilerini göstermeye başladılar.

Bundan sonra AB, bir anayasa çerçevesinde birleşip, tek bir devlet olma yolundan uzaklaşmış bir konum içindedir. Ekonomik menfaatler ile birleşilen, fakat hiç kimsenin diğer ülkeye daha fazla pay vermek istemediği bir konum içine girilecektir. Alman halkı her yıl AB'ye ödediği 8 Milyar Euro'luk net katkının aynı sayıda İspanya'ya yansımasına soğuk bakacaktır. Avrupa Güvenlik ve Savunma Kimliği çerçevesinde Kafkasya İran, Irak ve Suriye'de olası gelişmelerde, AB'nin pek sözü geçmeyecektir.

Ekonomik güç açısından da AB, ABD'nin yanında yeni iki ekonomik dev ile mücadele edecek; Çin ve Hindistan her geçen gün AB'yi Dünya Ticaret Örgütü'nün getirdiği imtiyazlar ile daha fazla tehdit edecektir. Türkiye, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra AB tarafından gördüğü dışlanmayı, şimdi de Anayasa'ya "Hayır" oylarının getirdiği çerçevede görecektir. Birleşemeyen AB, 70 milyonluk Türkiye'yi içine sindirmekte her geçen gün daha da zorlanacaktır.

Sadece,
"değer verilenler"
saklanır...

Platform'a abone olmanın en kolay yolu...

06105 702 99 99

www.platformdergisi.net

FOTO: PLATFORM

Bayburt'tan dünya pazarına yolculuk

Bayburt'un Mam köyünde başladı onların yolculuğu. Almanya'ya geldiler ve pasaportlarını kaybedince kendilerini birden ticari hayatın içinde buldular. Jant ve lastik üretimi işi yaparak, sektörde seçkin firmalar arasına girmeyi başaran Reifen Keskin'in kurucusu Ulvi ve Abdurrahman Keskin, başarılarını anlattılar.

öner özcan

Bayburt'un meşhur yemeğini araba lastiği markası yapan iki kardeşin öyküsü bu. Uzun, çileli, emek ve gayret isteyen yıllardan sonra, lastik sektöründe kendi markalarını oluşturan iki başarılı kardeşin; Ulvi ve Abdurrahman Keskin'in bir pasaport kaybolmasıyla başlayan ilginç ticari hayatları, 20 yıla sığdırılmış tecrübe ve yaşanmışlıklarla dolu.

Ulvi Keskin 1968, kardeşi Abdurrahman Keskin ise 1970'de Bayburt'ta dünyaya geldiler. Bayburt'un eski adı Mam, yeni adıyla Değirmenci Köyü'nde dolu dolu bir çocukluk hayatları oldu. Almanya dedikleri "bir gurbet ele" düştüklerinde, Ulvi Keskin dokuz, Abdurrahman Keskin yedi yaşında idi.

"O zaman en büyük sıkıntıyı analar ve babalar çekti. Babam, pasaport bilgilerine bakarak polisin gelip okul vaktimizin geldiğini söyleyeceğini zannediyordu. Almanya'ya geldikten altı ay sonra, annemin çabaları ile okula başladık."

İlk göç yıllarını bugün bu cümlelerle özetliyor Ulvi Keskin.

Ticarete başlama öykülerini ise Abdurrahman Keskin anlatıyor:

"Okula devam ederken babamla araba pazarlarına gidip geziyorduk. Ticarete böyle başladık diyebiliriz. Bir yandan okula devam ediyor, bir yandan da gazetelere ilanlar vererek araba alım-satımları yapıyorduk. O zaman bir bakkal açmıştık, bakkalda sabahları Lokman ağabeyim duruyordu, öğle sonları okuldan gelince de Ulvi ile ben duruyorduk. Bakkalın yanında bisiklet, teker ve jant satmaya başladık. Bazen bir günde kırk-elli tane bisiklet satıyorduk."

Keskin kardeşlerin ticarete tam olarak atılma öyküleri aslında çok ilginç.

1989 yılında ailece izine gittiklerini belirten Ulvi Keskin, izindeyken Hacca gittiklerini söylüyor. Hacdan geldikten sonra, İstanbul'da pasaportlarını çaldıran aile, yeni pasaportları almak için Türkiye'de iki ay kelimenin tam manasıyla "sürünürler". Üç aylık bu mecburi izinden sonra Almanya'ya geldiklerinde, okullar açılalı 2 ay olmuştur. Derslere iki ay geciken kardeşler; "yetişir miyiz" , "yetişemez miyiz" diye düşünüp taşındıktan sonra, okulu bırakmaya ve ticarete devam etmeye karar verirler. Böylelikle iki kardeş, son senede okulu bırakır.

1985 yılında başladıkları ticarete 1989 yılında dört elle sarılmak zorunda kalırlar bu nedenle.

Peki niçin lastik ve jant sektörü?

"Bakkalın yanında bir de oto galerimiz vardı. Okulu bırakıp ticarete karar verdikten sonra, bakkal ile galeriyi ayırdık. Bir müddet galericiliğin yanında lastik sattık. Baktık ki, lastik işi iyi gidiyor, 89 yılında lastik üzerine ilk dükkanı açtık. 91 yılında da Frankenthal'de bir şu-

İki kardeş, üç marka

Keskin Kardeşler, Bayburt'la ve doğdukları köyle bağlantılarını hiç kesmediler. Ürettikleri lastiklere yöresel yemekleri olan "Ziron"un Almanca okunuşu olan Syron ismini verdiler. Doğdukları köyün adı ise, bugün Almanya'nın en çok satan jant markalarından biri.

bemiz daha oldu. 95 yılına kadar Breten, Darmstadt, Heidelberg ve Karlsruhe'deki diğer dükkanları açtık" diye özetliyor Abdurrahman Keskin.

Kardeşler, ilk defa 1995 yılında "Keskin Tuning" adıyla kendi jantlarını üretmeye başlarlar.

Abdurrahman Keskin bunu şöyle özetliyor:

"Keskin Tuning'in çok kaliteli ve seçkin bir marka olmasını hedefledik ve bunu da başardık. Keskin Tuning'in dünya pazarına girip elit bir marka olması bize, herkese ve her keseye hitap edebilecek ikinci bir marka ürünü piyasaya sürme yükümlülüğünü getirdi.

2000 yılında köyümüzün eski ismi olan "Mam" jantlarını piyasaya sürmeye başladık. Keskin Tuning şu an 10 yaşında, Mam ise 5 yaşında."

Ulvi Keskin, Keskin Tuning'in dünya çapındaki başarısını şöyle özetliyor:

"Şu an kendi markamız olan iki adet jant ve bir adet lastik var. Kendi markamız olan Keskin Tuning jantları; özel araç jantları olup, en yüksek kalite ve lüks pazar için üretilmekte. Genelde spor görüntüye hakim olan ürünümüz dünyanın en kaliteli birkaç jantından biri. Dünya ülkeleri içinde Yunanistan'da

tüm markalar arasında en çok satan markayız. Avusturya'da yine en çok satan markalar arasındayız. Diğer ülke pazarlarında da çok iyi yerlerdeyiz. Mam jantları her kesime ve her keseye uygun. Standart araç tipi olan Mam jantlarımız, beklediğimizin üzerinde satış gerçekleştirerek bizi sevindirdi. Özel kışlık ve yazlık olarak 13 tip üretimimiz var.

Lastik sektörüne kendi markamızla girmeye karar verdiğimizde, tüm dünya dillerinde olan, evrensel bir kelime aradık; aradığımızı da yine kendi özümüze ait olan bir kavramda bulduk. Bayburt yöresinin yemeği olan Ziron'u, "Syron" olarak dünya markası bir lastik haline getirdik. Syron şimdi Avrupa ve Türkiye piyasasında satışta. Kısa sürede tüm dünya ülkerinde ve piyasalarında aranan bir marka olmayı hedefliyoruz.

Syron, yüksek performanslı, yani aşırı hız yapan araçlar için üretilen özel bir lastik tipi. Özellikle geniş ve spor araçlar için üretilen lüks bir lastik.

Keskin Tuning, Mam ve Syron, TÜV'den geçmiş ve yüksek kalitede üretilmiş ürünlerdir."

Bu pazarın sıkıntılarını ve zorluklarını ise diğer kardeş Abdurrahman Keskin anlatıyor. Türkiye'deki bürokratik işlemlerin insanı bezdirdiğinden yakınan Abdurrahman Keskin, ticari olarak yaptıkları bazı hataları da kabul ediyor.

"Her insan gibi biz de başlangıçta bir hata yapıp kazancımızı farklı sektörlerde değerlendirmeyi denedik. Ancak bildiğimiz işi yapmamız gerektiğini zaman geçmeden anladık ve tüm yatırımlarımızı

Omuz omuza

Keskin Kardeşler, başarılarını cesaret ve fedakarlığa bağlıyorlar. Birçok genç girişimci için örnek olabilecek iş prensipleri olan Ulvi ve Abdurrahman Keskin, Ticaret Akademisi kuracak kadar vizyona sahipler.

kendi sektörümüze çevirdik. Başarıya kendi sektörümüzde ulaşacağımız inancı, bizi yanıltmadı."

Abdurrahman Keskin iki yıl evvel sektörde belli alanlarda Avrupa birincisi olduklarını kaydediyor. Ancak umulmadık anda gelen bir yangın, durumu Keskin Kardeşlerin aleyhine çeviriyor. Reifen Keskin'in bazı alanlardaki liderliği, bu yangın olayıyla bir miktar sarsılıyor. Eski gücünü yeniden kazanma adına büyük gayret gösteren kardeşlerin hedefi, tekrar ilk sıraya ulaşmak.

Abdurrahman Keskin, Almanya genelinde 15 şubeyle hizmet verdiklerini kaydediyor. 280'in üzerinde çalışanıyla marka olmanın sorumluluğunu, uzman personelle de yerine getirmeye çalışıyor Keskin Kardeşler. Reifen Keskin'in 200 civarında da Türkiye'de çalışan personeli bulunuyor.

Başarılarının sırlarını "cesaret ve fedakarlık" olarak niteleyen Keskin Kardeşler, işe ilk başladıklarında özellikle fiziki fedakarlık yaptıklarını, şimdi ise kurumsal yapısı oturmuş bir firma ile beyin gücüyle çalıştıklarını söylüyorlar.

Başarılarının sırrını, **"Görünmeyen ancak yaşanmış olan yirmi yıllık bir hayat var."** diye özetliyorlar.

Keskin Reifen'ın kurumsallaşmasında mutlaka bir felsefe de gerekiyor. Kardeşler bunu, **"Ticaret yapıp para kazanırken, insana hizmet etmek. İnsana yatırım yapılmadan kazanılan paranın kaybolmaya mahkum para olduğuna inanıyoruz. Hedefimiz ileride merkezi Bayburt'ta olan bir holding bünyesinde Keskin Grubu'nu oluşturmak ve ülkemize, bölgemize ve insanlarımıza daha kalıcı, sağlıklı ve gelecek kaygısı çekmeyecekleri sağlam temeller üzerine oturmuş istihdam alanları oluşturmak. Bayburt insanına faydalı olmak."** diye ifade ediyorlar. Ulvi Keskin, başarı yolunda kendisine Sakıp Sabancı'yı örnek aldığını söylüyor. **"Onun iş felsefesi, işine ve işçisine verdiği önem, eğitime verdiği önem, felsefemize yön verdi"** diyor.

Ulvi Keskin, dünyanın en büyük fuarlarına da mutlaka katıldıklarını söylüyor:

"Bu fuarlarda, Türkiye ve Türk insanını temsil etmekten gurur duyuyoruz. Fuarlarda her üçüncü arabadan birinde Keskin jantlarını görmek bizi mutlu ediyor. Bu gurur verici bir şey." ❐

Üretimler Kore'de...

Abdurrahman Keskin

Lastikleri Almanya'da üretmek istedik. Almanya'da bu işin daha uzun süreceğini anlayınca Kore'de bir fabrika ile anlaştık. Geniş lastiklerimiz ve sürat lastiklerimizin yüzde 80'i son teknoloji ile donanmış Kore'deki fabrikada üretilmekte. Lastikler Kore'de üretiliyor, biz ise burada pazarlamasını yapıyoruz.

Jantları ise hem Almanya'da üretiyoruz, hem de Türkiye'de Koç Grubu ile çalışıyoruz. Diğer dünya ülkelerindense bugüne kadar Malezya ile çalışıyorduk. Şimdi Endonezya, Tayland ve Çin de yatırım ağımız içerisinde.

Dünya genelinde dağıtım

Ulvi Keskin

Türkiye'de kendi işimiz olan lastik ve jant işlerini yapıyoruz. Türkiye genelinde kendi markalarımız olan Keskin Tuning ve Mam jantlarının dağıtımını yapıyoruz. Aynı zamanda bu markaların Bulgaristan, Yunanistan, İran, Irak, Kıbrıs, Rusya gibi ülkelere de satışını yapıyoruz. Ayrıca Türkiye'de stabil lastik sektöründe kendi imalatımızın yanında Michelin, Bridgestone, Dunlop gibi dünya markası diğer lastiklerin özel geniş ebatlarının ithalatını yapıyoruz. Almanya'dan, Amerika'dan özel lüks araçların lastiklerini ithal ediyoruz. Öncelikle memleketimiz olan Bayburt'a yatırım ağımızı örmek istiyoruz. Bayburt'ta şu anda faliyette olan tuğla fabrikasının yanında inşaat sektöründe de çeşitli yatırımlarımız var.

Keskin Trade Akademi

Bayburt'ta özel bir akademi açtık. Bu akademinin adı "Keskin Trade Akademi". Askerliğini yapmış, lise mezunu, 20-30 yaş arasındaki tüm gençler bir sınava tabi tutulduktan sonra akademimize girme hakkı kazanıyor. Şu an bu akademide 20 kişiye yüksek standartlarda eğitim veriyoruz. Branşında uzman öğretmenler ile İngilizce, bilgisayar ve ticaret - ekonomi dersleri veriliyor. Haftada altı gün olan bu eğitim programında cumartesi günü öğleden sonraları sosyal faliyetlere ayrılmış durumda. İnsanlarımıza yalnızca iş ve aş alanında değil, aynı zamanda sosyal yönlerinin gelişmelerine de yardımcı olmaya çalışıyoruz. Keskin Trade Akademi'de en son teknoloji imkanları kullanılıyor ve böylelikle internet üzerinden bağlantı kurup öğrencilerle birlikte proje, bilgi, tecrübe ve fikir alışverişinde bulunuyoruz. Gençlerimizin kendini kanıtlama yolunda büyük adımlar atan, yetişmiş insanlar olmalarını istiyoruz.

kezban korkmaz

Kanal D, Avrupa'ya yeniliklerle geliyor

"Avrupalı Türklerin TV kanalı olmayı başarmış" bir kanal olmak... Kanal D Avrupa Koordinatörü Kartal Ergür'ün bu cümlelerle özetlediği hedefe ulaşmak ve özgün çalışmalara imza atmak için büyük çaba harcıyor Kanal D. Platform, en çok izlenen kanallar arasında bulunan Kanal D'nin Avrupa Koordinatörü **Kartal Ergür**'le Berlin-Kreuzberg'de görüştü.

Pek çoğumuz televizyon kumandasını elimize aldığımızda, ekranlara yansıyan "kirlilikler"den şikayet ederiz. Dijital sisteme geçtikten sonra, "Bir kanalım olsun" mantığıyla açılan televizyonlar, mantar gibi çoğaldı.

Yıllardır kalitesi ve izlenme oranlarıyla dikkatleri çeken Kanal D, Avrupa'ya daha emin ve istikrarlı adımlarla girmeyi tercih etti. Kanal D Avrupa Koordinatörü Kartal Ergür, kariyerinin en önemli ve en zorlu görevini yürütüyor. Kendisini ve Kanal D'yi Platform okurlarına anlatan Kartal Ergür, önümüzdeki yayın dönemine ilişkin önemli bilgiler de verdi.

Sayın Ergür, kariyerinizin en önemli basamaklarından biri olan Kanal D Avrupa Koordinatörlüğü görevini yürütüyorsunuz. Bu mesleğe nasıl atıldınız? Kimdir Kartal Ergür?

Üniversiteden mezun olduktan sonra 1993 yılında Show TV'de çalışmaya başladım. Daha sonra 1996 yılının Ocak ayında Kanal D'ye geçtim. Zaten 1 Mart 1996 da da Avrupa yayınlarını kurduk. İlk başladığımız yıllarda çok küçük bir ekiple yayınları yapıyorduk. Ancak daha sonra Avrupalı Türklerin bizi desteklemesi ile giderek ekibimizi ve yayınlarımızı genişlettik. Yayına başladığımız günden beri Avrupa'da büyük çapta birçok organizasyon yaptık. 2 güzellik yarışması, TV Total ve Stephan Raab-Beyaz ile ortak bir program, ayrıca TGEV ve Zaga Show'u Berlin'den yaptık ve oldukça ilgi gördü. Ancak benim için en önemli organizasyon, Alman NDR kanalı ile birlikte 17 Ağustos depreminden sonra birlikte organize ettiğimiz show programıdır. Almanya'da ilk defa bir Alman devlet kanalı ile özel Türk televizyonu ortak projeye imza attılar. Bu show programından toplanan paralarla - ki burada hem Almanlar hem de Avrupalı Türkler bağış yapmıştır- Gölcük'te 7 villadan ve 2 sosyal tesisten oluşan büyük bir çocuk köyü yaptırdık. Biz burada sadece Avrupalı Türklerin katkılarına aracı olduk. Gerçekten ihtiyacı olan çocuklar bu köyde bir aile sıcaklığına kavuşmuşlardır. Bu çocuk köyünün tüm idaresi Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından yapılmaktadır. Geriye dönüp baktığımda, en büyük başarının bu olduğunu söyleyebilirim. İlk günden bugüne bakıldığında Kanal D Avrupa yayınları kendine özgü programları olan, haber bülteni olan ve Avrupalı Türklerin ailesinden olan tek TV kanalıdır.

Genç kuşak yöneticilerdensiniz. Avrupa'yı, dünyayı görme şansına sahip oldunuz. Avrupa'daki Türkleri de yakinen izliyorsunuz. Avrupalı Türkler en çok ne

FOTOĞRAFLAR: PLATFORM

Avrupalı Türk'e özel yayınlar

Kanal D Avrupa Koordinatörü Kartal Ergür, önümüzdeki yayın dönemine ilişkin Platform okurlarına açıklamalarda bulundu.

Avrupa Haber muhabir sayısını yükselterek daha çok sizlerin içinde olacak şekilde genişleyecek. Artık Avrupalı Türklerin klasik programı olan "Parantez" ve "Yola Çıkanlar" devam edecek. Benim için önümüzdeki dönemin en heyacan verici projelerinden biri ise **Café Platform** programını gerçekleştirerek Avrupalı Türklerin beğenisine sunmak olacak. Platform ekibinin bu dergide yakaladığı kaliteyi ve başarıyı Kanal D ekranlarına taşıyacağız.

tür yayınlara ilgi duyuyorlar? Bunu gözlemleme imkanınız mutlaka olmuştur.

Kanal D'nin yayınları şu anda tüm dünyadan izlenebilmektedir. Tüm Avrupa'dan, Amerika'dan ve Avustralya'dan. Ancak nüfus olarak da baktığımızda, Avrupa'da Türk nüfusu daha yoğun, özellikle Almanya'da Türk kökenli vatandaşlarımız yoğun yaşamaktadır. Avrupa'da yaşayanlar Türkiye'ye mesafe olarak da yakın olduklarından, burayı daha yakından takip ediyorlar. Dolayısıyla Türkiye'de beğenilen ve izlenen her şey aslında Avrupalı Türkler tarafından da beğenilmekte. Ancak kendilerine yönelik yapılan kaliteli programları çok yakından takip ediyorlar. Özellikle onların sorunlarına değinen ve çözüme çaba sarfeden programlar favori programları arasında. Ayrıca haber ve haber programları da favorileri arasında. Ancak sadece Türkiye'den yapılan haberleri değil, aynı zamanda yaşadıkları ülkeden, şehirden hatta mahalleden de haber almak istiyorlar. Kanal D olarak biz de geçen dönem Avrupa Haber Bültenlerine başladık. Hürriyet Gazetesi ve Doğan Haber Ajansı ile birlikte yaptığımız bu çalışmada şimdilik Almanya'da 10 şehirde, Avrupada 6 ülkede muhabirimiz var. Önümüzdeki dönem bu sayıyı iki katına çıkartacağız. Türklerin yaşadığı her mahallede bizim de bir muhabirimiz olacak ve onların sorunlarını, hüzünlerini ve sevinçlerini ekrana taşıyacağız. Tabii ki yerli diziler. Çünkü yerli dizilerde memleketinin havasını, ailesini ve yaşayamadığı, yaşamak istediği duyguları görüyor. Ve bu dizilerin bağımlısı oluyor.

Özel TV kanallarının bazılarında çok ciddi bir kirlenme, yozlaşma gözlemliyoruz. Özellikle düşen reklam fiyatları, yazılı basın ile görüntülü basın arasındaki fiyat dengesini altüst etti. Yayın kalitesi veya izlenme oranı dikkate alınmadan iş adamları arasında kıyaslamalar yapılıyor. Siz bu yozlaşmayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Televizyonculuk dünyanın en pahalı işlerinden birisidir. Ancak şimdi teknolojinin gelişmesiyle birlikte, Avrupa'ya ayrı yayın açmanın maliyetleri de oldukça düştü. Şu anda çanak anten ile 45-50 tane Türk TV kanalını Türksat uydusundan izleyebiliyorsunuz. Başından sonuna kadar zapping yapmanız 30 dakikayı buluyor. Tabii sonuçta bu TV kanalları da bir

ticari kuruluş ve para kazanmak zorunda. Ancak baktığınızda, bu kanalların hiçbirisinin mali yapıları kuvvetli değil. Teknik yatırımları yapmışlar ancak içerik olarak hiçbir şey yok. Az önce de ifade ettiğim gibi yapılacak olan programlar, diziler, yarışmalar, eğlence programları, haber ve haber programları maliyetlerin fazla olmasından dolayı gayet kalitesiz ve seviyesiz yapılmakta. Zaten Avrupalı Türkler ve Avrupalı Türk iş adamları da artık kaliteyi fark edebiliyorlar. İzledikleri 4-5 ana kanal var, diğerlerini ise çok nadiren ve çok kısa süreli takip ediyorlar. Baktığınızda, televizyonculukta eğer meşhur sanatçılarınız yoksa, kaliteli yerli dizileriniz, kaliteli eğlence programlarınız, haber ve haber programlarınız, yarışmalarınız yoksa, halk da sizi izlemiyor. 4-5 ana kanalın dışında kalan kanallar ise sizin de ifade ettiğiniz gibi bu işi çok kalitesiz ve bilinçsiz yapıyorlar. Ancak zaman içinde bu kanallar yok olup gidiyor ve bu işi gerçekten yapan kuruluşlar ayakta kalıyor. Ben, Avrupa yayınlarının başında yaklaşık 10 yıldır çalışıyorum ve bu tip olayları çok fazla gördüm ve yaşadım. Bu tip insanlar ve kanallar piyasaya zarar veriyorlar ve halktaki ve reklam verendeki güveni zedeliyorlar.

Televizyonun sizce bir misyonu var mıdır? Yoksa basit bir eğlence aracı mıdır?

Aslında baktığınızda televizyonlar da bir ticari kuruluştur ve ticari kaygıları vardır. Ancak diğer ticari kuruluşlardan farklı olarak büyük kitleleri etkileyebilmekte ve harekete geçirebilmektedir. Bu sebeple Kanal D olarak biz, etik değerlere ve yayın ilkelerimize çok dikkat ediyoruz. Ayrıca Avrupalı Türkleri sadece izleyici olarak görmüyoruz; onların ailesinden bir fert olduğumuzu düşünüyoruz. Nitekim Avrupalı Türkler Türk televizyonlarında ne olursa olsun Kanal D'ye fikirlerini iletiyorlar. Televizyon dendiğinde ilk akıllarına gelen Kanal D oluyor. Tabii bu, 10 yıldır onlarla sağladığımız sıcak ilişkinin ve sevginin bir ürünü.

Ancak ne yazık ki her sektörde olduğu gibi, bu sektörde de farklı misyonu olan ve Avrupalı Türkleri bir müşteri gibi görenler de var. İfade ettiğim gibi, zaman içinde bu kuruluş ve kişiler eleniyor ve dürüst olanlar devam ediyor.

Kalite standardını koruyan nadir kanallarımızdan biri Kanal D. Özellikle programlar konusunda çok seçici olduğunuzu biliyoruz. Yeni yayın dönemine ilişkin projeleriniz var mı? Okurlarımızı bu projeler hakkında bilgilendirebilir misiniz?

Bizim için en önemli ödül Avrupalı Türklerin bizi başlarının tacı yapmalarıdır ve bizi devamlı izlemeleridir. Geçtiğimiz 10 yıl boyunca Alman araştırma şirketleri tarafından yaptırılan araştırmalarda hep ilk sırada yer aldık. Bu, Avrupalı Türklerin sayesinde gerçekleşti. Biz de elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalıştık. Önümüzdeki dönem çok ses getirecek yeni projelerimiz var. Haziran Gecesi, Yabancı Damat, Gümüş ve Sihirli Annem devam edecek ve yeni, 8 tane yeni, Avrupalı Türklerin bağımlısı olacağı dizi projemiz var. Ayrıca Avrupa Haber muhabir sayısını yükselterek daha çok sizlerin içinde olacak şekilde genişleyecek. Artık Avrupalı Türklerin klasik programı olan "Parantez" ve "Yola Çıkanlar" devam edecek. Benim için önümüzdeki dönemin en heyecan verici projelerinden biri ise Café Platform programını gerçekleştirerek Avrupalı Türklerin beğenisine sunmak ola-

Avrupalı Türkler ve Avrupalı Türk iş adamları da artık kaliteyi fark edebiliyorlar. İzledikleri 4-5 ana kanal var, diğerlerini ise çok nadiren ve çok kısa süreli takip ediyorlar. Baktığınızda, televizyonculukta eğer meşhur sanatçılarınız yoksa, kaliteli yerli dizileriniz, kaliteli eğlence programlarınız, haber ve haber programlarınız, yarışmalarınız yoksa, halk da sizi izlemiyor.

cak. Platform ekibinin bu dergide yakaladığı kaliteyi ve başarıyı Kanal D ekranlarına taşıyacağız. Tabii ayrıca şu anda netleşmeyen, ama üzerinde çalıştığımız Avrupalı Türklerle ilgili birkaç projemiz daha var, ancak bunlar da sürpriz olsun. Avrupalı Türkler bizi izlemeye devam etsinler.

Ekonomik açıdan bakıldığında, Avrupa'da bir yayın merkezi kurmak sizce çok makul bir yatırım mıdır? Birçok kanalımız burada yayına geçti. Düğün TV gibi, bazı ilginç projesi olanlar bile kanal kurdular. Tamamen ticari amaçlı bu kanallar bir yozlaşmayı da beraberinde getirdi. Bu işin ucuzlaması, sanki işi biraz da ayağa düşürdü gibi bir izlenim var. Buna katılıyor musunuz?

Az önce de ifade ettiğim gibi teknik maliyetler oldukça düştü, ancak içerik maliyetleri çok fazla. Bu sebeple Avrupa'da bir yayın merkezi kurmak, bu işi gerçekten bilerek yapıyorsanız ve maliyet hesabınız varsa, şu an için pek anlamlı değil. Ancak bizim Frankfurt'taki tesislerimizde böyle bir çalışmamız önümüzdeki dönem olacak ve bir stüdyo ile haber merkezi kuracağız.

Biz burada ticari amacı ikinci planda tutarak, Avrupalı Türklere diğer kanalların aksine kaliteli yapımlar sunacağız. Bunun için çalışmalarımız devam ediyor. Sizin de söylediğiniz gibi, biz Avrupalı Türklere gerçekten kaliteli ve onların sevdiği, izlediği programlar yapıyoruz. Ayrıca onların katılacağı programları da hayata geçiriyoruz. Geçen dönem Parantez programında Baktat firması ile başladığımız Avrupa'dan Anadolu'ya Eğitim Köprüsü gerçekten çok ses getirdi. Bu projeyle Anadolu'daki birçok okula bilgisayar ve okul araç gereçleri götürdük. Önümüzdeki sene de bu projeye devam edeceğiz. Şimdi bir dernek kurduk ve bu derneği Avrupalı Türklere götüreceğiz. Geçen dönemde verdikleri destekler için hepsine çok teşekkür ediyorum ve önümüzdeki dönemde desteklerini bekliyorum. Biz bu projeyi Baktat ile yaparken, sosyal sorumluluk bilinciyle ortak hareket ettik ve hiç tereddüt etmeden bu işe girdik. Önümüzdeki dönemin en önemli projelerinden birisi bu. Ayrıca Beyaz-Stefan Raab ile birlikte ortak bir projeye de imza atacağız. Bununla birlikte Beyaz Show'u Köln'de gerçekleştireceğiz.

Kanal D, diğer kanallarımızdan farklı olarak Almanya'da çeşitli programlar düzenliyor. Zaga gibi özel showlar düzenliyorsunuz. Bu tür programlara ilgi nasıl? Ve neyi amaçlıyorsunuz?

Artık Avrupalı Türkler kendilerine özgü kaliteli yapımlar istiyorlar. Bu yapımların da ikinci sınıf olmasını istemiyorlar. Yani ticari kaygılarla yapılan ucuz ve kalitesiz programları kabul etmiyorlar. Bu sebeple biz de Türkiye'deki TV programlarını onlara götürmeye başladık. Bu proje gerçekten beklediğimizin üstünde ilgi gördü. Önümüzdeki dönem Beyaz Show, Sabah Sabah Seda Sayan gibi programlarımızı Avrupalı Türkler için, orada canlı yapacağız ve bunlar, hem Avrupa Kanal D'de, hem de Türkiye Kanal D'de yayınlanacak. Ekranda gördükleri, izledikleri showları canlı izleme olanağına sahip olacaklar.❐

mehmet koca
koca@platform-online.de

AB, başa mı dönüyor?

Roma'da, 25 Mart 1957'de imzalanan antlaşma ile kurulan Avrupa Ekonomik Topluluğu, 7 Şubat 1992 tarihinde Maastricht'de imzalanan Avrupa Birliği Antlaşması ile Avrupa Birliği adını almıştır.

Avrupa Birliği Antlaşması'nın yürürlüğe girdiği 1 Kasım 1993'ten bu yana, eski Avrupa Ekonomik Topluluğu, Avrupa Topluluğu veya Avrupa Birliği olarak isimlendirilmiştir.

Peki bu birlik veya topluluğun ortak hareket sahası ne olacaktı? Ortak dış ve güvenlik politikası, adalet, iç işleri ve siyasi iş birliği. Sonunda SSCB dağıldı. Demir perdenin dağılmasının ardından, dünyadaki dengeler yeniden oluşmaya, iki kutuplu olan dünya birden tek kutuplu olmaya başladı. Bu durum, yıllardır ABD'nin gücü ile SSCB'ye karşı var olma mücadelesi veren eski dünyalıları biraz heveslendirdi; ABD'nin karşısına AB'yi, doların karşısına euroyu koyarak güç gösterisinde bulunmaya başladı.

Hatta eski dünyalılar, eski hamilerini bile dinlemeden ve teklif ettiği işbirliklerine yanaşmadan, kısmen meydan okurcasına, **"Bir güç de biziz"** demeye , **"Dünya hakimiyetinde biz de söz sahibiyiz. Birliğimizin ülke sayısı 25'e çıktı"** gibi rakamlara aldanarak hareket etmeye başladılar. Üstelik bazıları ABD'nin Irak hareketine katılmadıkları gibi, şiddetle karşı çıktılar. Birçok AB ülkesi ise ABD'nin yanında yer alıp Irak'a asker göndererek birliğin dağılmasının sinyallerini ta o günden verdiler.

Oysa iktidarda bulunan liderler, ülkelerine hakim olamadıklarını AB Anayasası oylarının açıklanmasından sonra anlayabildiler. Hani değişik kararlar almışlardı? Birçok konuda birlikte hareket edilecek, alınan kararlar birlikte tatbik edilecekti? Fransa'daki **"NO"** Hollanda'daki **"NEE"** AB Anayasası'na olduğu kadar, Avrupa Birliği'ne de verilmiştir.

Peki şimdi ne olacak.

Olacağı belli. Halkına güvenmeyenler referandumdan vazgeçmenin yollarını arıyorlar. Diğer taraftan akl-ı selim idareciler hadiseyi soğutmaya, panik yapmamak için sıkıntıları zamana yaymaya çalışıyorlar. Daha işin başında AB'nin birlik fikri vatandaşa sorulsaydı bu **"NO"** ve **"NEE"** ler 1992 yılında ortaya çıkacaktı. Yani aradan yıllar geçse, yeniden halka sorsalar neticenin aynı olacağını söyleyebiliriz. Eski dünyalıların birçok konuda fikr-i sabit oldukları bilinen bir gerçek. Kopenhag Kriterleri'ne **"evet"** fakat AB'ye **"hayır"**. İnanın AB anayasası için Almanya'da referandum yapılsa, kocaman bir **"NEIN"** çıkar.

Şimdi sormak lazım; Avrupa coğrafik, kültürel, ekonomik, siyasi, dini veya hukuki bir birlik midir? Eğer saydığımız şartlara evet deniliyorsa birisinin bunu izah etmesi lazım. Çünkü Avrupalılar böyle bir birlik istemiyorlar. Çünkü Avrupa'da Almanlık, Fransızlık, İngilizlik, İtalyanlık gibi milli kavramlar var olduğu müddetçe ve "ben" denildiği müddetçe böyle bir birliğin var oluşu ancak kağıt üzerinde olur. "Ben" diyenlerle birlik kurmak veya böyle bir birlikte bulunmak mümkün değildir. "Biz" diyenler ise sizi kabul eden ve sizi olduğunuz gibi kabul eden, kendilerine zenginlik kattığınıza inananlardır. Böyle düşünenlerle birlik olur.

Tabi bu yazdıklarımız bizim şahsi fikrimiz olabilir fakat buraya varışı da şöyle özetleyebiliriz.

Gerek Fransa'da gerekse de Hollanda'da yapılan referandumlarda az da olsa **"Türkiye'nin AB'ye girmemesi için hayır dedim"** diyenler var. Türkiye'ye neden **"hayır"** deniliyor. Çünkü Türkiye Asya olarak gösteriliyor. Türkiye Müslüman bir ülke. Türkiye genç nüfusa sahip. Türkiye stratejik bir ülke. Türkiye bir asır önce dünyanın en önemli üç ülkesinden biriydi. Türkiye devlet geleneği olan, millet bilinci olan bir devlet. Türkiye AB'nin geleceği, onun içindir ki, akılları 1983 yılında olan ve çocuklarını bu zihniyetle yetiştiren devletler, Türkiye'nin içinde bulunduğu AB'ye de, Anayasasına da hayır diyeceklerdir.

20. asrın ortalarında birbirlerini yiyenlerin oluşturduğu birlik, korkarım önümüzdeki yıllarda daha değişik mecralara taşınacaktır. Yani 50 yıl sonra nelerin olacağını şimdiden kestirmek belki mümkün değil, fakat gören göz kılavuz istemez gibi güzel bir ata sözümüz var. Eğer Avrupa ülkelerinde bu ekonomik kriz ve işsizlik böyle devam ederse, radikal güçler daha da güçlenecektir.

O zaman ne AB kalır, ne birlik. Yaşadığımız **"NO"** lar ve **"NEE"**ler geri dönüş sinyallerinin başlangıcıdır. İkinci Dünya Savaşı'nı yaşayan ve halen hayatta olan kuşağın, Avrupa Birliği'nin, Avrupa barışına ne tür katkılar sağlayacağını öğrenmesi gerekiyor.

Bizden hatırlatması.

osman sönmez
moskova

Pravdalar acıdır!

Bir dönem bütün dünya medyasının haberlerine kaynak gösterdiği Pravda gazetesi, bugün içler acısı bir halde bulunuyor. İsim kavgalarının bile yaşandığı gazete, geçmişin romantik duygularına bağlı 12 bin kadar komünist tarafından hâlâ okunuyor ve yaşatılmaya çalışılıyor. Arkadaşımız **Osman Sönmez** sizler için Pravda'yı karıştırdı.

Pravda, diğer adıyla **"Gerçek"** .

Sovyetler Birliği'nin ve demir perdenin adeta sesi soluğuydu Pravda gazetesi. Yaklaşık 300 milyon insanın ise tek haber kaynağıydı.

İlk önceleri Bolşevik devriminin bülteni gibi yayınlanan Pravda, daha sonraları tamamıyla propaganda amaçlı bir gazete haline getirildi.

Devrimden sonra Çarlık Rusyası'na ait bütün yayınlar kaldırıldı... Kitap ve dergiler kapatılırken, binlerce gazeteci hapislere atıldı ve birçoğu da sürgüne gönderildi... Pravda Gazetesi işte böyle bir geçmişin üzerine kuruldu. Resmi olarak 18 Kasım 1918' de yayın hayatına başladığı kayıtlara geçse de, aslında Pravda gazetesinin temeli Rus Devrimi öncesine dayanıyor. Lenin ve arkadaşları devrim hazırlığı sırasında, Almanya'da **"Golos"** diğer adıyla **"Ses"** diye bir gazete çıkarıyorlar. Bu gazete Pravda'nın temelini oluşturan bir yasak yayın olarak gizli gizli Çarlık Rusyası'nda dağıtılıyor.

İlk önceleri 3-5 bin olarak yayınlanarak, ülkeye sokuluyor bu gazete. Sonraları ise gazete tamamıyla bodrumlarda yada köylerde gizli gizli basılıyor ve tirajı yüzbinleri buluyor. İşçi ve köylülere mesajlar o gazete aracılığıyla veriliyor. Öyle ki, Rus Çarı bile gelişmeleri neredeyse o gazeteden öğrenir hale geliyor. Rus Çarı'nı koltuğundan eden gelişmelerin baş aktörü oluyor Golos.

Devrimin ardından, gazetenin isminin basit kaldığına karar veriliyor ve Lenin'in yıllarca kafasında tasarladığı Pravda devreye sokuluyor.

İsim seçilirken dikkatli davranılıyor. Yola çıkarken, gelişmeleri **"gerçek"** üzerine kurmuşlardı. Halkı etkilemek ve olayları yansıtmak için, mesaj verilecek gazetenin adı da ona göre olmalıydı. Lenin'in yıllarca düşündüğü isim ortaya işte böyle çıkacaktı. Lenin, **"Madem gerçeklerle yola çıktık, o zaman gazetemizin adı da gerçek olmalı"** diyerek **"Pravda"** ismini ortaya atacaktı. Heyet olur verince de matbaalar bundan böyle Pravda için dönmeye başlayacaktı.

Pravda olarak çıkan gazeteye ek isimler verilmeye başlanıyor. Zaman içinde **"Moskovskaya Pravda", "Komsomolskaya Pravda"** derken, işgal edilen ülkelerde de Pravda gazetesi yayınlanmaya başlandı. Pravda, artık Komünist Partisi'nin en güçlü ve tek yayın organı olacaktı. Devletin resmi gazetesi haline gelecek, onda yayınlanan her şey gerçek kabul edilecekti. Halka kutsanmış bir yayın olarak empoze edilecekti Pravda. Halka ve özellikle çalışan kesime zorla satılacak, kimse **"almamak"** gibi bir lükse sahip olamayacaktı. Çünkü, kelleler sayılıyor ve ona göre gazete basılıyordu. Pravda'nın abonelik ücreti ise **"emekçi"** maaşlarından kesilecekti. 1980'lere gelindiğinde, Pravda 35 milyonluk bir tiraja ulaşacaktı. Korku ve endişe verici bazı olayların da merkezinde kalacaktı Pravda gazetesi. Komünist olmayan ve vatan haini olarak kabul edilenlerin ipi, Pravda'nın siyah beyaz sayfalarında çekilecekti.

Öyle ki, Pravda'da övülenler devletin bütün nimetlerinden istifade ederken, yerilenlerin ise hayatları zindana dönecekti.

Ah Romantizm!

Moskova sokaklarında Lenin ve Karl Marx'ı canlandıran bu iki eski tüfek, devrimin sembolü Pravda'yı okurken..

profesyoneller,
az konuşur.

iklim
Werbestudio GmbH

Starkenburg Str. 16 | D - 64546 Mörfelden-Walldorf
Fon: +49.6105.702 99 99 | Fax: +49.6105.702 99 88
www.iklim.de | iklim@iklim.de

Gazeteden çok, korku ve endişelerin kılıcı haline getirilecekti.

Sovyetler'de ve dünyada olan biten ne varsa, ancak orada yayınlandıktan sonra diğer gazeteler yayınlayabiliyordu. Pravda'nın sayfalarından geçirilmeyen hiçbir konu doğru değildi. Gazete gazete olmaktan çok, adeta canlı bir karar mekanizması haline getirilmişti.

Ancak genel tarihi gelişmelere bakıldığında, Pravda gazetesi komünistler için çok şey yapıyordu. Bunun dışında, dünyanın da tek haber kaynağı olmuştu. Dünya, Sovyetlerle ilgili bütün bilgiyi oradan alıyor ve Pravda'yı kaynak gösteriyordu.

Sovyetler'in ezeli rakibi Amerika bile teknik, siyasi ve ekonomik gelişmeleri oradan öğreniyordu. Yuri Gagarin'in uzaya çıktığını, Ruslar'ın İkinci Dünya Savaşı'ndaki durumunu ve artık atom bombasına sahip olduğunu dünya hep Pravda'dan öğrendi.

Lenin'in ölümünden, Sovyetler'in artık son bulduğuna kadar olan gelmiş ve geçmiş olayları ilk önce Pravda dünyaya duyurdu. Sovyetler'in kuruluşunu nasıl bir bayram gibi ilan ettiyse, yine yıkılışını da bir bayram havası içinde duyurdu.

Ve bugünkü Pravda…

Bir zamanlar tirajı 35 milyonu bulan Pravda gazetesi artık yerlerde sürünüyor, halk itimat etmiyor. Bunun yanında gazetenin isim hakkı konusunda da ciddi anlaşmazlıklar ve devam eden mahkemeler var. Lenin'in imzasıyla yayına giren Pravda nerdeyse kapanmak üzere. İsim haklarından dolayı Pravda'nın yanına "Pet" ekleyerek ayakta kalmaya çalışıyor. Tirajı ise 12 binlerde seyrediyor. Pravda'yı, kendi gerçeklerine gönül vermiş, birkaç eski komünist çıkarmaya çalışıyor.

Diğer taraftan Komsomolskaya Pravda ile Moskovskaya Pravda kendini tamamıyla yenileyerek günün şartlarına ayak uydurdular. Onların toplam tiraji 250 bin civarında. Bazı eski Sovyet ülkelerinde de yayınlarını devam eden Pravda gazetesi, oralarda da adeta can çekişiyor. Azerbaycan, Türkmenistan gibi Türk cumhuriyetlerinde ise artık adı bile unutulmuş.

Tarihle özdeşleşen yanıyla, acısı ve tatlısıyla tüm dünyanın adını belleğine kazıdığı Pravda, bugün **"unutulmuşluğun, ilgisizliğin"** acı "gerçeği" ile yüzleşiyor. ❐

Dizi Kanal Avrupa'da izlenir.

Her Çarşamba Saat 20.00'de

HER PAZARTESİ 20.00 DELİYÜREK
HER SALI EKMEK TEKNESİ

Yeni yayın döneminde Kanal Avrupa'da..

KANAL AVRUPA

TÜRKSAT 2A | FREKANS 11882 | SR: 2965 | POL: V FEC: 5/6

yazı ve fotoğraflar
sebahattin çelebi

ORHAN GENCEBAY

O, Türkiye'nin müzik dilinde yakın tarihini yazan bir sosyolog. TRT kurumundan içeri bir dönem sokulmayan Türkiye'nin "Baba" sanatçısı **Orhan Gencebay**, kapılarını Platform'a açtı ve mütevazi kişiliği ile bizleri konuk etti. Gencebay'la sizler için İstanbul'daki ofisinde görüştük.

Takvimler 1960'lı yılları gösterirken, bütün Türkiye'de radyo hakimiyeti vardı. O dönemde radyoda şarkı söyleyebilmek, bu büyülü kutunun sürüklediği her yerde duyulabilmek, müziğe gönül verenler için ulaşılması güç hedefler arasındaydı. **"Resmi müzikçiler"**in elinde ve denetiminde olan radyodan içeri girmek imkansız gibiydi. Radyo, 60'lı yıllarda **"aykırı"** müzisyenler için yıllar süren ambargoların yaşandığı bir arenaya dönüşecekti.

İşte o yıllarda...

Yani 1960'lı yıllarda adını duyurdu o. Memleketi Samsun'dan elinde bağlaması ile taşı toprağı altın İstanbul'a geldiğinde, yüreğindeki müzik tutkusu ve çocukluğundan beri kendisini büyüleyen tınının peşinde, uzun ve saygın bir hayatın ilk göçünü yaşadığını, kuşkusuz kendisi de bilmiyordu.

Bir beyefendi nezaketi...

Asil bir duruş...

İnanılmaz bir tevazu...

Anadolu'dan, İstanbul denen deryaya düşen bu gencin, hayatının ve kişiliğinin en önemli özellikleri, bunlar olacaktı. Yükseldikçe, tanındıkça, meşhur oldukça, halkın sevgisini kazanan ve bir an olsun şımarmayan bu genç, küçük yaşlarda başlayan müzik tutkusunu, profesyonelleştirecek, senfonik yeniliklerle Türk müzik kültürüne yeni kazanımlar sağlayacak, ancak, diğer taraftan **"resmi müzikçiler"**e karşı uzun, ama oldukça yorucu bir savaşın **"gladyatör"**ü olacaktı.

Varoşların duygularına, hüzünlerine tercüman olan bu duygulu ses, **"resmi müzikçilerin"** bütün engellemelerine rağmen, gecekondu mahallelerinin çıkmaz sokaklarından, Anadolu'nun dört bir yanına yol bulacaktı. Beyefendiliği sayesinde herkesin gönlünde taht kurmayı başaran bu gence sevenleri, **"baba"** ünvanını vereceklerdi. Ailenin bir ferdi, saygı duyulan bir mensubu olmayı başarabilmiş nadir insanlara verilen bu ünvanı **Orhan Gencebay**'a verirken, halk zerre kadar tereddüt etmeyecekti. Etmeyecekti, zira bir baba olgunluğuyla sevenlerinin acılarını, dertlerini, ızdıraplarını paylaşmayı başarabilen bu sesin sahibi, umudun tükendiği anlarda, halkına **"bir teselli verecek"**ti... O'nun şarkıları, ümidini yitirmek üzere olan **"gariban"** bir kuşağın tutunduğu dal olacaktı. Şarkılarında acıları, ızdırabı, aşkı anlatacak, sessiz kitlelerin dile getiremediği bütün duyguları kasetlere

okuyacaktı. Milyonlar satacaktı üstelik. Kasetleri, listeleri altüst edecekti. Kendine has çizgisi, müziğinin farklı dokusu, Türkiye'nin gelecek yıllarına damgasını vuracak ve **"arabesk"** diye nitelenen bir furyanın başlangıcı kabul edilecekti kimilerine göre. Kendisi bu kavramı şiddetle reddetmekle birlikte, müziğin **"belirleyici"** ağaları, onu hep **"öteki müzik"** kabul edecekti. Müzikte sınıfsal ayrımı derinden yaşayacaktı Orhan Gencebay. **"İşçisin sen, işçi kal"** mantığı, müziğin burjuvazi elitinde de hakimdi ve Samsun'dan gelmiş bir Anadolu çocuğu, adeta müzik burjuvazisine başkaldırıyordu.

"Orhan Baba", Türk müzik kültürüne kazandırdığı sayısız besteye rağmen, **"acılı meyhane müziği"**nin piriydi onlara göre.

Varoşların sahiplendiği, gecekondu mahallelerinde pencerelerden, evlerden dışarı taşan bu müziğin adını kimi **"arabesk"** koyacak, kimi kültürümüzü dejenere ettiğinden dem vuracaktı. Resmi müzikçilerin zamanın tek ekranı TRT'nin kapılarından içeriye nadiren, o da yılbaşı geceleri soktuğu bu genç adam, kendi geliştirdiği stil ve özgünlükle, müziğini Anadolu'nun dört bir yanına kabul ettirecekti oysa. Halka inmeyi başarabilen bu müzik adamı, zamana ve zamanın kanlı olaylarına karşı, halkın duygularına tercüman olacaktı. Resmi müzikçiler, müziğin kaleleri haline getirdikleri radyoda, TRT ekranlarında **"Fidayda"**yı çalıp söylerken, o **"Batsın bu dünya"** diye feryat edecekti. Her gün onlarca gencimizi kurban verdiğimiz terör günlerinde **"daha güzel, daha yaşanır bir dünya için batsın bu dünya"** diyerek, evladını, arkadaşını, komşusunu kaybeden bir halkın çığlığı, feryadı olacaktı. Dünya batmalıydı.

Orhan Gencebay'ın bu çığlığı çok geçmeden kışladan da duyulacak ve dönemin Genelkurmay Başkanı Org. **Kenan Evren, "Daha güzel, daha aydınlık bir dünya"** için **"dünyayı batırmaya"** karar verecekti. 12 Eylül sabahı saat 04.00'te tanklar Türkiye sokaklarında gıcırdarken, Orhan Gencebay'ın, sitem ve kahır dolu şarkılarının yerini, aşkı, sevdayı, zalim sevgilileri anlatan tınılar alacaktı. Unuttuğumuz sevgileri hatırlatacaktı bu kez. Birdenbire biten terörün ardından, **"sevmeyi"** yeniden keşfedecektik.

Orhan Gencebay, Türkiye'nin müzik

Orhan Baba'ya torun tekmesi!

Sevenlerinin gönlünde taht kuran Orhan Gencebay, torunu Orhan'la girdiği mücadelede okkalı bir tekme yedi.

dilinde romanını yazan bir gönül adamıydı oysa. Kimimiz ona, **"Arabeskin kralı"**, kimimiz **"Orhan Baba"** diyecektik. O ise, bir tarihçi bilgeliğiyle bizi bize anlatan şarkıların mütevazı bestecisi, yorumcusuydu...

Onun şarkıları, Türkiye'nin sosyolojik tarihiydi.

Anadolu'nun bir şehrinden kalkıp, ülkesinin sosyolojik tarihini yazan bu büyük sanatçı ile, yani hepinizin kabul ettiği adıyla **"Orhan Baba"** ile, İstanbul'daki bürosunda görüştük; geçmişten geleceğe uzun bir söyleşi yaptık.

Sayın Gencebay, 6 yaşında başlayan müzik hayatınızda zirveye tırmanmayı başardınız. Sevenleriniz size "baba" diye hitap ediyor. İnternette en çok hayran sitesine sahip sanatçımızsınız. Şöyle bir kendinizi tahlil etmenizi istesek, şu koskoca Türkiye, Orhan Gencebay'da ne buldu Allah aşkına?

Ben Türkiye'nin güncelini yakalamıştım. Güncel demek popüler demek bir yerde ama, ben hiçbir zaman popüler olmak için çalışmadım. Müzik için çalıştım. Müziğimizi daha ileri götürmek için çalıştım. Daha ileri götürmek için araştırmak gerekiyordu. Tabular vardı. O tabuların karşısındaydım. Tabular engel oluyordu yenilikleri araştırmaya. Karşıtlığım nedeniyle bir adım da, ***"özgürlüklerin babası"*** oldu. Tabuları değiştirme anlamında değil, karşı çıkıyordum. Ben duyguya ve düşünceye gem vurmayın, diyordum. Bunlar kurumlaştırılmamalı diyordum. Çalışmalar yaptım. Özgürce yaptım.

Ben de halkımızın içinden gelen biriyim. Halkımızın duyarlılığını, yeni bir yorumla yansıtmaya çalışan birisiyim. Daha ileriye götürmek adına çalışmalar yapan biriyim. Halkımız benim bu çalışmalarımı sevdi. Benimsedi. Bir alışveriş oldu aramızda. Birçok eserim sondaj gibi oldu. Halkımızdan güç aldım ben. Yıllar yılı böyle bir alışverişimiz oldu. Dünya çapında bir tirajımız oldu. Yasal olarak 65 milyonun üzerinde tiraja sahibim. Korsanı sayarsak, 200 milyon diyebiliriz. Tiraj eşittir ilgi demek. Halkımız ilgilendi. Demek ki, doğru yoldayım dedim. 35-36 yıldır yaptığımız çalışmalarımı izliyor halkımız. O zaman ben, demek ki doğru yoldayım, dedim. Yapmak istediğim daha konu başlıklarım var. Bunları inşallah yapmaya çalışacağım.

Şarkılarınızda ağır bir karamsarlık, çaresizlik, talihsizlik gibi öğeler çok sık işleniyor.

Hayır. Ben bu tür yaklaşımları kabul etmiyorum.

İnsan yaşadığını yazar. Siz şarkılarınızı bestelerken, böyle duygular içinde miydiniz? Yoksa bir arz talep meselesi miydi?

Yüzde 80 yaşanmıştır. Ya ben yaşamışımdır, ya çevremde yaşanmıştır. Yüzde 10'u bu iyidir, bunu yaşamalıyız, dedi-

Her zaman şık, her zaman kibar!

Orhan Gencebay, yıllardır çizgisini bozmadı. Şıklık, zarafet, asalet, Orhan Baba'nın sanat hayatı boyunca hep en önemli özelliklerini oluşturdu.

ğimiz şeylerdir.

Yani arz talep meselesi değil mi?

Değil, değil.

Şarkılarınızı, köyden kente göç etmiş, umutlar besleyen insanların sahiplenmesi mutlaka bir anlam ifade ediyor. Özellikle de karizmatik yapınız nedeniyle, belki insanlar şarkılarınızla kişiliğinizi bütünleştirdi ve bu kadar derde, kedere rağmen, sizin hep fotoğraflara yansıyan, "baba" duruşunuzla, içinde bir Gencebay kişiliği yarattı. Hep ağır bir sanatçı oldu Orhan Gencebay. Belki bu nedenle her eve girmeyi başardınız. Ne dersiniz bu konuda?

Ben her şeyden önce kendi kültür değerlerimize çok saygılıyım. Onların içinde çok güzel değerler var. Hümanist değerler bunlar. Yaşamla ilgili her türlü tecrübeler, bu değerler içinde ifade edilmekte. Ben de bunları yaşayan ve yaşatanların devamıyım. Kendi kültürümü beğeniyorum. Yozlaşma olabilir. Ama ben kendi değerlerimizin güzelliğini söylemek istiyorum. Ben onlara sevdalıyım. Bizim toplumumuz aile toplumudur. Gerek İslamiyet sonrası, gerek İslamiyet öncesi bu hep böyle olmuştur bizim kültürümüzde.

Tarihte hep göçer-konar gibi görünüyorsak da, biz göçmen bir milletiz aslında. Göçer-konarlık çoban kültürü ile ifade edilir. Bizim toplumumuz ise, göçmendir. Türk insanı tarih boyu devletler kurmuştur. Devlet kurmak, belli kültürel birikimlere sahip olan milletlerin işidir. Büyük bir irade ister.

60'lı yıllardaki Türk toplumsal yapısı zamanla büyük değişimler yaşadı. Sizin 60'lı yıllardan başlayıp 80'li yılların sonuna değin uzanan 20 yıllık değişmeyen bir döneminiz var. Ancak 90'lı yıllar büyük değişimlerin yaşandığı yıllar oldu. Bir defa Özal'la değişen bir Türkiye vardı. Bu değişim sizi ve müziğinizi nasıl etkiledi?

Özal hepimizin ufkunu açtı. Bu doğru. Kendisiyle birçok zamanlarda çok sohbetlerimiz oldu. Yakından takip eden biriydim. Vatandaş olarak. Bandrol yasası onun zamanında çıktı. O bütün iyi niyetiyle yaptı onları. Allah gani gani rahmet eylesin. Özal'ın döneminin artıları eksileri ayrı. Benim başlangıçtan itibaren yola çıkışım farklıdır. Benim yaptığım çalışmalar müzikte yenilik getirmekle ilgilidir. Tabulara bağlı olmamayla ilgilidir. Özgürce çalışmalar yapmak istedim. O tabuları da resmi müzikçiler yaptığı için ben o tabulara girmek istemedim. Ben resmi müzikçiler tarafından bu yüzden dışlandım. Özellikle TRT çevresindeydi onlar. Genelde belirli bir dışlama hareketi oldu. Ben TRT'ye en yüksek puanla giren biriyim. Sonra ayrıldım, serbest çalıştım. Daha iyi olabilecekken olmaya engel oluyorsunuz, dedim. Duygu ve düşünceyi kurumsallaştırırsanız, özgün üretimler olmaz, dedim. Ben bildiğimi yapacağım, dedim. Farklı şeyler yapacağım, dedim. Eleştirebilirsiniz ama benim umrumda değil, dedim. Benim yaptığım çalışmaları halkım bağrına bastı. Hangisi önemli? Tabii ki halkımız önemli. Bu devlet, bu halkın. Benim devletim, benim halkımın. Halkımın iradesini devlette de görmek gerekiyor. Ama resmi müzikçiler bunu istemiyordu.

Özal gerçekten bir takım tabuları yıkmış, yeni ufuklar açmış bir şahsiyetti. İyi olmak için bazı engelleri bir tarafa bırakıp, hedefe doğru yürümek lazımdı. İnsan yanlış da yapabilir. Ama yanlışını anlayıp başka bir mecraya gidebilir. Ki, Türk müziğinin buna ihtiyacı vardı.

Beni bütün sosyologlar, kırdan kente göç eden insanlarla özdeşleştirdiler. Ben bunu reddediyorum. Şunu unutmamak lazım. Kırdan kente göç eden insan niye göç etti. Karnını doyurmak için terk etti. Büyük şehirlere gitti. Bazı büyük şehirlere gitti. İstanbul, Ankara, İzmir gibi kentlere gitti. Giderken de kendi değerlerini götürdü. Kendi değerleri, bu ülkenin değerleri. Aynı değerleri taşıdı. Ne vardı da bu insanlar kente uyum sağlayamadı. Büyük şehirlerde çok büyük farklılıklar mı vardı da, uyum sağlayamadı. İstanbul'da **"Üsküdara giderken aldı da bir yağmur"**, Ankara'da Engürü oyun havası, Fidayda vardı. İzmir'de Zeybekler oyunu vardı. Bunlar Sivas'ın Zara'sından, Kırşehir'in havasından daha mı farklı şeylerdi ki!

Hayır! Kesinlikle değildi. Fakat bir kırdan kente göç hikayesi aldı yürüdü. Benim bu insanlarla bütünleştirilmem şöyle olmalı.

Ülkemizin büyük bir çoğunluğu, yüzde 70'i, 80'i, göç etmiş. Karnını doyurmak için. Büyük, ezici çoğunluk onlar olduğu için yalnız bunlar dinliyor gibi yorum yapıldı. Benim çalışmalarımı Türkiye'de herkes dinliyordu. Seven dinliyordu. Yalnız varoş dinlemiyordu. Varoş bü-

Özal hepimizin ufkunu açtı. Bu doğru. Kendisiyle birçok zamanlarda çok sohbetlerimiz oldu. Yakından takip eden biriydim. Vatandaş olarak. Bandrol yasası onun zamanında çıktı. O bütün iyi niyetiyle yaptı onları. Allah gani gani rahmet eylesin. Özal'ın döneminin artıları eksileri ayrı.

yük bir kitle olduğu için elbette en çok orada dinleniyordu. Sosyologlar müzisyen olmadığı için beni anlayamıyorlar. Klasik icra var. Ben her şeyi değiştirmişim. Daha modern bir hale getirmişim. Alt yapı sistemini koyan benim. Denemeleri yapan adamım. Daha zengin müzik için uğraşmışım. Bu bizim çalışmamız oldu. Bunun neresi küçümsenecek şey? Müzikte yeni formlar oluşturdum. Söz yapılarında tekrarlardan kaçtım. Bir de protest yapılar getirdim. Protest yapı demek olumsuzluğa tepkidir. Bunlar sosyal konuları içeren tepkilerdir. Aşkta da, eşitliği, demokrasiyi aramaya çalışmışımdır. Aşkın bencilliğinden kaçmaya çalışmışımdır müzikte. Bunun tersi değerlendirildiği zaman bunun adı kıskançlıktır. Dünya çapında bir tiraj yapmışım. İlgi görmüşüm. Halkım sahip çıkmış. Bunun tersini söyleyen yanlış söylüyor. Zedelemeye çalışıyor.

Belki sevenlerinizin çoğunun varoşlardan olması bu tür yaklaşımlara yol açtı. Zenginler size sahip çıkmadı...

Zengin tabaka Türkiye'de çok değil. Çok az. Ama çok belirleyici. Para imkan sağlayabilir. Onu kullanamayan da var. Benim müziğe başlayışım 6 yaşımdadır. Klasik batı müziğinin aletleri ile ilgilendim. 7 yaşında bağlamayı kucakladım. Sonra 12-13 yaşında tambur çalmaya başladım. Sanat müziği ile de ilgilendim. Ben müziği anlayarak gelen birisiyim. Müzik adamıyım ben. Samsun'dan bağlamasını, tahta valizini aldı geldi, diyor sosyologlar. Bu böyle değil. Ben müziğe katkıda bulunmaya geliyorum. Benim de bir hareketim var ama, ben bir şeyler yapmaya geliyorum.

Halk, sizin şarkılarınızda kendini buldu galiba... Batsın bu dünya mesela. Terörün yoğun olarak yaşandığı yıllarda bestelediğiniz bu şarkı, halkın duygularını anlatıyordu...

Batsın bu dünya protest bir çalışmaydı. Sitem etmeyen insan elbette bu şarkıyı sahiplenemez. Çok önemli bu. "Bir teselli ver" mesela. Çaresiz kalmayan, buna ihtiyacı olmayan bir insan, bunu sahiplenemez. Şüphesiz, bazılarımız bu şarkılarla bütünleşmiştir. "Batsın bu dünya"yı 1975'te yaptım. Yüzlerce kişi o zamanlar öldürülüp yaralanıyordu. Ülkemin en büyük yarasıydı. 70-80'li yıllardı en zor yıllar. Gençler bilmez o yılları. Mahalleler kurtarılmıştı. Günde 100-150 kişi öldürülüyordu. Evler silahlanıyordu. Kapılarda nöbetler bekleniyordu. 80 cente muhtaçtık. Ambargoya uğramıştık. Dünya bizi tecrit etmişti. Böyle bir ortamda, ben bu dünyayı batıralım, yeni bir dünya kuralım demiştim. İçinde bulunduğumuz durumu anlattım. 1978'de Şerif Gören'le "Aşkı Ben Yaratmadım" adlı bir film çevirdik. Filmin finalinde yine bir halk konseri yapıyorum. Aynı sözleri söylüyorum finalde. "Barış için, kardeşlik için, daha güzel bir dünya için batsın bu dünya" diyorum.

Buna ihtiyacımız var. Toplumumuzun sorunlarından ben kopamam.

Kenan Paşa da sizi dinledi galiba...

(Gülüşmeler) Kenan Paşa'ya, 12 Eylül'e karşı çıkanlara söylüyorum. Bu 12 Eylül harekatına, halkın yüzde 96'sı evet demiştir. Bunu unutmamak lazım. Türkiye bölünüyordu. Ben bir karakolda çok acı olaylar yaşadım. Orada polisimizin de ikiye bölündüğünü gördüm. Benim devletime ne oluyor, diye üzüldüm. Bunları yaşadık. Bu acı olayları bize yaşattılar. Türkiye'nin yumuşak karnıdır. Sağ-Sol, Alevi-Sünni... Biz o acı olayları yaşadık ya, bize bir şey olmaz artık diyorum, ben. Bizim sağduyumuz çok kuvvetli diyorum. O dönemler çok kötü dönemlerdi.

Sizinle birlikte anılan bir arabesk gerçeği var. Yasaklı dönemleriniz oldu. Geriye dönüp baktığınızda "keşke" dediğiniz şeyler var mı?

Arabesk deyimi yeterli değildir, yanlıştır da bana göre.

"Keşke" meselesine gelince. Bir yanlışlık yaptığıma inanmıyorum. Keşke dediğim şeyler oldu. Resmi müzikçiler anlayışlı olsalardı mesela. *"Orhan sen ne yapmak istiyorsun. Albümlerin yüzbinlerce satıyor. Halkımızı anlatıyorsun. Biz de halkımızı anlatıyoruz. Bunu müştereken anlatalım. Anlattığımız kişi aynı kişi, halkımızı anlatıyoruz. Gel bunu konuşalım, analiz edelim"* demediler. Ülkemizde yeniliğe karşı muazzam bir tepki var. Yeni olan bir şeyi aramıza almayalım zihniyeti var. Ben buna karşıyım.

Sizin korsan kasetle mücadelenizi ve bu konudaki hassasiyetinizi biliyoruz. Sevenlerinize bu konuda mesajı-

Bir gönül adamı

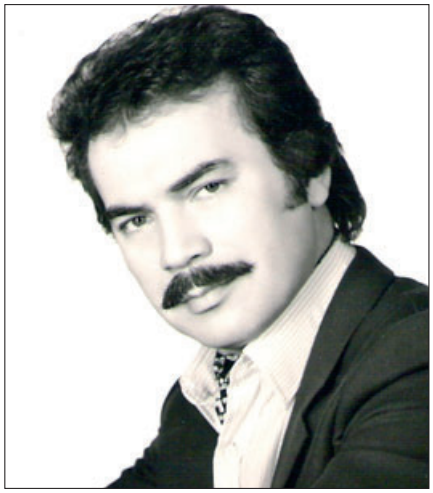
Üslubuyla, ağırbaşlılığıyla, müziğiyle sevenlerinin gönlüne taht kuran Orhan Gencebay, Kafkas kökenli bir aileden geliyor.

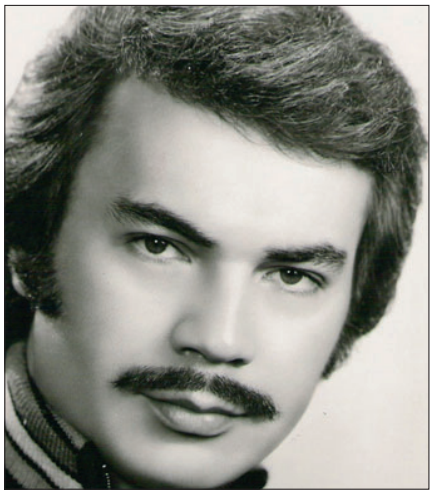
Kenan Paşa'ya, 12 Eylül'e karşı çıkanlara söylüyorum. Bu 12 Eylül harekatına, halkın yüzde 96'sı evet demiştir. Bunu unutmamak lazım. Türkiye bölünüyordu. Ben bir karakolda çok acı olaylar yaşadım. Orada polisimizin de ikiye bölündüğünü gördüm. Benim devletime ne oluyor, diye üzüldüm. Bunları yaşadık. Bu acı olayları bize yaşattılar. Türkiye'nin yumuşak karnıdır. Sağ-Sol, Alevi-Sünni... Biz o acı olayları yaşadık ya, bize bir şey olmaz artık diyorum, ben. Bizim sağduyumuz çok kuvvetli, diyorum. O dönemler çok kötü dönemlerdi.

Hey gidi günler!

Orhan Baba, 60'lı yıllarda başlayan müzik yolculuğunda hep kendisine has çizgisiyle kamuoyunun karşısına çıktı. Kendisine özgü stili ve kalitesiyle Orhan Baba, gençlere taş çıkartıyor.

nız var mı?

Bu korsanlık değil. Bu, resmen hırsızlık. Yaptığımız çalışmaları çalıyorlar. Sanata zarar veriyorlar. Sanatçıya zarar veriyorlar. Devlete zarar veriyorlar. Vergiye zarar veriyorlar. Hırsızlığa teşvik ediyorlar. Ne söylesem ki!

Müzikte hep yeni arayışlar peşinde oldunuz...

Benim başlangıçtan itibaren Türk müziğinde değişiklik yapma kararım 10 yaşında oldu. Sanat müziğiyle, halk müziğine bakardım. Halk müziğini daha yakın bulurdum kendime. Sanat müziğini, ritimsizliği ağır bulurdum. Mutlaka bunları daha iyi yapmak lazım diye düşünürdüm. Bizim değerlerimizi daha iyi tanımalıyım, dedim.

Halkımızın ilgisi bana en büyük güç oldu. Ben doğru yoldayım, dedim. Müziğimizde neyin eksik olduğunu tespit ettim. Bizim müziğimiz özünde çok büyük bir kaynak. Dünya çapında bir malzemeye sahibiz. Sistemimiz mükemmel bir sistemdir. Analiz edilip daha ileriye götürülmeyi bekliyor. Çok güzel, değerli malzemelerimiz var. Her ülkede kolay kolay bulunamayacak şeyler bunlar.

Tarzınızla ve müziğinizle yenilikler de getirdiniz Türk müziğine. Özellikle çok enstrümanlı, orkestralı denemeler yaptınız. Bu da size şöhreti getirdi belki...

Şöhret olmaya çalışmadım hiç. Şöhretin önemi yok benim için. Müzik yapmak, katkıda bulunmak önemliydi. Bunu yaptım. Yeni şeyler getirdim. Gencebay tarzı diyebileceğimiz eserler getirdim. O da benim karakterimi, iç dünyamı yansıtan yapılar.

Her iki yönde de çalıştım. Hem şan için hem enstrümantal yapılar için çalıştım. Müzik iki şekilde, iki düşünceyle yapılır: Şan için, insan sesi için yapılır, ya da enstrüman için yapılır. Şan için yapılanlar çok güzeldir. İnsan sesiyle icra edilir. Dil en büyük enstrümandır tabii ki. Enstrüman için yapılan müzikte hayal alemi sınırsızdır.

Onun bir hikayesi yapılsa dahi, o herkes için farklı farklıdır. Tedavi de eder insanları müzik. Farklı amaçlar için kullanılabilir müzik. Ne zaman enstrümantal müziği daha ileriye götürürüz, o zaman büyük yol kat etmişiz demektir. Her ülke için söylüyorum bunu.

Resmi müzikçiler size karşı duvar ördüler. Sizi sadece varoşlar mı anladı peki?

Varoşlar bizim ana kitlemizdir. Beni anlamak isteyen anladı. Belli bir üst düzey kültüre sahip biri de beni anladı. Mütevazı olan da anladı. Beni anlamak isteyene anlatacağım birçok şey var. ❐

hüseyin gökçe
gokce@platformdergisi.net

İş adamlarımızın dünya ile çetin sınavı

Varoluşsal bir kavga biçiminde başlayan iş hayatı, ortaya atılanlar için bir süre sonra dayanılması zor bir savaşa dönüşüyor. Sanki "Ya öl, ya öldür" komutunu veriyor birileri.

Kendi doğrularınızın, köklü geleneklerinizin giderek geçersizliğini ya da elinizden kayıp gittiğini kabulleniyorsunuz. En azından kabullenmiş görünüyorsunuz.

Böylece iş hayatı, bazı ilke sahipleri için geçilmesi zor bir sınav halini alıyor. Hem de ne çetin sınav! Çift yönlü, iki aşamalı, çok tuzaklı bir sınav...

Önce kendinizle savaşıyorsunuz: Ahlak, haramhelal, hak-hukuk, doğru-yanlış, iyi-kötü...

Sonra dünya için dünya ile yaka paça oluyorsunuz: Kazanmak-kaybetmek, var olmak-yok olmak, rekabet-silinmek.. arasında bir oraya bir buraya savruluyorsunuz.

Bununla da bitmiyor sınavınız...

Sürekli bir yerlere, bir şeylere yetişmek mücadelesi nefesinizi tüketiyor adeta.

Ve, kıskançlık...

Ve, kendini aşamamak...

Ve, dostunun başarı dinamiklerinden mutluluk duymamak... "Tefani" sırrının semtine uğramamak, yalancı gurur tepelerinde seğirtmek geriye bakmadan!

Ve, ticaretin gizlerine açık, gönlünün ebemkuşağı rengindeki tepelerine kapalı yaşamak...

...

Geçtiğimiz mart ayının sonlarına doğru medyaya yansıyan Turkcell'in hisse hareketleriyle ilgili haberler bana dünyanın kendisi gibi, ekonomik tabanının da güvenilmeyeceğini, kayganlığını, aldatıcılığını hatırlattı.

Düşünün, daha 2000 yılının 11 Temmuzunda New York Borsası'nda Volkswagen, Renault, Good Year gibi firmaları sollayarak, 16.7 milyar dolarlık piyasa değeriyle Wall Street'te işlem görmeye başlayan Turkcell'in şimdiki değeri 6 milyar doları zor buluyor! Ya kurucusu, sahibi Mehmet Emin Karamehmet'in durumu? Daha birkaç yıl öncesinde Türkiye'nin birinci, dünyanın 29'uncu zengini ilan edilmiş iş adamıyken, bugün devlet memurlarının kader biçmeye çalıştığı biridir artık o !...

Kapitalizmin çorak vadilerde ekonomik, kültürel, politik ve beşerî çölleşmeye çanak tutan acımasız süreci... Ve bu sürecin dişlileri arasında ezilen, çöken, yılan, yitenler... Şampiyonluk maçında ağlarla kucaklaşan futbol topunun bir grubu coşturmasından bir dakika sonra kalesinde gol görmesi gibi... Kendinizi bir numara sanırken, geriye düşmek ve önünüzü insanların sırtından bakarak görmeye çalışmak gibi...

Plastik kartlara, cüzdanlara, kasalara sığmayan paralar, göz alıcı ekonomiler gün geliyor, hiç tanışmadığın hezimetlerin kuyusunda kayboluveriyor işte böyle... Ama yürek ısıtan dostların, cep ısıtan dostlarından geri kalmıyorsa korkma, güzellikler yine seninledir ey dost! Eskimez sözler gibi eskimez dostlara sahip, insan gönlüne endeksli dostlar, sizler korkmayın... Hiç kuşkunuz olmasın; ekonomik sıkışıklık, kalplerimizin rahatlığı, vicdanımızın huzuru içinde yok olur gider...

Parlak ve insana hoş gelen ekonomi dünyasında hiç mi hiç unutulmaması gereken şu: Şık dosyalar içindeki, bilgisayarların harika programları desteğinde hazırlanmış fizibilite raporlarının çokluğu, "zamanın daralmakta olduğu" gerçeğini gizleyemediği gibi, "Ölümlü dünya" realitesinin mütevazı ama keskin grafiğini de etkilemez.

Gün gelir, Andre Gide'nin "Vatan birkaç dosttur" dediği gibi siz de "Ekonomi ayakta kalmak için birkaç kuruşluk gayrettir" dersiniz.

Amma...

Üç beş kuruşu, üç beş günlük bir ömür için değil de insan ömrünü aşan düşünceler, insan ömrünü değerli kılan hareketler için bir araya getirmek, çoğaltmak isteyenler de var. Onlara ancak saygı duyulur. Onlara para da, güç de, ekonomi de, başarı da helal olsun...

Yakışır!

bilgin başol

O, Ara Güler hayranı

Dünya spor dergilerinin en çok tercih ettiği fotoğrafçılardan Laci Perenyi, İstanbul ve Ara Güler hayranı. Usta sanatçıyı, Güler'in İstanbul resimleri büyülemiş. Perenyi, "Tabii artık Ara Güler'in İstanbul'u yok" diyor...

Fotoğraf icad olduğu günden bugüne, insanın, zamanı dondurduğunu düşündüğü adeta bir kaçışın öyküsü. Hani eskilerin, **"cansız hayalini"** gönderdiği askerlik fotoğraflarında anlatmaya çalıştığı türden bir şey işte. Cansız hayallerin, çok ama çok şey anlattığı bir sihir, bir gizem adeta.

Belleklerimize kazınan İstanbul fotoğraflarıyla ün yapan usta fotoğraf sanatçımız **Ara Güler**'i bilmeyen yoktur. **Laci Perenyi**, tam bir **Ara Güler** hayranı. Aynı zamanda dünyanın en çok kazanan, en çok tercih edilen fotoğrafçılarından biri. Olimpiyatlara, Dünya ve Avrupa şampiyonalarına katılmış, fotoğraflar çekmiş ve Award New York, Almanya Yılın Spor ödülü ve Sveb Simon gibi büyük ödüllere layık görülmüş bir usta o. İstanbul'u çok seven, oldukça hareketli bulan **Perenyi**, dergimizde yayınlanan fotoğraflara da tam not verdi. Özellikle **Mehmet Ali Birand** portre fotoğraflarımızı çok beğenen usta, çekimlerin, stüdyoda değil de, otel lobisinde yapıldığını duyunca daha bir şaşırdı. **Laci Perenyi** ile Platform, sizler için görüştü.

Sayın Perenyi, nasıl başladınız fotoğrafçılığa?

Ben aslında yüzücüyüm ve 17 yaşında olimpiyat elemelerine, 1 puan farkla katılma şansını kaybettiğimde, büyük hayal kırıklığına uğradım. Sonra bir ajansta foto muhabiri olarak çalışmaya başladım. İki yıl aradan sonra kendi ajansım olan Sportphoto by Lacy Perenyi'i kurdum.

Başladığınız dönem ile bugünü kıyaslamanızı istesek...

Kıyaslama yapmak imkansız. Dönem

dijital dönemi, kalitenin değil, hızlılığın arandığı devirdeyiz. Yaptığınız işin hiçbir önemi yok, eğer hızlı değilseniz. Bizim dönemimizde otomatik autofocus program yoktu. Nikon FA idi dünyamız. Netleme manuel olarak yapılıyordu. Diyaf-

FOTOĞRAFLAR: PLATFORM

ram, zaman ölçümü, film banyo etme gibi fotoğrafçılığın bu değerleri tarih oldu. En azından basın dünyasında.

Duygulu anlattınız...

Dijitale; otomatik ayarla tekniğe karşı değilim ama, babasının yardımıyla makina alan, fotoğrafçılıkla ilgisi olmayan insanlarla dolu bizim meslek. Her şey programa bağlı ve iş sadece deklanşöre basmaya kalıyor.

Türk dostu olduğunuzu ve Ara Güler'e hayran olduğunuzu biliyoruz...

Defalarca Türkiye'ye gittim ve beni her zaman Türk insanının sıcaklığı etkiledi. Sonra burada bir milli maçta bir Türk arkadaşla tanıştım. (Gülüşmeler) Dostluğumuz, ailelerimizin ve çocuklarımızın tanışıp beraber aktivitelere katılmalarına kadar ilerledi. Mangal, Türk mutfağı, Türk çayı mükemmel şeyler. Ara Güler hayranlığım ise şöyle oldu. Bir gün İstanbul'da gezerken, Ara Güler'in kitabını gördüm. Siyah beyaz resimlerle tarihi İstanbul fotoğraflanmıştı. Büyülendim adeta. Ve hemen yaklaşık 90 dolar vererek kitabı satın aldım. Beni büyüleyen sadece fotoğrafların tekniği değildi. O eski İstanbul görüntüleriydi. Kaybolan ve sadece resimlerde kalan güzel İstanbul, balıkçı tekneleriyle avlanan insanlar, tarihi binalar, bütün bunlar bir de usta biri tarafından görüntülendiğinde ölümsüzleşiyor. Bugünkü İstanbul'u görünce, yazık da etmişler diyebilirim.

Gittiğiniz karşılaşmalarda ilginç hatıralarınız oldu mu?

Tabii ki, oldu. Japonya'daki Dünya Şampiyonası'nda, Brezilya-Türkiye karşılaşmasında verilen penaltının yanlış karar olduğunu kare kare görüntüledim. Haksız penaltı ve kırmızı kartla bir oyuncu eksik oynamıştı o maçta Türkiye. Hemen Almanya'daki arkadaşımı aradım ve fotoğrafları ona verdim.

Büronuzda yağlı boya tabloyu anımsatan spor motifleri var, nedir bunlar?

30 yıllık bir arşivim var. Binlerce dia; spor dünyasına damga vurmuş isimler, idoller, bunları ipek kağıda basarak, değişik ebatlarda sergiliyorum. Spor salonları, Dünya Şampiyonasında misafir takımları ağırlayacak oteller, bu sergilerime ev sahipliği yapıyorlar..

Almanya, önümüzdeki Dünya Şampiyonası'na ev sahipliği yapacak. Fotoğrafçı olarak hazırlıklarınız nasıl?

Önce tüm kalbimle turnuvanın atmosferi için, Türkiye'nin katılmasını arzuluyorum. Önceki Dünya Şampiyonası'nın resmi 2 ev sahibi vardı.

Türkiye katıldığı takdirde, 2 ev sahibi takımımız olacak. Tabii yaklaşık bir yıl olmasına rağmen, çalışmalarım şimdiden başladı. 5 bin kilometre yol katettim. Yani ben hazırım, umarım Türkiye ile finalde beraber oynarız.

FOTOĞRAFLAR: LACI PERENYI

Laci Perenyi tarafından çekilen bu fotoğraf, Dünya Kupası sırasında oynanan Brezilya-Türkiye maçında hakemin verdiği penaltı kararının haksız olduğunu gösteriyor. Perenyi, haksız penaltının ardından Almanya'daki Türk arkadaşını telefonla arayarak çektiği fotoğrafa göre, penaltı olmadığını söylüyor.

Laci Perenyi kendisi de yüzücü olduğu için, özellikle su sporları fotoğraflarında çok başarılı. (Üstte) Perenyi, yeni bir teknikle, Alman milli futbolcu Ballack'ı, Photoshop'ta sanat fotoğrafı haline dönüştürmüş. (Sağda)

adidas
DEUTSCHER FUSSBALL BUND

yazı ve fotoğraflar
ali ünal

Tuz ve suyun sonsuz aşkı

Tuz Gölü

Yeryüzünün en ilginç coğrafi oluşumlarında bir tanesi olan Tuz Gölü, Orta Anadolu'nun kıraç, açık kahverengi topraklarının orta yerinde, kendi halinde bir göl. Kışın başka, yazın bir başka ...

Anadolu'nun bir köşesinde sessiz, hüzünlü insanların cömert tahriplerine rağmen, varoluşunu sürdürüyor. Türkiye'nin ikinci büyük gölü konumundaki Tuz Gölü, Türkiye'nin tuz ihtiyacının yüzde 70'ini karşılıyor. Bununla birlikte yazın sıcak günlerinde binlerce değişik cinsteki kuşa barınaklık yapan göl, onların **'can suyu'**oluyor.

Rengi biraz atmış mavi, bulutları yakınlarda pamuk pamuk olmuş bir gökyüzü.

Rengin her tonu kristal paralel ve dikey kulvar şeklinde büyüleyicisi görüntüler. Tuzun üzerinde yürüyoruz. Açıldıkça ayak bileklerimize kadar yükselebilen henüz çekilmemiş sulu tuz bölümleri.Uzaklaştıkça bir başka dünya. Sanki; yaz ortasında küçücük bir gölgenin bile 'Çölde su bulma' türünden heyecanlar uyandırdığı uçsuz bembeyaz görüntü. Tepeden inen kavurucu güneş, tuzla birleşince bir başka kavurucu oluyor. Gözler istem dışı son derece kısılıyor. Birçok ülkenin ithal ettiği, Türkiye nüfusunun yüzde 70'inin ihtiyacını karşılayan Tuz Gölü'nün üzerinde, kilometrelerce ileride cılız siluetler görülüyor. Gölün içinde çok uzaklarda görülen siluetler simsiyah olmuş kayalardan başka bir şey değil. Kayalara yürümeye karar veriyoruz.

Ancak, çıplak ayaklarla güneş ve tuzun bir araya gelerek beyinleri pişirdiği o muhteşem renk oluşumları, ışık kırılmalarının olduğu kavurucu kar görüntüsü içinde fotoğraflar çekerek ilerliyoruz.

Gün doğumunun bir başka, gün batımının bir başka güzel olduğu Tuz Gölü'nde su içinde susuz kalmak...

Ada kayalıklara yaklaştıkça; kayalıklar suların derinleşmesi sebebiyle sanki bir uzay gemisi gibi 3-4 metre boşlukta görüntüsü veriyor. Bembeyaz bir boşlukta her şeyi unutuyor insan.

Coğrafyacıların **'Tuz Çiçeklenmesi'** dediği olayı yaşıyorduk. Tuz çiçeklenmesi, tuzlu sulak alanlarda, sıcağın etkisiyle artan buharlaşma sonucu, toprak ve göl yüzeyinde meydana gelen beyaz renkli, bol ışıltılı ilginç görünüme verilen ad. Bilim adamlarına göre dünyanın en zengin tuz yataklarından birisi olarak gösterilen Tuz Gölü'nün yıllık 200 milyon ton kapasitesi var. Tuz üzerinde kilometrelerce yürürken insan hayranlığını saklayamıyor. Kavrulmakla birlikte, tuzsuz yemekleri düşününce insanın aklına **'Gül ve diken'** vecizesi geliyor. Bir Zen Budist'i **"Çiçekler hem neden bu kadar güzel, hem de bu kadar talihsiz yaratılmıştır"** der, sonra da **"Çiçeksiz bir dünyada nasıl yaşayabilirdik?... Onlarsız bir dünyayı düşünmek bile insana korku veriyor"** diye ekler. Çiçek misali Tuz Gölü olmayan bir Anadolu'yu düşünmek...

Acı ama her şeye tat veren tuz... Sanki yaramaz, afacan bir çocuk gibi.

Binlerce kuşun yuvası uydu göllerinden tuzcul bitkilerine, etrafındaki höyük-

lerinden can çekişen ananevi kültürlerine, kirlenen ve kuruyan su kaynaklarından tuz yataklarına kadar, Tuz Gölü havzasında açan binbir kır çiçeği talihsiz kaderi paylaşıyor. Onları insanlar sevmiyor. Onları, Tuz Gölü üzerinden öğle sıcağında esen tuz nemli sıcak rüzgarlar, akşamları esen dondurucu sert rüzgarlar seviyor.

Tuzlanın bulunduğu Şereflikoçhisar, Ankara'nın bir ilçesi. Tuz ilçe ekonomisinin bel kemiği. Tuz ilçenin türkülerinde de yer etmiş. Bir türkü de **"Deveyi tuz öldürür/Sürmeyi göz öldürür/Yiğidi kılıç kesmez/Bir acı söz öldürür"** deniliyor. İlçede küçük çaplı da olsa Tuz Festivali düzenleniyor.

Gelişmekte olan her yerleşim biriminde yaşanan sancılar, tarihi Hititlere kadar uzanan Şereflikoçhisar'da da yaşanıyor. Modern yaşam ve kültürel kopukluk **"ananevi olanı"** geliştirip yeniden kültüre katacağına, yok etmeyi tercih ediyor. Bunun neticesi olarak da Şereflikoçhisar'ın ünlü **"Tuzlu Testileri"** de tarihin derinliklerinde yerini alma yolunda. Aynen Tuz Gölü'nü tepeden gören bir köyün terk edilmişliği gibi. O köyde artık cansız cansız akan çeşmeler, onun arklarından sulanarak kendi çabasıyla yaşama mücadelesi veren salkım söğüt ağaçları gibi. Tuz Gölü'nü Flamingolar, Poyrak Kuşu, Kılıçgaga, Akdeniz Martısı, İncegagalı Martı,

Gülen Sumru, Kocagöz, Küçük Çılıbıt ve Boz Kaz kuşları da terk eylemişler. Şahin ve Kartallar, tüm ihtişamları ile Tuz Gölü'nün vahşi ve esrarengiz yapısında yorgun düşen ya da ölen diğer canlıları, av olarak görmeye devam ediyorlar.

Zeynep Hanım, tuzu unutunca...

Bu hikaye de, Tuz Gölü'ne mal olmuş dilden dile dolaşan bir yaşanmışlık anısı...

Ahmet Ağa, Zeynep Hanım'ın hazırladığı azık torbasını alıp her zaman olduğu gibi Tuz Gölü'ne tuz toplamaya gider. Kavurucu ağustos sıcağında nafakasını kazanmak için ter içinde çalışır, çabalar. Saatlerce çalıştıktan sonra sıcağın en kavurucu olduğu saatte yemek arası verir. Zeynep Hanım'ın hazırladığı çıkınını açtığında domatesler, biberler, salatalıklar, kısacası bir fakirin gönlünü doyuracak ne varsa vardır. Ancak, bir şey eksiktir. Zeynep Hanım azık torbasına tuz koymayı unutmuştur.

Ahmet Ağa, epey sinirlenir. Azığını tuzsuz tuzsuz yer. Akşam eve döndüğünde Zeynep Hanım'a epey çıkışır. Oysa Ahmet Ağa, ağustos sıcağının da verdiği bunaltı ile olacak ki, tuz deryasının içindedir ve Tuz Gölü'nün tuzunu, biberine, salatalığına ve domatesine ekmeyi akıl edemez.

osman çutsay

Çizgi ötesi bir dünya markası

Turhan Selçuk, Türk karikatür sanatının büyük ustalarından biri. Gazeteci-Yazar **Osman Çutsay**, usta ve sanatını sizler için yazdı.

Bir dünya markası, 2005 yılında, Almanya'nın çeşitli kentlerinde inanılmaz zenginlikteki repertuarından küçük bir kesitle insanların karşısına çıktı. Langen, Schwalbach, Münih ve Mainz kentleri, mütevazı fakat benzerine pek sık rastlanmayan bir dev sanatçıya ev sahipliği etti: **Turhan Selçuk**.

Teknolojinin doğrudan ürünü veya yoldaşı, hatta kimilerince "**gayrimeşru çocuğu"** kabul edilen karikatürün, Türkiye kökenli bu doruk imzası, sergileri çerçevesinde konuşmalar da yaptı ve Türkiye'de karikatürist denilen **"yaratıcı"**nın kaderiyle ilgili görüşlerini açıkladı. Daha iyi ve ileri bir dünya için girişilen savaşım nedeniyle yenilen dayakları, moraran gözleri, verilen gözdağlarını vs. sıraladı, gözlemlerini aktardı. Karikatürün, sanattan bir sapma değil, yeni ve şaşırtıcı bir olanak olduğuna dikkat çekti; örnekler verdi.

Bir şey ortaya çıktı.

Verimli bir ömre yayılan yapıtlarından adeta tadımlık bir buket sunan büyük usta, işlerini ve konumunu andıran Batılı meslektaşlarıyla karşılaştırıldığında gerçekten de **"mütevazı"** kalıyor: Her gün **Cumhuriyet** gazetesinde siyasal gündeme doğrudan müdahale eden karikatürlerin yanı sıra, çizgi roman **Abdülcanbaz** efsanesini de sürdürüyor. Aynıca, sanatsal yoğunluğu yüksek, çok daha yorucu işler üretmeyi de sürdürüyor. Batılı dost ve meslektaşlarıyla karşılaştırılamayacak ağırlıkta bir üretim disiplini bu.

Peki, gerçekten de, Fransız, Amerikalı veya Belçikalı, hatta Japon meslektaşlarının, elbette **"Turhan"** zekası ve bileğine yakışacak düzeydekilerin, aklından bile geçmeyecek bir hız içinde koşusunu sürdüren bu benzersiz Türk karikatüristinin farkı nerede?

Örneğin, 1960'larda, iç içe geçmiş üçgenlerden oluşturduğu bir İsmet İnönü portresiyle bile Türk kamuoyunu şaşkına çeviren o müthiş soyutlama gücünde mi?

"Turhan" imzası, karikatürde bir dünya markası olmayı sadece benzersiz bir bilek ve beyine değil, Türkiye'nin gerçekten başkalarıyla kolay kolay karşılaştırılamayacak bir çelişkiler yumağı olmasına borçlu. Modernizmin doludizgin büyük mesafeler kat ettiği ülkelerden, sanayileşmiş zenginlerden örneğin, böyle bir soyutlama çıkmıyor. Ancak, aydınlanmanın önünün ciddi ölçülerde kesildiği İslam ülkelerinden benzer bir müdahalenin çıktığına da tanık olmuyoruz. Türkiye, gerçekten farklı. Fakat...

Fakat, bugününde, bazı geçmiş deneyimlerden de izler taşıyor.

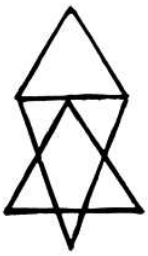
Türkiye, tıpkı 20'nci yüzyıl başındaki Rusya gibidir: Dünya kapitalist sisteminin kendi eşitsizliklerinin, dengesizliklerinin Türkiye'deki toplumsal formasyona daha fazla birikerek yansıdığını, yerleşik denge ve eklemlenmeleri zorladığını görüyoruz.

İşte **"Turhan"** imzası, galiba bu özgün koşulların içinden fışkırmayı başarmış bir soyutlama iradesi. Bu irade önemli, çünkü Turhan Selçuk da sürekli içinde serpi-

FOTOĞRAFLAR: PLATFORM

"Turhan" imzasının, büyük ve eşine az rastlanır bir soyutlama olarak öne çıkabilmesi, ancak istisnalar hariç, tüm övgülere rağmen yine de Batı'da hak ettiği düzeyde bir itibar görmemesi, böyle bir toprak ve onun içerdiği direnme gücüyle birebir bağlantılıdır. Bu bağlantı, çok açık. Ancak "Turhan"ın sadece yetiştiği bu toprakla açıklamanın mümkün olmayacağı da açık. Batı, onun için, Türkiye karşısındaki nobran tutumuyla belki olumsuz, fakat insanlık ve Türkler için bir aydınlanma kaynağı olmakla da olumlu bir değerler paketidir.

İnönü Üçgenleri

lip geliştiği özgün koşulların değerini bilecek bir inadı sergilemeyi önemsiyor. Örneğin ilerici bir Türkiye ısrarında Atatürkçülüğe verdiği yer, içinden çıktığı farklılığa bir methiye, daha doğrusu bir **"hakbilirlik"** olarak görülebilir.

Başka bir ifadeyle, şöyle: Turhan Selçuk'un bağımsız, aydınlanmacı ve sosyal adalet vurgusu yüksek bir **"sosyal"** demokrasi eğilimi, Türkiye'nin tarihsel haklılığı ve her an kesintiye uğratılabilecek bir deneyim olmasıyla ilginç bir paralellik gösteriyor. Bir İran veya bir Danimarka'da böyle **"çıkışlar"** yaşanmamışsa, bu, sadece Türkiye'nin özgünlüğü ile bağlantılı bir **"çıkmaz"**dır. Bir tıkanma da denebilir.

Böyle bir çerçeve, Turhan'ın çıkışı için yanıt olabilir mi?

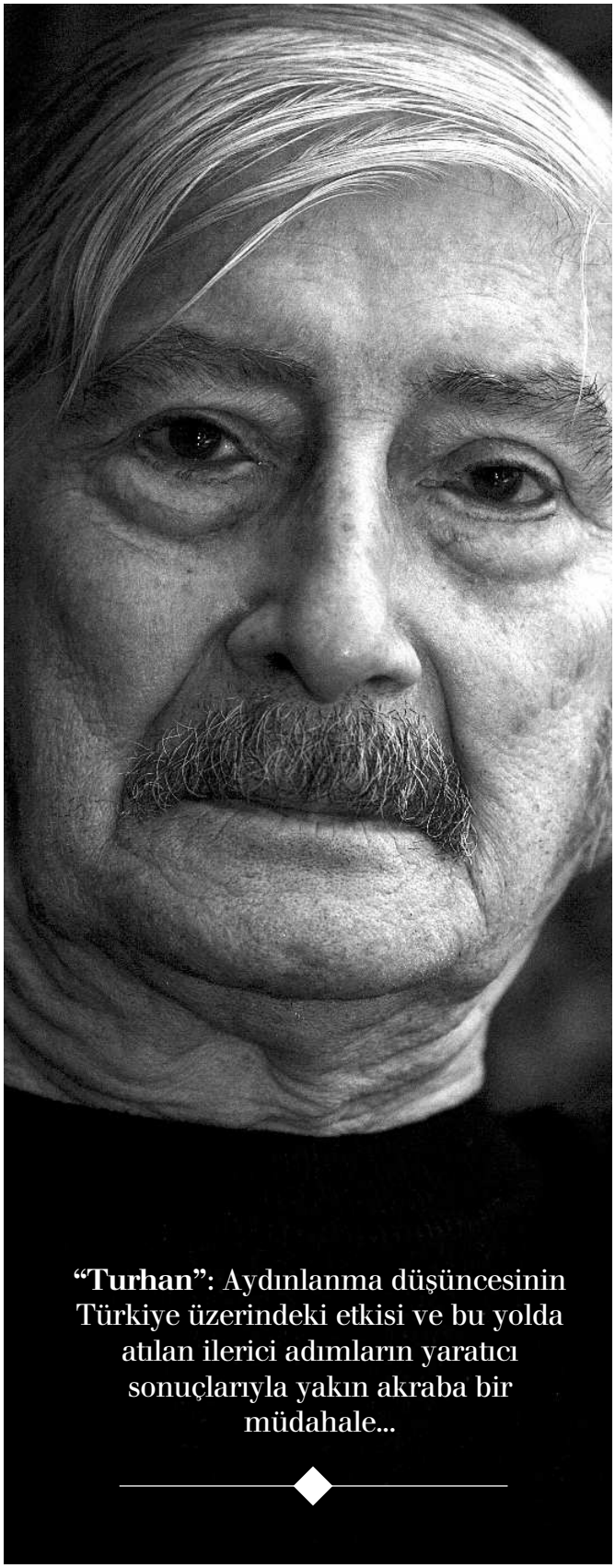
Dünya sistemi, doğrusallıktan uzak, eşitsiz, dengesiz bir gelişme gösteriyor. Bu dengesizlik, tesadüfi, herhangi bir coğrafi noktaya, bir ülkeye değil, kendi eşitsiz/dengesiz gelişme süreci önemli kırılganlıklar (boşluklar, patlamalı çelişkiler vs.) içeren bir dengeye birikerek yansıyacaktır. Türkiye adını verdiğimiz bu toplumsal formasyonun üzerinde, bu **"birikimli yansıma"**, öngörülemez bazı hareket alanları, hatta bataklıkları yaratıyor. Burada sadece sorunlu bir kırılmalar sürecine tanık olmakla kalmıyor. Daha önce akla gelmemiş veya denenmemiş çözüm ve çıkış paketleri de sahne almaya başlıyor. İktisat politikaları ve doğrudan siyaset kurumu bir yana, böyle birikimli yansımaların açığa çıkaracağı kültürel enerjinin ve bu enerjiyi taşıyanların başka yerlerde örneğine rastlanmayan sonuçlarıyla karşılaşmak şaşırtıcı değildir. Turhan Selçuk ve müdahalesini belki böyle açığa çıkan bir enerji ile anlamak daha kolaydır. İyi. İyi de, neden daha sorunlu *(yani İran, Irak, Pakistan gibi her açıdan çok daha yoksul)* ülkelerden değil de, Türkiye gibi orta gelişmişlikte bir ülkeden bu tür müdahaleler çıkıyor? Özellikle kamu yönetimini belirleyen dinci ideolojiler üzerinden **"aydınlanma"**nın etkileri sıfırlanabilmiş ülkelerde, böylesine çaplı üreticilerin (=sanatçıların) çıkması da güçleşiyor. Yani sadece siyasal alana taşınmış dinin bu alandaki yoksullaştırıcı etkisiyle karşılaşmıyoruz, toplumunun tüm yakıcılıklarını, kırılganlıklarını üzerinde taşıyan **"sanatçılar"** da siliniyor; bütün bütüne **"gelişmiş ülke"** sanatçılarının birer taklidine dönüşüyor ve seri üretimden çıkmış sağlam **(hormonlu)** birer mal halini alıyorlar. Buna itiliyorlar: Ya "o şanlı ve muzaffer geçmişi" överek bu tarihin altında kalıyorlar **("ilkel ayartması")**, ya da Batı dediğimiz emperyalist metropollerin körleştirici ışığına övgü noktasında **("zengin ayartması")** yerlerinde sayıyorlar. Bu, ikili bir tuzaktır ve Batı'nın bugün dünyayı **"sanatçılarıyla"** birlikte sürükleyip ardından getirdiği bir noktadır. İstisnalar var. Örneğin, İspanya ve Rusya gibi Avrupa'nın iki yakasında, aydınlanmanın etkileri ve Batı'nın ağır darbelerini üzerinde hissetmiş ülkelerin, geçen yüzyılda müzikten resme, romandan şiire birçok sanat pratiğinde dev isimler çıkarabilmesi, kuşkusuz böyle bir cepheleşme ile yakından ilintilidir.

"Turhan" imzasının, büyük ve eşine az rastlanır bir soyutlama olarak öne çıkabilmesi, ancak istisnalar hariç, tüm övgülere rağmen yine de Batı'da hak ettiği düzeyde bir itibar görmemesi, böyle bir toprak ve onun içerdiği direnme gücüyle birebir bağlantılıdır. Bu bağlantı, çok açık. Ancak **"Turhan"**ı sadece yetiştiği bu toprakla açıklamanın mümkün olmayacağı da açık. Batı, onun için, Türkiye karşısındaki nobran tutumuyla belki olumsuz, fakat insanlık ve Türkler için bir aydınlanma kaynağı olmakla da olumlu bir değerler paketidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu zihniyeti olarak tanımlanabilecek "Atatürkçülük" karşısındaki hak ve değerbilir tutumu, Batı, yani aydınlanma düşüncesi ile ilişkilendirilmeksizin de, Turhan Selçuk anlaşılamaz.

"Turhan" imzasının arkasında, eşitlikçi, özgürlükçü ve aydınlanmanın ürünü bir kimlik yatıyor. ❐

Sokağın enerjisi ve Turhan Selçuk

“Turhan”: Aydınlanma düşüncesinin Türkiye üzerindeki etkisi ve bu yolda atılan ilerici adımların yaratıcı sonuçlarıyla yakın akraba bir müdahale...

Sokağın, çıplak haliyle, dönüştürülmeksizin, neredeyse aynen alınarak beyaz kağıda geçirilmesine Türk karikatüründe çok sık tanık oluyoruz. Ancak sokak, yani dışımızdaki gerçeklik, mizah çerçevesinde yeniden kurgulanmadan beyaz kağıda dökülürse, müşteri bulmak kolaylaşır. Tabii, buradan, sokaktaki egemenlik biçimlerine karşılık gelen bir kölelik de çıkar.

Çok satışlılık, böyle bir sürecin sonucudur ve **Turhan Selçuk**'un, kendi alanında bir başka usta **Oğuz Aral**'ın **Gırgır** mucizesiyle patlayan çizgisine hiç yakın olmadığı ve onu şiddetle eleştirdiği biliniyor.

Ama bu kolay yolun tam tersini seçen insanlar da çıkabilir. Turhan Selçuk'un, yine mesafeli olmayı önemsediği bu kesim, sokağın getirdiği hayatiyeti taşımayan, yaşamayan geometrik totolojileri temsil ediyor. Turhan Selçuk, bu tehlikeyi kaleminden savabildiği için özgün bir başarıya ulaşabilmiştir. Çünkü karikatür, böyle bir durumda, daha çok grafiğin hareket ve egemenlik alanında kalacaktır. **“Turhan”** imzasının aldığı virajları alamayan imzalara Türk ve dünya karikatüründe çok sık rastlıyoruz.

Grafik, eğer denetlenemezse, karikatürü beslediği kadar da zedeler. Çünkü, izolasyonu mutlaklaştıran bir yanı vardır. Oysa karikatür böyle bir **“saflığı”**, yani sokaktaki yaşamdan mutlak soyutlanmışlığı, tam kopuşu kaldırmaz. Bulaşıktır, mutlaka sokağın izini taşır. Sokak abartıldıkça çok satış şansı ve yaygınlık artar. İzolasyon (saflık) abartıldıkça da sokaktan kopan bir grafiğe oturulmuş olunur. Buna, biz, çizgiye kapanma adı da verebiliyoruz.

Bu **“sokak”** ve **“mutlak ya da grafik soyutlama”** ikileminden biri, kendisini diğerine karşı öne çıkarmakla yetinmeyip yok sayarsa, yoksullaşılır. Kamplar kendilerini abartıp mutlaka karşı kampla çatışmalıdır. O zaman yeni bir enerji ortaya çıkacaktır.

Bu **“ara bölge”**, herhalde **“Turhan”** imzasındaki enerjiyi de açıklayabilen bir alandır.

Sokağın olağan hali, onun sıradan saptama ve gülme noktaları, çizginin bağımsızlaşmasını, kurmacalığını olumsuz etkiliyor.

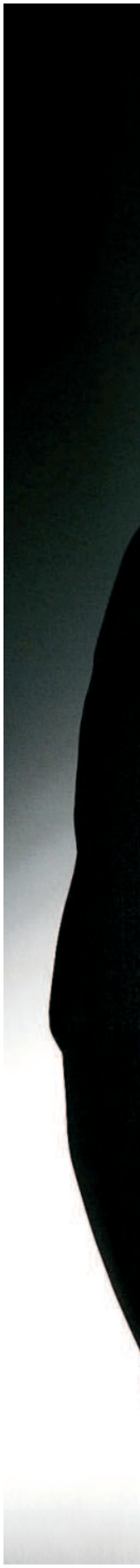
Karikatür, sonuç olarak, sokağın soyutlanmasıdır. Ama bu soyutlamanın üst basamaklarında sokaktan kopma tehlikesi her zaman vardır ve **Turhan**, bu basamaktan bir önceki noktada duran imzadır.

Benzerinin bulunmamasının nedenlerinden biri de bu kabul edilebilir. ❐

gürses hasancık

‘Daum, yarı yarıya Türk bile oldu’

Rainer Calmund, eski bir kömür ocağı takımının profesyonelleşmesine ve sayısız başarıya imza atmasına büyük katkıda bulundu. Platform, Daum’un yakın arkadaşı Calmund’la sizler için görüştü...

“Renanya’nın neşesi” lakabı, “Calli” olarak da tanınan 23 Kasım 1948 Frechen doğumlu Rainer Calmund’a yakışmayıp da kime yakışacak? Dış ticaret ve işletmecilik öğrenimi görmüş olan Calmund, şüphesiz Alman futbol dünyasının en gözde kişilikleri arasında yer alıyor. Karizmatik ve doğal kişiliği ile tüm bir kuşağın sempatisini kazanmayı başaran Calmund aynı zamanda **“acımasız işadamı”** namı ile de ünlü. İşte o iş adamı becerisi ile Bayer 04 Leverkusen kulübünü genel müdür olarak 30 Haziran 2004 tarihine kadar alın teriyle yönetti ve böylece futbol menajeri kavramına yeni anlam yükledi. 1988 ile 1999 arası kulüp lisans departmanının menajerliğini ve 1999 ile 2004 arası ise Leverkusen’in genel müdürlüğünü yaptı. Rainer Calmund eski kömür ocağı takımının profesyonelleşmesine ve sayısız başarıya imza atmasına büyük katkıda bulundu.

Platform, ünlü spor adamı ile sizler için görüştü:

Menajerler çapında FC Bayern’li Ulli Hoeneß ile siz Türkiye ve Almanya’da yaşayan Türkler için futbol dünyasının en tanınmış kişilikleri arasındasınız. Bunu nasıl yorumluyorsunuz?

Bu benim için tabii ki onur verici. Bence otantik ve doğalsanız, sokaktaki vatandaş bunu fark ediyor ve sizin olduğunuz gibi davrandığınızı,“rol yapmadığınızı” görüyor. Sokakta yedi yaşlarında küçük bir çocuğun veya 80 yaşında bir ninenin bana “Calli” diye seslenmesi ve hiç çekinmeden benimle konuşması beni mutlu ediyor. Meşhur olmak, olumlu ve bazen birkaç olumsuz tarafları beraberinde getirse de, önemli olan halkın yüzde 90’ınca tanınan kişinin başka biri olmaya çalışmaması ve özünden vazgeçmemesidir.

Mesleğinize hangi yollardan geldiğinizi bize anlatır mısınız? Futbolda da aktif oldunuz mu?

Tabii ki ben de aktif olarak futbol oynadım, fakat bazı yaralanmalardan dolayı on sekiz yaşında futbol oynamayı bırakmaya mecbur kaldım. Gençliğimde birlik ve gençlik antrenörü olarak ilk başarı deneyimlerim oldu. Leverkusen’de stadyum konuşmacılığı bile yaptım. Her türlü işi öğrendim ve yaptım ve tabandan yukarıya kadar gelebildim. Hayatım boyunca bir futbol delisi olmam tabii ki yararıma oldu. İşimi her zaman severek yapıyordum. İşletmecilik okurken gazeteci olarak da çalıştım. Değişik yerlerde çalışmam ve zamanla edindiğim bilgi Leverkusen’de menajer olmamı sağladı. Hobimi meslek yaptım.

Ulusal ve uluslararası düzeyde birçok başarıları olmasına rağmen Bayer 04 Leverkusen FC Bayern München’i yenemedi. Neden?

Birbirinden farklı kategorilerden söz ediyoruz burada. FC Bayern München

FOTO: DPA

Karizmatik bir spor adamı

Rainer Calmund, spor dünyasında renkli kişiliği ile dikkatleri çekiyor

Öğrencilik yıllarımda param olmadığı için Romanya üzerinden vapurla İstanbul'a gittim. Şehir gezisi, Sultanahmet Camii ve çarşı gezileri hayatımın unutulmaz hatıraları arasında yer alır. 35 sene önce idi o gezi. İnsanlar değerini bilmese de İstanbul dünyanın en güzel şehirlerinden biri. Dünyanın başka hangi şehrinde bir boğaz Asya ile Avrupa kıtasını birleştirir?

başka bir ligde oynuyor. Avrupa'da ilk beşlerin arasında. Münih metropolünün 2,5 milyon nüfusu var, bizim ise yalnız 150 bin. Bayern München gibi tarihi zengin bir takımla biz yarışamayız. Daha birkaç yıl öncelere kadar sadece "Bayerwerke" bize sponsorluk yaparken, FC Bayer München'in uzun zamandan beri büyük sponsorları vardı. Uluslararası alanda da kendimizi gösterebildiğimiz için, artık RWE veya ADIDAS gibi dev sponsorlar kazanabildik. Ana sponsorumuz Bayerwerke'ye her şeyi geri ödeyebildik. Üç rakamlı milyon değerinde reklam geliri ile kendileri için dünya çapında güzel reklam yapabildiler, diye düşünüyorum. Üstelik Leverkusen Lucio, Kovac, Ballack vs. gibi birçok futbolcuyu FC Bayern München'e sattı.

Christoph Daum'la olan dostluğunuz ile tanınıyorsunuz. Bu dostluk nasıl oluştu?

Kendisini gençliğinden beri tanırım. Christoph Daum'un dünya çapında önde gelen üç büyük antrenörden biri olduğunu düşünüyorum. FC Bayern München Magath'i antrenör yapmasaydı, Christoph Daum orada antrenörlük yapacaktı. Her alanda olağanüstü yeteneklere sahip bir antrenör. Oyuncuları motive etme kabiliyeti, taktik gücü, iş anlayışı, irade gücü, sınırsız başarı arzusu, itinası, titiz çalışma tarzı ve her şeyden önce kişiliği onu antrenör olarak eşsiz kılıyor. Kokain olayında maalesef bir çıkmaza düşmüştü. Ama onu aşabildi. Dünyada birçok kulüp onu istiyor. Her biraraya gelip konuştuğumuzda, Türkiye'den övgüyle bahsettiğini ve orada kendini ne kadar rahat hissettiğini fark ediyorum. Yarı yarıya bir Türk oldu diyebilirim bile. Beşiktaş ve Fenerbahçe'de olduğundan beri Türkiye'deki insanlarla özdeşleşti.

Christoph Daum bazen medyadan zor biri gibi sunuluyor. Acaba medya onu yanlış mı anlıyor?

Bakınız, eğer bir kişi öyle radikal bir hayat yaşıyorsa, o kişi kolay olamaz. Sadece sonuna kadar giderseniz başarılı olabilirsiniz. Bunun için her zaman uyumu arayan insanlar baş gösteremezler.

Rainer Calmund'ün başarı formülü ne acaba?

Herkesin hem kuvvetli hem zayıf tarafları var. Köln'de bir müzik grubunun "beni olduğum gibi kabul et" diye bir şarkısı var. Hatalarımın olduğunu biliyorum, ama ne yapayım, elimden geleni yapıyorum. Allah'a şükür kuvvetli taraflarım ağır basıyor ve böyle de gayet memnunum. Bir şeyler değiştirmek istiyorsanız, çok çalışmanız gerekiyor. Çok çalışan da tabii ki hata yapar. Sorumluluğu üstlenmek gerekiyor, hata yapma korkusuyla sorumluluğu başkalarına devretmek doğru değil. Zamanla edinilmiş bilgi, tecrübe, coşku ve optimizm olması önemli. Riske girmekten kaçınmamalı ve daima geleceğe doğru bakmalı.

Türkiye'ye hiç gittiniz mi? Ülkemizle ne gibi tecrübeler yaptınız?

Evet, çok gittim. Üniversite öğrencisiyken 20 yaşında Türkiye'ye ilk defa gittim. Benim için unutulmaz bir gezi idi. Öğrencilik yıllarımda param olmadığı için Romanya üzerinden vapurla İstanbul'a gittim. Şehir gezisi, Sultanahmet Camii ve çarşı gezileri hayatımın unutulmaz hatıraları arasında yer alır. 35 sene önce idi o gezi. İnsanlar değerini bilmese de İstanbul dünyanın en güzel şehirlerinden biri. Dünyanın başka hangi şehrinde bir boğaz Asya ile Avrupa kıtasını birleştirir?

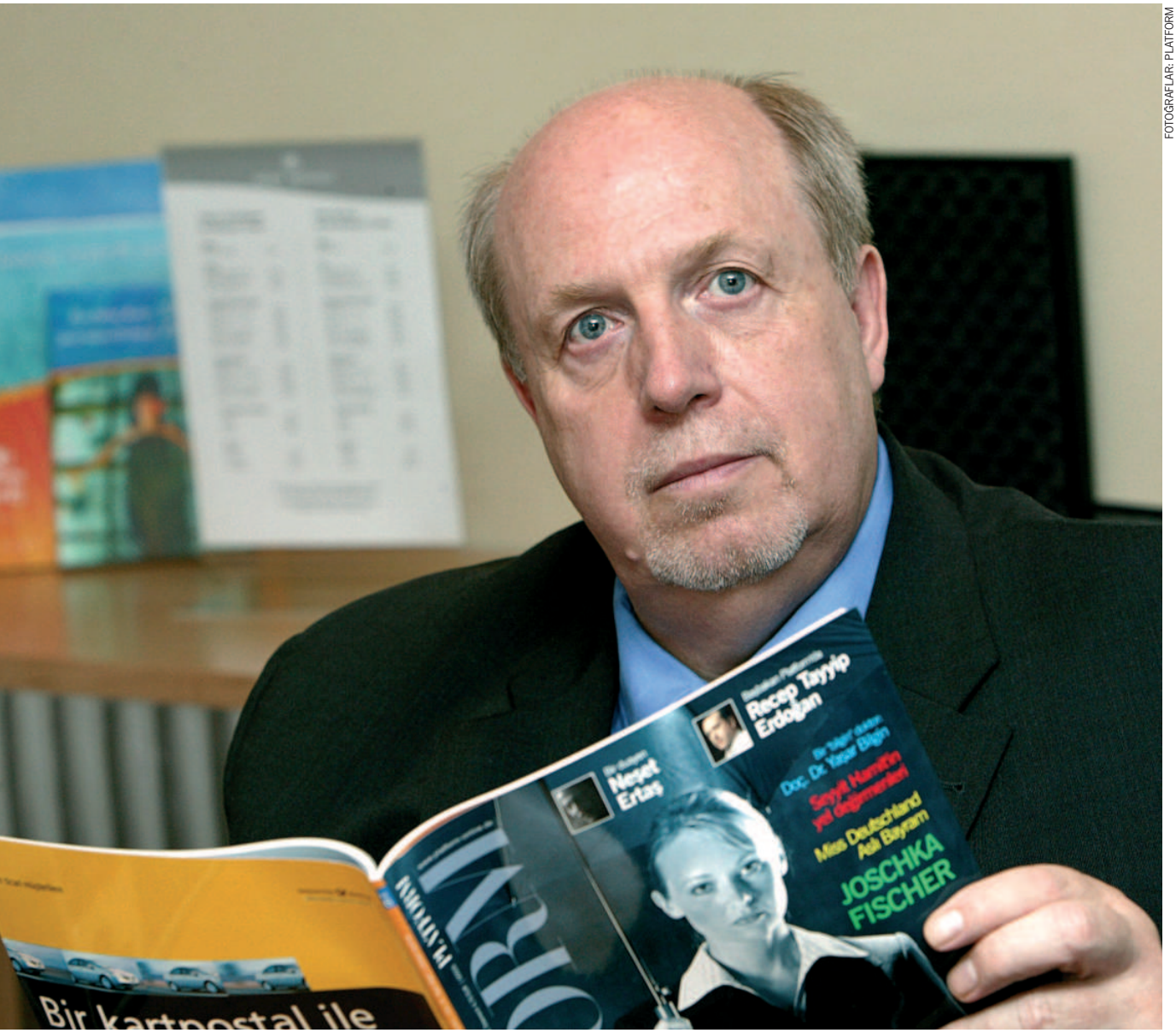
Almanya'da yaşayan Türklerle Türkiye'de yaşayan Türkler arasında sizce bir fark var mı?

Ben fark göremiyorum doğrusu. Fakat yurtdışındaki Almanların yerine bazen utanıyorum, çünkü biz Almanlar genelde hep haklıymışız gibi davranıyoruz. Biraz alçakgönüllülük olsa, hiç de fena olmaz. Aynı şekilde bir zamanlar tanıdığım, fakat bir daha karşılaşmak istemediğim Türk de var. Ve karşılaşmasam dediğim Alman da var. Kişinin karakterine bağlı.

Sizce Türkiye'de futbol nasıl gelişti? Dünya Kupası'nda Japonya / Güney Kore oyunlarındaki başarıyı niçin sürdüremedik?

Türk futbolunun son yıllarda yavaş yavaş sağlam bir zemine yerleştiğini düşünüyorum. Özellikle Galatasaray UEFA Kupası'ndaki başarısından sonra uluslararası ilgiyi Türk futboluna çekti. Takım taraftarlarının coşku ve vefaları buna önemli katkıda bulundu. Şampiyonlar Ligi'nde bu sene dokuz puanla elenen Fenerbahçe de çok başarılıydı. Roma bile bir tek günde kurulmadı. Türk futbolu da adım adım Avrupa'daki ve dünyadaki yerini alacaktır. Şunu da unutmayalım: En yukarılara gelmek istiyorsan, biraz da ol-

FOTOĞRAFLAR: PLATFORM

sun şansın yaver gidecek. Dünyada bir milyar insanın seyrettiği 25 Mayıs'ta İstanbul'da oynanan Şampiyonlar Ligi'nin final oyunu Türk futbolundaki gelişmeyi gözler önüne serdi. Daha önceki stadyumlar uluslarası düzeyde pek namlı değildi biliyorsunuz. Dev bir gelişme bu. Gençlik alanında da önemli gelişmeler oldu. U21 takımı iki sene önce Almanya'ya karşı kıl payı kaybetmesine ve 60'a 40 bir oyun payı olmasına rağmen, son maçta elendi. Türkiye önemli bir hata yapıyor. Her kazanılan maçtan sonra sınır bilmez bir coşku kopuyor, fakat eğer bir oyun kaybedilirse dünya sanki başlarına yıkılıyor. Uluslararası düzeyde bu olmamalı.

Hangi Türk oyuncu dünyanın her takımında zorluksuz oynama kapasitesine sahip?

İlk olarak aklıma VFL Bochum'dan devraldığımız ve takım ve Dünya Kupası maçlarında kendisini gösteren Yıldıray Baştürk geliyor. Bizden ayrıldığında Werder Bremen ve Hertha BSC sonuna kadar onu kendi takımlarına almaya çalıştılar. O Marcelinho ile Berlin'deki gözde oyunculardan. Hertha onunla her oyunu kazanıyor. Bizde oynarken de her seferinde dünya çapında başarılar sağlamamıza önemli payı oldu. Olağanüstü bir oyuncu. Çok sevimli ve mütevazi bir insan. Türkler Almanya'da Baştürk'ten iyi bir temsilci bulamazlar. İlhan Mansız'dan da çok şey

Türk futbolunun son yıllarda yavaş yavaş sağlam bir zemine yerleştiğini düşünüyorum. Özellikle Galatasaray UEFA Kupası'ndaki başarısından sonra uluslararası ilgiyi Türk futboluna çekti. Takım taraftarlarının coşku ve vefaları buna önemli katkıda bulundu. Şampiyonlar Ligi'nde bu sene dokuz puanla elenen Fenerbahçe de çok başarılıydı. Roma bile bir tek günde kurulmadı. Türk futbolu da adım adım Avrupa'daki ve dünyadaki yerini alacaktır.

beklenebilir, fakat kendisi bugünlerde maalesef sakat.

Neden son Dünya Kupası'ndan sonra bazı Türk oyuncular Avrupa'ya açılmayı başaramadılar?

Bana göre tek sebep, Türkiye'deki bir numaralı oyuncuların oldukça iyi net kazançlarının olması. Almanya'ya kıyasla Türkiye'de düşük bir vergileme var. Bilhassa Almanya'da yeterince Türk seyirci olduğu için, birçok Alman Federal Lig takımları Türkiye'den dev oyuncuları takımlarına almak isterler. Şimdi ise Fenerbahçe, Galatasaray veya Beşiktaş gibi büyük Türk kulüpleri bile Brezilya Milli Takımı'nın ana oyuncusu Alex gibi genç oyuncuları oynatıyorlar. Eskiden ise kariyerlerinin sonunda çabucak çok para kazanmak isteyen ve bunun ötesinde takıma bir yararı olmayan "kart" oyuncular büyük paralar karşılığında oynatılıyordu.

Türkiye'nin AB üyeliği konusunda ne düşünüyorsunuz?

Ben devlet adamı değilim ve Avrupa hukuk sistemini tanımıyorum, bu yüzden sadece şahsi görüşümü söyleyebilirim. Fakat şu kesin: Türkiye derhal AB'ye alınmalı. Bütün yasaların Avrupa düzeyinde yürütülmesi gerektiği açık. Türk anlayışı, misafirperverlik ve Türklerin dini, AB'ye yeni dinamik bir hava getirir diye düşünüyorum.

Alman takımlarında oynayan genç Türk futbolcular profesyonel oyunculuğa giderken niçin takılıp kalıyorlar?

Türk oyuncular teknik alanda oldukça iyiler. Bedensel olarak da Almanlardan daha erken olgunlaşıyorlar. Yalnız yaş biraz ilerledikten sonra bu avantajları sürdürmekte zorlanıyorlar, çünkü Alman oyuncular da zamanla aradaki farkı kapatmış oluyorlar.

Sizce Türk Milli Takımı Almanya'da yapılacak olan 2006 Dünya Kupası Elemelerini geçebilecek mi?

Bu tabii ki bayağı zor, çünkü Türkiye'nin Yunanistan antrenörü olan ve işini iyi yapan dostumuz Otto Rehhagel ile doğrudan ciddi bir rakibi var. Hakikaten zor bir grup; olağanüstü performansı olan Ukrayna'nın yanında Danimarka da elemeye katılacak. Bakalım sonunda kim galip gelecek.

Arjantinli ve Brezilyalı oyuncuların Avrupalı oyunculardan hep bir adım önde olmasının nedeni ne?

FOTO: DPA

Bu oyuncular, herkesi hayran bırakan bir futbol oynuyorlar. Fevkalade, güzel bir teknik futbol. Son 20 yılda özellikle dayanıklılık ve bedensel güç olmak üzere taktik alanında kendilerini geliştirdiler. Bu, süreklilik ve oyun coşkusu konusunda belli bir kayba neden olsa da, tanınmış süper oyunculardan oluşan milli takımlarını yenmek hemen hemen imkansız. Bu ülkelerin özel kabiliyetleri var.

Alman futbolunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

En geç son Avrupa Şampiyonası'nda elenmesinden sonra, ilk olarak gençlik sahasında bir şeylerin yapılması gerektiği inancına varıldı. Yani oyun lisansları alabilmek için yalnız birlik liglerin değil, Federeal Lig takımlarında yetenekli gençler için özel antrenman merkezleri açmaları lazım. Ancak eken bir şeyler biçer.

Dünyanın en iyi ligi hangisi sizce?

En iyi liglerin Avrupa'da olduğunu düşünüyorum. Dünya çapında en iyi oyuncuların en iyi parayı kazandığını düşünürsek özellikle İspanya, İtalya, İngiltere, Fransa ve Almanya'yı sayabiliriz. Ligler o oyuncular sayesinde önem ve değer kazanıyor. Biz Almanlar dördüncü sıradayız, ama her an üçüncü sıraya geçebiliriz, yeter ki star oyuncuları büyük paralarla Almanya'ya çekebilelim.

Mali imkanları olan üç büyük takımlarımız uluslarası alanda kendilerini yeterince gösteremiyorlar. Neden?

En yukarlarda oynayabilmek için, ligde bir süreklilik olmalı. Takımlar eğer ulusal alanda daha iyi performans gösterirlerse, uluslararası başarı da elbet gelir. Ulusal alanda daha çok rekabet olduktan sonra, uluslarası düzeyde gerisi kendiliğinden gelişir. Geçmişe bakarak, elde ettiklerimizle de yetinebilmemiz lazım.

Bayer 04 Leverkusen'deki menajerlik döneminizde yaşadığınız en kötü ve en iyi olay…?

En zor anı sağlık nedenlerden dolayı menajerliği bırakma kararını verirken yaşadım. Bu olayın güzel bir tarafı da vardı – o zamana kadar bana zor anlar yaşatan oyuncular ve iş arkadaşlarım bile kararımdan sonra hüngür hüngür ağladılar.

Bu karardan pişmanlık duyduğunuz oldu mu?

Tam tersine, ayrılma anı tam yerinde idi. Menajerlik işi gitgide hayatımı zorlaştırıyordu. Stresten son iki yılda seyirci tribününden bir oyunu sonuna kadar seyredemiyordum. Her seferinde kabine koşturup ya kendi kendimle konuşuyordum veya ağlamaya başlıyordum.

Şimdi neler yapıyorsunuz?

Geçen seneden beri Dünya Kupası elçisiyim ve Almanya'nın FUJI temsilciliğini yapıyorum. Dünya Kupası'nın spor redaksiyonunu da yapıyorum, RTL için bazı programlar hazırladığım da oluyor (Big Boss). Bugünlerde O2 markası için Franz Beckenbauer ve Veronika Ferres ile bir reklam filminde oynuyorum.

Son bir soru Sayın Calmund, Alman Futbol Federasyonu (DFB) ile Türkiye Futbol Federasyonu arasında bir işbirliği var mı?

Fevkalade bir işbirliği var. Özellikle antrenörlük eğitimi ile yeni oyuncu yetiştirme alanında önemli çalışmalar var.❐

KARAAHMETOĞLU & KOLLEGEN

Anwaltskanzlei

Avukatlar ve ilgi alanları

Macit Karaahmetoğlu

Basın Hukuku, İş Hukuku, Ticaret Hukuku, Sözleşme Hukuku, Ceza Hukuku

Walter Richter

İş Hukuku, Şirketler Hukuku, Trafik Hukuku, İflas Hukuku, İnternet Hukuku

Dr. Altan Heper

Türk Özel Hukuku, Türk Ticaret Hukuku, Uluslararası Hukuk

Thomas Maier

Kira Hukuku, Kat Mülkiyeti Hukuku, Gayrimenkul Hukuku, Satım Hukuku, Sigorta Hukuku

Frank Störmer

Aile Hukuku, Refakat Hukuku, Marka Hukuku, Nakliye Hukuku, Seyahat Hukuku

Peter Horrig

İş Hukuku, Tıbbi Sorumluluk Hukuku, Miras Hukuku, İnşaat Hukuku, Yabancılar Hukuku

"Bir avukatın faaliyeti daima müvekkiline hizmet etmektir. Biz bu hizmeti üç esasa dayandırmaktayız. Angaje olmak, titiz çalışma, derin bilgi..."

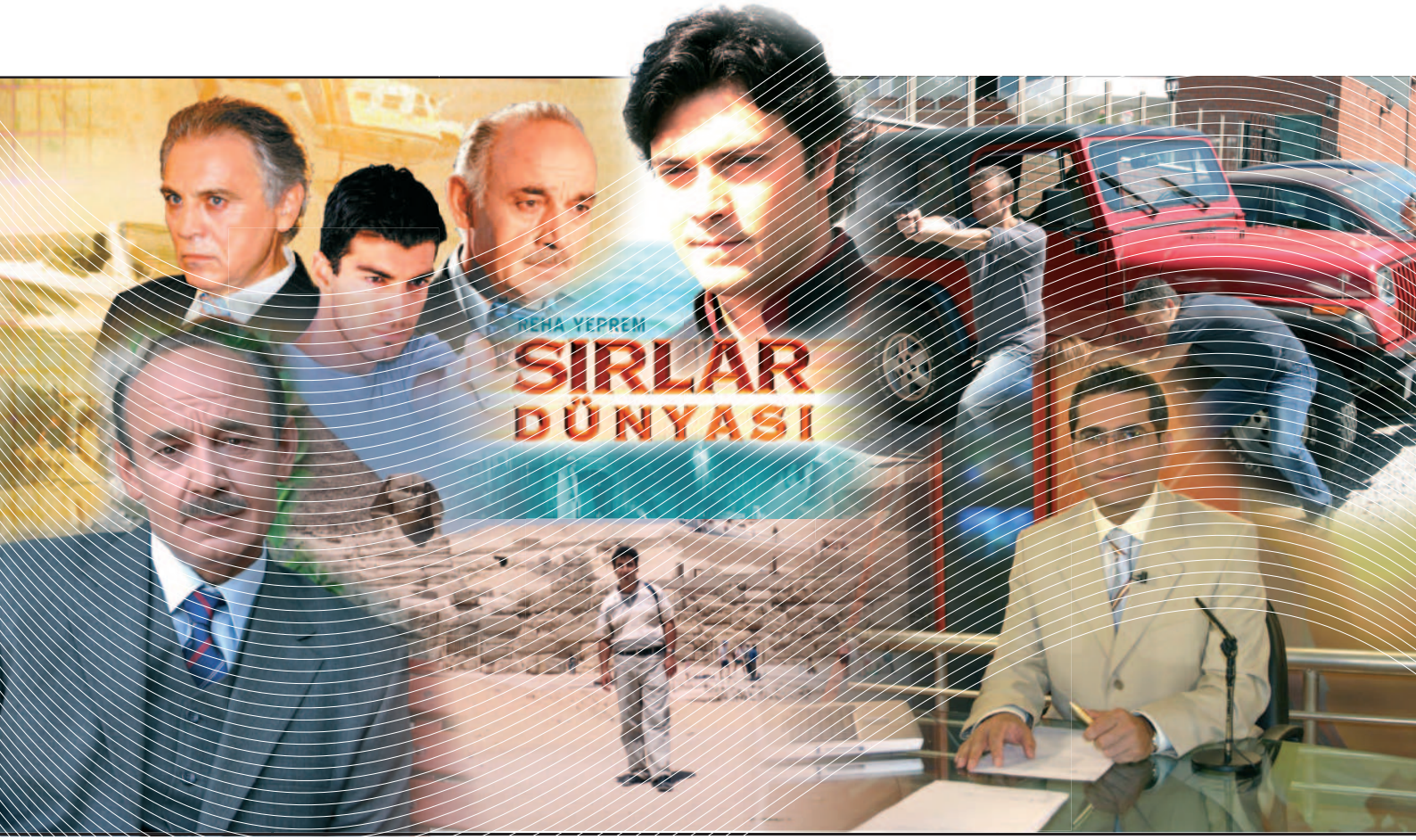
Av. Macit Karaahmetoğlu

Gerlinger Str. 6 • 71254 Ditzingen

Tel: 07156 / 43 59 - 0

www.karaahmetoglu.de

Kalitenin tarifi kolaydır.

Yıllardır değişmeyen dostunuz.

H 2, 18 • 68159 Mannheim
Tel: 0621 / 28 084 - 107 74 - 0
Tel: 0621 / 107 74 11 - 17 (7 hat)
Fax: 0621 / 103 624

www.atr-reisen.de

YAŞANTINIZDA EKSİK BİR ŞEYLER Mİ VAR?

Bazı şeyler kelimelerle anlatılmaz, KİA Sportage' ın sürüşleri gibi sadece yaşanır. Içinde 6 hava yastığı gibi ekstraları olan zengin standart donanımı size tarifi olmayan sınırsız bir özgürlük hissi verir. KİA Sportage gerçek bir teknoloji ürünüdür. İki kuvvetli benzin modelinin yanısıra süratli Common-Rail-Diesel motoru arasından seçim olanağı sunar. KİA hızlı ve güvenli sürüşleriyle hem kent içinde hem de arazide tam bir sürüş keyfi yaratır. Şimdi 18.700,- Euro' dan başlayan fiyatlarla. Bu fiyat üreticinin bağlayıcı olmayan önerisi olup nakil masrafı içermez.

Yeni KİA Sportage. Özgürlüğünüz onu şahlandırır.

www.kia.de

KIA MOTORS

The Power to Surprise™